Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 10. szám, márczius 7. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:
minden vasárnap,
egész ivon.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre - 6 frt. — kr.
Fél évre - - 3 „ — „
Évnegyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA.

A n.-kanizsai realgymnasiumnak részint alaptőkéje, részint épitkezési költségei fedezésére ujabban adakoztak.

(Folytatás.)

Bartos János ur Nagy-Kanizsáról 100 for.

Lovák Károly gyógyszerész ur 50 forintot.

Wellermann János ur 100 frt.

Hayden Mihály ur gyüjteménye Rigyáczról: Inkey Kálmán ur 50 frt. Csuzy Károly ur 30 frt. Szalatsy Farkas ur 20 frt. Hayden Mihály ur 20 frt. Vajda Ferencz ur 5 frt. — Kiss Ágoston ur 2 frt. Hild Gusztáv ur 2 frt. Ujlaky Simon ur 2 frt. Hirschler Miksa ur 2 frt. Hirschler N. ur 2 frt. Privavka Florian ur 2 fr Kovács Dániel ur 2 frt. Prager orvos ur 1 frt. összesen 140 frt.

Szabó Lajos galamboki tanitó ur gyüjteménye: Weisz Lajos ur Galambokon 2 frt. Kozlovszky Ede ur 2 frt. Szabó Lajos ur 1 frt. Körmendy Sándor ur 1 frt. Rechniczer Lipót ur 1 frt Rechniczer Ábrahám ur 1 frt. összesen 8 frt.

Semetke Lajos kiskomáromi kasznár ur gyüjteménye: Semetke Lajos ur 100 frt. Bergel Lőrincz ur 20 frt. Csincsics Alajos ur 10 frt. Smiding Lajos ur 6 frt. Mészáros Antal ur 6 frt. Némethy Gusztáv ur 6 frt. Goth György ur 2 frt. Csete László ur 10 frt. Horváth János ur 4 frt. összesen 164 frt.

N. Ell István murakereszturi apát ur a tanárok fizetéséhez évenkint ajánlott 40 frtot, az első évi ajánlatot készpénzben be is fizette.

M. Bedekovits Kálmán varasdmegyei főispáni Helytartó ur 50 frt.

Nm. Hanlik György zágrábi bibornok-érsek ur ő Eminentiája 100 frtot.

M. Komáromy Ödön osztrák szentkereszti apát ur 50 frt.

Valamint a kegyes adományzók, ugy a gyüjtők fogadják nemes szivü jótetteikért legőszintébb köszönetünket s midőn ezt nyilvánosságra hozni kedves kötelességünk, el nem mulaszthatjuk kijelenteni, hogy a nagykanizsai realgymnasiumi épület nagyobbitására szolgáló előleges intézkedések megtétetvén, a tavasz beköszöntével az épittetés is megkezdetik, miről nézve valamint az épitkezési költségek fedezése, ugy az iskolai alap növelésére történő kegyes adományok folyton elfogadtatnak s hálás elismeréssel nyilvánosságra hozatnak.

A tanügyi bizottmány nevében:
TÁRNOK ALAJOS m. k.
alelnök.

(Folytatása következik.)

Sóhaj.

Nagy-Kanizsa febr. végén, 1868.

Ha valaki, ugy én vagyok, ki figyelemmel kisérem városunk mozgalmait, akár a politika, akár a tudomány terén, s valahányszor egy oly eszme valósul, mely városunkat minden tekintetben emelheti, dobog szivem, s mintegy azt sugja fülembe: „Nagygyá less városunk, erőssé szép hazánk."

Örülök, mondom nagyon örülök, ha látom, hogy városunk majoritása fölfogja s mintegy előtte lebegni látja azon három nemes czélt, melynek valósitása az ember föladata t. i. az igaz, szép és a jó érzékitése, örülök, ha átlátja, hogy csupán a tudományos qualificatio az, mely kiemelheti az embert, emberrel a várost, várossal a nemzetet az élet mindennapi köréből, azon polczra juttatja, hová illő, hogy minden müvelt európai nemzet jusson.

Vessünk egy rövid pillantást a nemzetek jelenlegi cultúrai állására, hasonlitsuk össze hazánkat a többi müvelt nemzetek hazájával, kétségkivül fölsóhajthatunk: „Nagyon hátravagyunk." Oh, de igaz, nem csoda, hiss anyagi javainkat, mely tevékeny emeltyüje a szellemnek, nem a magyar, hanem Bachok és Schmerlingek rakogatták láda fiokjokba, mindazonáltal nagyon téved az, ki elégséges oknak találja a hátramaradás ókori eszméjét pengetni azért, mert 18 évig nyögtünk, nem tehetünk többet, elég az, mi kell több stb. oh téved, nem kell-e inkább most minden erőnket megfeszitenünk, s küzdve küzdenünk azon állásért, hova illő, hogy egy „Isten ostora" egy „Árpád" egy „Korvin Mátyás" unokája jusson, nem kell-e azért az eszméért harczolnunk, hogy „Legyen a magyarnak hazája, oly hazája, melyre minden önzésnélküli honfikebel büszkén tekinthessen vissza." De ismét ne gondoljuk ám azt, hogy csak fegyver, kard s ilyen eszközök vezetnek bennünket a czélhoz, oh nem! tudomány, művészet, iparlendület azok, melyek kiemelnek bennünket a sárból, hova mind önmagunk hibáiból, mind a balsors vaskeze által sujtva estünk; nézzük csak a hajdani Róma nagyságát, vajjon, mi tette azt oly nagygyá, kard-e vagy tudomány? Karddal csak egykoruit tudta lebilincselni, de szellemi müveltségével minket is a tizenkilenczedik század classicismusát is legyőzte. Tehát eddigi soraimból az tünik ki, hogy tanulnunk kell.

De ismét tudjuk azt, hogy minden tény, eszköz, melylyel czélt akarunk elérni, tanulunk remény fejében, hogy egykoron tudományunkkal gazdagitsuk a hazát, pótoljuk tudósainkat; igen ám de ha nincs méltatva a tudomány, nem karolják fel azt, ki hosszu éveken keresztül küzdve inséggel magát a tudományokban képezi, s ha mint szakképzett szülővárosába szolgálatot teendő visszajő: azt a keserü tapasztalatot kénytelen venni, hogy a nép zászlóján azt hirdeti: „Nem kell törvénytudó, nem kell diplomatikus."

Ily körülmények között csüggedni és reményét veszteni kellene a tanuló ifjuságnak s nem csoda, ha már is találkoznak oly szülők, kik ugy gondolkoznak, czélszerübb azon pénz mennyiséget, melyet gyermekeik kiképezhetésére forditanak, kortesek közé vinni, gyermekekkel daemagog szerepet játszani, általok oly eszméket hirdettetni, melyek a nép szájizének tetszenek, s a népszerüséget megszerzik, azonban bizzunk abban, hogy az alkotmányos fagalom ezen kinövéseit a hon atyjai belátva oly törvényeket alkotandnak, melyekkel a népnek ezen vészteljes irányát fékezendik, s üdvös népnevelési intézetekkel megismertetik a néppel az alkotmány s a szabadság fogalmát, de bizom egyszersmind népünk jó szellemében is, mely majd idővel megérve, belátandja, hogy nem igaz és üdvhozó irány volt az, melyen haladva a szájaskodó cleonok az izgatás gyujtó szavait hintették keblébe.*)

OLÁHFI GYULA.

*) Hosszuk a ha...sa „sóhajt" ...lkül, hogy a felvett thema kivitelét magunkévá tennők, hosszuk azért is, mert szerzőben szép tehetség nyomai látszanak, s ő téren sok szépet ... Szolgáljon buzditásul szives meglegyzésünk, hogy további czikkeinek is készséggel nyitunk lapunkban tért.

Szerk.

Az uj ipartörvény érdekében.

Sopron, 1868. januar hóban.

(Vége.)

A törvényben lényeges hibának találjuk továbbá azt, hogy az iparüzleti engedély elnyerése nincs a szakképzettségtől függővé téve, hogy valaki egy iparüzletet kezdhessen meg, ahoz elég a nagykoruság, a kifogástalan előélet, s a feljogositvány kimutatása, igen gyakran ezen bizonylatoknál is a szigoru törvényszerüség helyett, visszaélések jöhetnek alkalmazásba.

Eszünk ágában sincs azt állitani akarni, hogy minden iparvállalatnál a szakképzettség feltétlenül szükséges vagy hogy ezt talán utánigazolni kellene, s pedig annál kevesbé: mert maguk a régi ipartörvények is több üzletet, nevezetesen: a szövészséget, a himvarrást, a gyapot csinálást sat. szabadoknak ismerték el, mindazonáltal tekintettel a hazai ipar kifejlődésre kikerülhetlen szükségesnek tartjuk mi azt, hogy az ugynevezett mesteremberies iparüzlet csak feltételesen gyakoroltathassék, s ezen feltételt azon igazolás győzze le, hogy az ipar rendszeresen tanulva volt.

Az egyesületek felett való értelen határozatokat is a törvény hibájának tartjuk.

Alig lenne valaki, ki az iparügyeket komolyan tanulmányozván az iparos osztályoknak egyesületekké, vagy ha jobban tetszik, czéhekké való alakulását, ugy az iparüzlet érdekében, mint a fogyasztók érdekében is, parancsolólag szükségesnek nem tartaná, — csakhogy a törvénynek ezen irányban kötő határozatokat kell tartalmaznia, s a hasterogen elemeknek zagyvát a legnagyobb gondossággal kerülnie.

Kell, hogy a hazai törvényhozás osztatlan figyelmét minélelőbb az iparügyre forditsa, ha nem akarja, hogy az iparügy, a társadalmi és népgazdászati életnek ezen hatalmas tényezője, még érzékenyebb visszautasitást szenvedjen nem lehet, hogy az iparügy szomoru állapota sokáig tartson, annak nem szabad sokáig tartani, csakhogy a törvények alkotásánál teljes tárgyilagosság uralkodjék, és semmi befolyás reactionarius értelemben helyet ne foglaljon.

A kormány, ugy hiszszük, kiváló szemügyre veendi a czéhügyet, a rendezett iparüzlet ezen legkiválóbb tényezőjét.

A jövendőbeli egyesületeknek, vagy ha jobban tetszik a czéheknek négy fő czélra kellene törekedniök.

Az első: az ipartanulás előmozditása.

A második: a dolgosok technicai kiképeztetésének előmozditása kézmü s ipar iskolák által.

A harmadik: a társulás, az elforgácsolt erők egyesitése egy tehetős egészszé.

A negyedik végül: a fegyelmezettség a czéhhez tartozók között.

Minden egyéb ragaszték az egyesületi tevékenységhez csak is mellékczél.

Ezen végczéloknak szakadatlan követése által a mai nap kopár, silány, minden támasz és tekintet nélkül itt sántikáló ipar feléledni, erősödni kezd s azon helyzetbe jő, hogy az üzletet, mind a készitésre, mind a kelőségre nézve a jelen követelményeinek megfelelőleg berendezi, s képesiti magát a berontó concurrentianak bátran ellenébe állani.

Hogy a kormány ezen törekvést a közel mult tapasztalatai — s a nemzeti jólétnek ijesztő tünedezése által sarkalva, ugy a realtanodák szaporitása, és tökéletesitése egyéb technicai intézetek felállitása valamint más oldalról hatalmas befolyása által leghatályosabban támogatni fogja, arról, azon férfiak jól ismert hazafiui szándékaik után, kikre az ország sorsa bizva lett, minden utigondolat nélkül meggyőződhetünk.

Ezen czikk végén azonban iparállamányunkhoz egy évi felszólitást nem fojthatunk el.

Szerkesztőségi példány.

Az iparoskar ... nem zárkózhatik azon meggyőző belátás elől: hogy az ország anyagi kifejlődésének visszalöketése rája is nagy részben nehezedik, hogy egy jelentékeny [illegible] mai idő jelenségei el[illegible] csukva tartja s a többi ne[illegible] régihez való merev és szivós ragaszkodása által hiszi az idő folyamát megakaszthatni, s a világot kényszerithetni, hogy ez igazodjék hozzájuk; ahelyett, hogy önmaguk a világhaladásával egyenlő lépést tartanának. — Ide tartoznak kiválólag mind azon haszontalan törekvések, hogy az előbbi egyedározó czéhberendezések fentartattassanak, továbbá minden berzenkedés az ujabb kori üzlet emeltyűk, mint a munka megosztása, az erők egyesitése, a gépek alkalmazása sat. ellen; végül a lázasság, a közönbösség a szükséges képző intézetek felállitása körül, melyek iparállományunkban a szakképzettséget sokszorozzák.

Sch. F.

A „HAZA" életbiztositó bank.

(Folytatás.)

Ám nézzük, hogy ily esetben szükségkép értékesithetlen-e azon összeg vagy igen?

Erre keroken azt felelem, hogy igen is. És ugyanis ha valaki pl. 10000 frtig biztositá magát s már 20, avagy kevesebb év leforgása alatt a társulat pénztárába tökéletesen be is fizeté, szeretné azon 10000 frtot valamely fekvő vagyonba fektetni, semmi más nem kell hozzá, mint az, hogy jelenti szándokát az ügynökségnél s ez a viszonbiztositás erejénél fogva, mely vagy egyezkedés által történik, kifizeti neki a kivánt 10000-re menő összeget.

Ime tehát e rövid felelet is elégséges arra nézve, hogy meglehessen érteni belőle, miszerint még az ily összeg sem hever értékesithetlen, mit különben, még ha ugy volna is, a társulatnak nem vethetnők szemére, minthogy az ily eshetőségre nem számit, midőn bennünket bizonyos kivánt összegről biztosit és pedig ugy, hogy az a következő nap történhető halálunk esetén is pontosan kifizettessék. De a „Haza" biztositó banknál a felhozatal ellenében lehet ugy is biztositani bizonyos összeget, hogy a befizetett összeg kamatja is évről évre törlesztőleg számittatik.

Nincs, nincsen tehát egyetlen egy kibuvó hely is, melylyel mentegethetné magát az ember az életbiztositás ellenérdekében, mert egyaránt jó az gazdagnak, szegénynek, tőkepénzesnek, földbirtokosnak, hivatalnoknak, haszonbérlőnek és egy szóval mindenkinek.

A nagy földbirtokos talán nincs ráutalva, hogy biztositsa önmagát, mert annyija bizonyosan van, hogy övéi s talán még késő unokái is kényelmesen és elég uriasan megélhetnek jövedelmekből; de azonfölül, hogy a sors szeszélye változó, egy ily gazdag birtokosnak jutott más hivatás is, mint egyedül csak övéi boldogitása, egy szent magasztos hivatás, mit ha betölt megfelelt honfiui kötelességének, mig ellenkező esetben csak bitorolja ama nemes czimet: „honpolgár."

Van ugyanis a szegény hazának még sok jótékony intézetre szüksége, melyekkel a külországok már dicsekedhetnek, mig honunkban csak a közjónak terveí; lépjen tehát a lelkesek sorába és hasson nemes jótékonysága által a már létezők gyarapitására, a még csak óhajtottaknak pedig létrejöhetésére.

Vajmi édes egy valódi honfiunak azon tudat, hogy mennyire szellemi és anyagi tehetsége engedé, betölté a honpolgári — kötelesség szabta czélt, mely egyszersmind mindjárt e ténye által meg is van szentelve. És erre ime mily alkalmas eszköz a „Haza" életbiztositó bank. Egy magán ki áldozatként annyi hogy meglegyen [illegible] egy intézet alapja. De ha több lelkes hazafi s [illegible] biztositó társulatnak évenkint [illegible] összeg fizetésére kötelezi minden egyes magát, nem [illegible] év és áll, a századokon nevét hirdető, nevét áldó intézet! És nem kell azt mondani, hogy nagy időbe kerül az, mert ha mindnyájan igy gondolkodunk, haladás helyett pangásban sinlünk; s bezzeg nem valunk nemzeti szinházunk, takarék pénztárunk, vakok intézete, kórodánk, tudóstársaságunk stb., ha elődeink is hasonlóan gondoskodandottak. Tenni mennyit és a mint bir, de rögtön — bis dat qui cito dat nil qui numera tardat — és elmondhatja nemes önérzettel: igyekeztem megfelelni honfiui kötelességemnek; s ha még talán életében emelkedik föl az épület, melynek alapjához ő is illesztett egy követ, felkiálthat az öreg Simeonnal: „Uram, most bocsásd el a te szolgádat békességben; mert látták szemeim az épületet, melyben meg fognak áldatni a jótevők nevei; látták szemeim honom fölvirágzását, most békességben bocsáthatsz őseimhez." És nincs-e megédesitve végső percze azon honfiunak, ki ezt elmondhatja önmagáról!

Ha széttekintünk hazánkban, nem csekély számát fogjuk találni azon jeleseknek, kik szellemi adományaikkal igyekezik leróni hazájuk iránti tartozásukat. Tisztelet ezeknek, kétszeres tiszteletet mondom, hiszen ezek mindenöket oda rakják a haza oltárára, s mig szellemi tehetségeikkel annak anyagi hasznát is emelik: maguk alig tengődnek, a száraz dicsőség babérai pedig, vajmi satyricus koszorut képez verejtéktől gyöngyöző homlokukon! Ime egy fényes alkalom ismét! csak akarniok kell s leróhatják honfiui kötelességöket ezek érdemében! igen, biztositják ezek élatét s meglehetnek győződve, hogy a hazának tették azt; s a boldogitó öntudat jutalmán kivül, még a nemzet hálájat is kiérdemlendik maguknak.

(Vége köv.)

Heti szemle.

Marczius 6. 1868.

— Az aradi vértanuk emlékszobrára eddig 22 ezer forint gyült össze. — Berlinben egy esztergályos 26 nap nem aludt, e betegséget sör s theaivástól nyerte, most orvosi felügyelet alatt van, első orvossága mákony volt. — A pesti népkonyha felállitása 4 ezer adagnyi ételre 16 ezer forintba kerül. — A pesti vizvezetéknél egy lakosztály 1 frt 50 krt. fizet évenként. Kap aztán annyi vizet, a mennyi tetszik. — Kolozsvárt Zöld Ferencz jogász követválasztás alkalmával a néphez szólani akart, de a rendörség elfogta, emiatt a jogakadémiából kitiltatik. Fáklyás zenét kapott. — Lajos bajor király febr. 29-én meghalt. — Liverpoolban egy monstre sajt van, 7 száz tehén fejéséből való a nyom 6280 fontot. — Valami a delegatio üléseiből: Beuke: Ti magyarok oly kétkedők vagytok! Ha nekünk, felelé Várady Gábor — annyi anyagot nyujtanak excellentiátok a bizalomra, mint nyujtottak elődeik az ellenkezőre, bizonynyal erősebbek leszünk egykor a hitben, mint vagyunk most a kételkedésben. — A porosz király lováról leesve veszélyesen megsebesült. — Hirszerint nagy városokban megengedtetett a katona tiszteknek a polgári öltöny viselése. A szakál tilalom is elfog töröltetni. — Az utóbbi lengyel felkelés áldozata: 134,212 egyén volt. — Felső Magyarországon az orosz izgatások nagyban folynak. — Fiume és környéke végre magyar kormányzóság alatt lesz. — A belügyministeriumban márt. 10 én egészségügyi tanácskozmány tartatik, melyre több vidéki orvos is meghivatik. —

Zala-megyei hirek.

— Barcza Sándor zalamegyei első alispan ur a nagykanizsai polgáregylet rendes tagjaul jegyeztette be magát, a kereskedelmi egylet pedig disztagjaul választotta a közszeretetü alispán urat.

— A nagykanizsai „izraelita egylet" márcz. 14-én kisorsolással egybekötött fényes zártkörü álarczos tánczvigalmat rendezend. Belépti díj 1 frt. sorsjegy 40 kr.

— Galambokon egy „olvasó egylet" alakult, melynek eddigelé 20 tagja van, mindegyik hetenkint egy hatost fizetvén, szép összegecske jő még is be, ezen kivül kizárólag lapot hordatnak. Óhajtandó, hogy e nemes intézkedést minél több község kövesse.

— Vilmers Rudolf. Biztos forrásból értesülünk, hogy Vilmers Rudolf hirneves zongoraművész folyó marczius hó folytán vidékünkön hangversenyt adand. Hiszszük, miszerint a művészet egén ez első rendü csillag a legmelegebb rokonszenv és pártfogásban részesülend lelkes közönségünk részéről; hisz ismerjük Vilmersnek, ki svéd eredetü, a magyar zene és Magyarország iránti érdemeit, törhetlen rokonszenvét, mely műveiben akkor is nyilatkozott, midőn az Europa előtt még alig ismertetett, valamint akkor, midőn minden ami magyar volt, vétekként üldöztetett. Ő volt az, ki a külföldi művészek között első ösmerte el a magyar zene érdekeltségét és azt halhatatlan művészi ihlettel felfogva mutatta be a művelt világnak. Azért bizton reméljük, hogy a művészetkedvelők körünkben méltó lelkesedéssel fogadandják.

— Pénteken mart. 6-án este menydörgés és villámlással erős jégeső lepett meg bennünket. Nagy-Kanizsán nyugotról kelet felé huzódott.

— Sormáson néhány héttel ezelőtt a templomot felverték s mintegy 150 frt. értékü tárgyakat orozták el. Alapos gyanu folytán egy kolompai Tökölynevü s 6 tagból álló czigánybandát be is fogtak.

— Lapunk mai néhány számához, különösen a gazdászattal foglalkozó t. előfizetőink számára Roverstóból Tamburini Antal takarmány növényféle magüzleti jelentését mellékeltük. Ajánljuk az illetők figyelmébe.

Somogy-megyei hirek.

— Csurgón a napokban tartatik meg az emancipatio ünnepély, az egyházi ünnepélyt társas testvérülési ebéd követi, estve pedig bál leend.

— Lapunk mult számában közöltetett, hogy a legyeltói jótékonyczélu bál 300 frtot jövedelmezett, ez összegben a tiszta jövedelem 126 frt. a kegyes felülfizetés 174 frt. volt.

— A kaposvári honvédvigalom 900 frton felül jövedelmezett.

— Ujabb hir szerint a Zákány-zágrábi vaspályanál a munkálatok april hó elején minden bizonynyal kezdetüket veendik.

— Mihályfon korcsmai verekedés fordult elő, egy kanászt anyira megvertek, hogy életveszély közt van.

Sopron-megyei hirek.

= Sopron, martius 4-én, 1868. Folyó hó 2. 3 és 4-én megtartott országos vásárunk egyik a leggyöngébb volt mind az eladókat, mind pedig a vevőket illetőleg, a gabona szállitmányok azonban jelentékenyek valának, s mivel csekély volt a vevő, az árak szállottak. Jóllehet a soproni 4 országos vásárnak ez a legnagyobbika, hozzája kötött reményeinket még sem elégitette ki, lopások mint ilyen alkalommal szokások, történtek, nem hiányzottak apróbb veszekedések és czivakodások sem az alsóbb néposztály között, melyek azon szomorító tapasztalatot igazolják, hogy a falusi nép a vásárok látogatását legkedvesebb ünnepei közé számitja, és mintegy azon hiedelemben van, miszerint ilyenkor a szeszes italok mértékletlen használatára jogositva van, ez az erkölcsi oldala vásárjainknak, és ezért ugy hiszem a kisebb királyi haszonvételek tulajdonosai és bérlőkön, ugy a fogadósokon kivül alig fog találkozni értelmes ember, ki számtalan vásárjaink megszaporitását védeni hajlandó volna. A vásárok az ujabbkoru közlekedési eszközök kiterjedése, és a vasutak létezése óta fontosságukat vesztették, és mennél inkább szaporodik a közlekedés, annál bizonyosabban szünik fontosságuk, ennek folytán üdvös volna, ha a vásárügy alapos szabályozásnak alávettetnék.

= E lapokban már rég idő óta nem tétetett említés kutya adóink felől, pedig, hogy ezen helyi szabályunk elöljáróságunk által miképpen kezeltetik, megérdemli, hogy felőle megemlékezzünk. E városban mintegy 500 kutya van adó alá bejelentve, azonban a kutyák száma megközelíti a 2000-ret, ha az utczán egy csoport ily állatot látunk, bizonyosak lehetünk, hogy tiz közül van egy kettő, mely a szabályszerü bélyeggel ellátva volna, és mi sem történik, hogy ezen helyi szabály érvénye, ugy azon testület tekintélye, mely ezen szabályt alkotta, megóvatnék, és emeltetnék s azért fel sem tünnék, hogy sokan megbánták már, hogy az adót behozták. Ön lapjában jóval ez előtt közölve lett, hogy az ugy nevezett Walchgraben város részen maig is meglevő várbástya leromboltatik, lássa ez ismét nagy nyomda hiba volt, mi azonban nem a betüszedőt terheli, hanem városunk o conservativ atyáit, kik az ez évi községi költségvetés feletti tanácskozás alkalmával győzelmet nyertek azon rész felett, kik az ős bástyák lerontását tervezték, és ennek következése az, hogy ezen, a legszebb város részt ódonszerüségében tartó bástyát még soká fogjuk látni. Ezen párt vezérének is mind azok, kik e párton állottak, nem kell tehát hazafiui tettüket hirdető emlék szobor felett aggódni, az ő tetteik, már maga is omlék, de milyen? az más kérdés! Egyébirant halljuk, hogy egy társulat van alakulóban, mely ezen város részt megvenni akarja, és e szerint még megis esnetik, hogy a bástya elfog tünni. Vederemo!

Vas-megyei hirek.

* Tolvajlás. Városunk egyik vendéglőjében a mult napok egyikén két vidéki szálló a hely szüke miatt egy szobába kényszerült vonulni, ezek egyike, társának uti böröndjét feltörte s több ruhaneműt elsikkasztott belőle — a tettes elfogatott.

* Tüzvész. Folyó hó 5-én virradóra Tana községben tüz ütvén ki, köztiszteletben álló Ivánkovich Janos ur helyettes alispánunk, a ottani birtokosnak pajtája gabnanemüvel együtt a lángok martaléka lett.

* Választások. Folyó hó 2 án vette kezdetét a megyei gyülés, legelőször is egy árvaszéki ügyvédi állomás rendszeresittetett, s erre Szabó Ferencz helybeli ügyvéd választatott meg, — ez alkalommal Laky Antal ur a nemesi vagyonpénztárnoka hivataláról lemondván, helyébe Ajkas Károly választatott meg.

* Nyári szinház. E czim alatt alakult Rupprecht József igazgatósága alatti társulat a fölórán egy nagy kiterjedésü helyen mulattatja a nézőközönséget, — igaz, hogy jeles darabokat mutatnak, s különös érdekeltséget látszik a férfi világ tanusitai a testes tricot „babujt" női tagok iránt.

* Emancipationalis banquett. Koromlai Schey N. ur az emancipatio megörökitésének emlékere Szombathelyen hir szerint nagyszerü banquettot ád 400 teritékkel.

Irodalom.

— Nagy-Szombatban, márczius 1-től „Pannonia" czimű heti lap indult meg. Az „Esti Lapokkal" mi is azt kérdezzük, miért nem magyar?

— Beküldetett hozzánk a „Népiskolai könyvtár" első füzete. E szükséget pótló, gazdag tartalmu irodalmi vállalatra figyelmeztetjük a lelkész és tanitó urakat. Szerkeszti Molnár Aladár, a magyar t. akademia levelező tagja s igen jeles képzettségü iró. Az első füzet Szalay László, Gyulai Pál, Gönczy Pál, Szabó Imre, Szász Károly, gr. Lázár Kálmán, Kakas Márton, Vas Gereben, Tompa Mihály, Kerekes József, Petőfi Sándor, Réthi Lajos, Girókuti, Arany László, Szilágyi Sándor, és Arany Jánostól hoz műveket. Oly érdekes könyv ez, mely nemcsak az iskolák növendékeinek lelki képzésére szolgálhat, de melyben gyönyört találhat bármily rendü olvasó is. A már ez első év folytán hat füzetben legalább 60 nyomatott (8-ad rétü) ivan megjelenő „Népiskolai könyvtár" előfizetési ára „postán való megküldéssel" füzve csak 3 o. é. frt. Faluhelyen nehezebb és költségesebb lévén a könyvköttetés, ezért „kemény kötésre" is is nyitnak előfizetést 2 frt 40 krral. Az előfizetési pénzek Osterlamm Károly kiadókönyvárushoz (Erzsébettér) küldendők.

— Tóvölgyi Titusz előfizetési ívet bocsátott ki „Bach Korszak" czimü satirikus munkára. Előfizetési ár 1 frt. 1869-re szóló naptárt is kaphat vele az előfizetők. E képes munka valószinüleg kalendő lesz.

— Megjelent „Munkások Ujsága" czimű hetilap. Szerkeszti Kunsági. Ára egész évre 4 frt. Közhiányt pótló jeles vállalat.

Meghaltak névjegyzéke.

Szombathelyen február hóban.

Német Gizela 9 hón. Gáspár János 3 hón. Karovics Károly 7 éves. Fuchs Terézia 75 éves. Steinlager Herminia 2 és fél éves. Langhajner Karolina 14 nap. Novinszky Imre 2 és fél éves. Hende János fél éves. Egger András 6 hón. Karovics Ferencz fél éves. Horvát György 40 éves. Czuppon Ferencz 19 éves. Jubal Ferencz 30 éves. Riesenbacher Mária 10 éves. Mayer Borbála 9 hón. Zanati József 1 és egy negyed éves. Perman József 16 éves. Radosics Károly 5 hón. Körmendi Anna 8 hónapos, Hraskó Ferencz 44 éves.

Nyilt posta.

A „Somogy" utóbbi száma nyilt postájában egy odiosus közleményke van, mely lapunkban megjelent „izraelita" czikket s igy sajátlag lapunkat kivánja rendreutasitani, mint az irodalom szentélyébe hivatlanul tolakodót, mert rosz akarattal s az irodalom tekintélyéhez nem méltó hang és irálylyal (s nem irállyal) neki ront a törvények sánczaiba bevett izr. népnek s azt vérig bántja. A „rendreutasitás" a Somogy szerkesztőjétől nevetség és még valami. A „tényleges" rendreutasitást ő már anynyira megszokta a Németh-Roboz-ügyben, hogy e szót önkénytelenül használja; tekintsen naptárába s pirulva vallandja be hivatlanságát; a rosz akaratra nézve pedig, hat éves pályafutása lapunknak elég visszavágó tény, hogy valaki a törvény sánczain belül van — furcsa, hogy annak bibái az Ezst. Közlöny szerint is ne volnának! czikkünk, ha a „Somogy" szerint vérig bántja az illetőket, hát a „Somogy" szerkesztőjének Balaton-Füredről a P. N-ba közlött zsidó ellenes czikkei akkor a csont velejéig bánthatták. Nu de más idők, más emberek! a népdal szerint: némely ember mint az idő változandó!

Ha bár a „Somogy" szerkesztője diplomatikus(?) irodalmár, mégis bátorkodunk ajánlani: végye kezébe a magyar nyelvtant kezdők számára, s a nagy betüket „mindig", mert „néha" sajtóhibául is róható fel, ne használja, különben a normalisták is nevetik, aztán talán a „gabnaüzletünk lanyha kedélyü helyzete" „s piaczunkon épen az ellenkező előfordul" sat. sat. sat. nem sértik a „irodalom szentélyébe" betekinteni bátorkodó magyar embert.

Az irodalom oly korlátlan tér, hova mindenkinek, ki kedvet, hajlamot és tanulmányt érez, belépni joga van. A magasabb fogalmu irodalmi acrából a Somogy szerkesztője is bukfenczet hány. Egyébiránt Richelieu szerint: némelyek irodalmi termékei unalmasak lehetnek ugyan, de ártók soha. A mi a' ön müködésének is megvan tehát — haszna.

— T. G, Bécs. Bocsánat! mai lapunk hozza. A czimszalagot kijavitottuk.

— K. G. Jánosháza. Fogadja köszönetünket s baráti szivélyes üdvözletünket. Becses igéretére számolunk, s rég óhajtott lant pengetése valóban örömet szerzend olvasóinknak.

— B. S. Czurgó. Ha személyesen lesz szerencsénk, ültetést választ csak akkor adhatunk.

— Sz. A. Keszthely. Magán levelet irunk.

— H. M. Lengyeltóti. Vettük, de még tüzetesen nem válaszolhatunk.

TÁRCZA.

Méla búsan . . .

Méla búsan kong a torony
Harangja,
Bús harangszó! a halottat
Siratja.
Sirok én is, köny perdül le
Arczomon;
Én vagyok a legárvább a
Világon.

Sír a harang, a halottat
Siratja.
Visszhangra lel kebelemben
Bús hangja.
Azt rebegi bús visszhangja
Szivemnek,
Hej be boldog, akit ott künn
Temetnek!

SZERÉMYI.

ISTEN KEZE.

(Történeti beszély.)

Egyházasbükki Dervarics Kálmántól.

(Források: Istvánffy s Fessler és a hagyományok.)

Soliman meghalt!

E rettenetes hir szárnyalta be a török hadsereget 1566-ik évi sept. 4-én, éppen Szigetvár ostromlása alatt.

E hir, mint az öldöklő fekete halál, habár csak egy percare is, képes volt megállitani több ezer sziv ütését. Soliman emelte az osman birodalmat a dicsőség és hatalomnak azon fénypontjára, hogy tekintete alatt két világrész reszketett, de utánna bekövetkezett az elpuhultság kora s a nagy munka, mely annyi tömérdek fáradságba s tengernyi embervérbe került, az uj nemzedék elkorcsosodása miatt összeroskadt.

Soliman, ki határtalan gőgjében dicsszomjtól elragadtatva magát két világrész urának, két tenger fölötti uralkodónak, Konstantinápoly, Adrianopol és Brusia császárjának, Kairo, Haleb, Damaskus, Bagdad és Belgrad parancsnokának, Buda és Rhodus meghóditójának, Köszeg és Bécs megszállójának ismerte: nem volt többé!!

Hetvenhat éves korában érte el a keleti járvány s a testben kifáradt agg, ki oly gyakorta szemközt állt az ellenséggel s oly sokszor szemébe nézett a halálnak, ki annyi tömérdek csatát vivott és nyert, ezen legutolsó csatáját a halállal elvesztette.

Utolsó parancsa is az volt, miként a kisázsiai hadseregek is szállittassanak át Europába, hogy azt összes hadserege egyesült erejével egészen meghóditsa s a kereszténységet eltörölje.

Rettenetes parancs, borzasztó terv!

E parancs halála előtt öt órával lett kiadva, s öt óra mulva annak kiadatása után megszünt élni az osman nemzet leghiresebb, legnagyobb sultánja, ki a kereszténységre annyi nyomort hozott s a keresztényeket oly rémitő kinzásokban részesitette, hogy sajnálat helyett méltán azok átka nehezedett sirjára.

Az ő terve szerint ostromoltatott Szigetvár is, azonban bevételét nem érte meg, mely harmincz ezer mozlim fejébe került; elesett benne a hős Zrinyi Miklós is, kinek feje levágattatván a magyar sergek fővezérének küldetett el.

Szigetvárban a magyar hazának egyik legerősebb védfala dőlt romba, eleste után vizárként tódult be a több csaták nyerése által erejében elbizakodott törökcsorda s a mely vidéken átkelt, az oly siralmas állapotba jutott, mintha a rettenetes pestis a legborzasztóbb viharral karöltve vonult volna el fölötte, s a szegény magyar nép a pogány faj e rémitő dulása közben sem szitkozódott, hanem összetett kezekkel imaszerüen rebegte:

Rettentő nagy a te hatalmad oh Isten! s rettenetes a te büntető kezed, áldassék neved mindörökké!!

I.

Kisázsiában a földközi tenger partján közel a karcsu czedrusok hazájához, gyönyörü paradicsami vidéken egy a tengerpart fölött emelkedett dombon a bársonypuha fübén egy ifju heverészett.

Szép és nemes vonásu férjfias arczán elszimithatatlan nyugtalanság ült, mi annak meglepő halaványságot kölcsönze.

A nyugtalanság nöttön nőtt, végre erőt vett rajta, az ifju felugrott, mellette heverő szablyáját derekára kötö, s tarka szövetekből göngyölitett turbánját ejsölét gondörhajzattal ékesztett fejére illesztve sietett a tengerpartra vezető kigyóösvényen alá.

Ez ifju Sásvár aga volt.

Ő egy dusgazdag egyptomi kereskedőnek fia lévén, mint ilyen kitünő neveltetésben részesült. Iskoláit Alexandriában bámulatos szorgalommal végezte, annyira, hogy huszonnegyedik éves korában a tudományok minden ágában, nevezetesen pedig a csillagászatban jártas ifju az alexandriai világhirü iskolákba egyik tanári székre lön meghiva.

Szülői a megtiszteltetés által végtelenül boldogoknak érzék magukat, látva, hogy a félneveltetéssel járt fáradalmaik fiukban oly fényesen megjutalmazva leendenek.

Sásvárt azonban e meghivás és szülőinek öröme rendkivül komorrá tette, e szerencsét csak gyermekévéiben óhajtotta ő, most azonban, miután a tudományok utáni szomja kielégitva lön, uj vágy dagasztá keblét: dicsőséget, hirt és nevet szerezni a harczok terein.

E kiolthatatlan vágy, legvégre is megérzött mennydörgylyé fajult az ifju keblében, határozatában a szülők könyei sem ingadhaták meg öt s nehány hét mulva a kiszálló csapatok élén már mint aga parancsnokolt s mint ilyent találjuk a tengerpart fölötti dombon heverve.

Sásvár a kigyóösvényen a tengerpartra érve hosszu pillantást vetett a lábai előtt végtelenül elterülő háborgó elemre.

A láthatár ködéből lassankint egy parányi fekete pont bontakozott ki, e látványra Sásvár arczán pillanatnyi vérpir futott végig, mint villám fénye az éjsötét felhőkön.

A parányi fekete pont perczenkint nagyobbodott és közeledett s végre is mint könnyü sajka tünt ki a háborgó hullámok közül.

Sásvár arcza kipirult, szive hevesen vert, turbánja belsejéből egy oda rejtett fehér kendőt vont elő s azzal intett a sajka felé, melyen ámbár a távolság miatt az alakok kivehetők nem valának, de felzaklatott képzelete által teremtett alak ép az volt, kire ő oly nyugtalanul várt.

A sajka most már oly közel jutott a parthoz, hogy benne két férfiu alakot lehetett megkülönböztetni, és végre is egy turbános ifjut és egy evező rabszolgát.

Hurrah! hurrah! — kiáltott Sásvár a fehér kendőt még erősebben lobogtatva, mig a határtalan öröm igéző mosolyokat teremtett ajkira.

Végre kikötött a sajka, melyből egy magas nyulánk, termetü szőke ifju ugrott a partra.

Allah legyen veled!! mondták mindketten egymásnak üdvözletül s azon perczben a viszontlátás örömperczeit sirták egymás karjaiban.

Az ujonnan érkezett ifju Rustan aga volt.

Rustan az oly tömérdek emberéleten vásárlott Rhadics kormányzójának fia volt.

Ő szinte szép előmeneteleket tett a tudományokban s mi keblét és szenvedélyét óriási erővel lebilincselé, az a rajzolás volt.

Rustan rajzai az olasz csarnokokban is helyet foglalhatának vala, oly remekek voltak azok.

(Folytatása következik.)

ÜZLETI HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, márcz. 6. 1868. Ma a kérdés az: vajjon a gabona forgalomban egy még további csökkenés vagy egy visszahatás áll-e be? vajjon a gabna némi kis hátránynyal elárusitandó-e, vagy van-e kilátás kedvezőbb kelendőségre számithatni?

Nekünk ugy akar a dolog látszani, hogy néhány krrali leszállitás semmi jeletőséggel nem bir, mert, ha a kivitel már csakugyen befejezve volna, az árvisszaméréssel tetemesebb lenne; — az egynehány krrali leszállitás Azonban szabad természetes mozgadozása az üzletmenetnek, mely némely kiszerü mellékkörülmények által eszközöltetik. — Azonban egy jelentékeny magasodása sem várható az áruknak, kiváltkép most, mikor már a téli időszak szerencsésen elhuzódott és mi lassan-lassan a jobb jövő felé közeledünk.

Valamennyi termény-ár visszamenetét okozza 1-ör az agioknak folytonos visszaesése, 2-or valamennyi vizutnak megnyilása, 3-or a szépen mutatkozó tavasz; 4-er a földmivesek munkára készülnek s a mi felesleg van, elsinagatják. Valószinü azonban, hogy aratás előtt még drágaság fog uralkodni.

A gabnaüzlet lanyha. Raktárakba nem szednek, s igy az adás-vevés csakis a helyi fogyasztásra szorul. Már a következő árakat jelezhetjük:

Piaczi hetivásár és helytárak.

NAGY-KANIZSÁN, márczius 6 án, 1868-ban.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények. Buza 83—85 fontos 5 frt. 50 kr. 85—86 fontos 5 frt. 80 kr. 87—88 fontos 6 fr. 50 kr. Rozs 78—79 fnt. 3 ft. 80 kr. 79—80 fnt. 4 fr. — kr. Árpa serfőzőnek 70—71 fntos 3 ft. — kr. 71—72 3 frt. 05 kr. Árpa közönséges 65—66 fns. 2 fr. 80 kr. 67—68 fns. 3 frt. 00 kr. Kukoricza 2 frt. 90 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 3 frt. 3 frt 15 kr. Zab 44—47 fns. 1 frt 70 kr. 47—48 fns 1 frt. 80 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 80 kr. 68—70 fontos 3 frt. 00 kr. Paszuly fehér 4 frt 80 kr. Paszuly tarka 3 frt. 80 kr. Gubó elsőrendü 16 [illegible]

Lisztek: máss. Királyliszt 0. szám 15 frt. 25 kr. Lángliszt mása. 1 sz. 14 frt. 75 kr. Lángliszt mása. 2 sz. 14 frt, 25 kr. Zsemleliszt 3 szám 13 frt. 75 kr. Zsemleliszt 4 sz. 13 frt. 25 kr. Kenyérliszt 5 sz. 12 frt. 35 kr. Kenyérliszt 6 sz. 11 frt. 75 kr. Keny.-l. m. 7 sz. 10 frt 75 kr. Keny.-l. m. 8 sz. 9 frt. 75 kr. Rozsláng m. 1. szám 10 frt. — kr. Rozsláng mássája 2. szám 8 frt. 50 kr. Kukoriczaliszt m. 5 frt. — kr.

Különfélék. Méz mássája 20 frt. — kr. Viasz m. 110 frt — kr. Faggyu nyers m. 20 forint — kraj. Faggyu száraz m. 24 frt — kr. Gyapjú finom m. 120 frt. — kr. Gyapjú határőrvidéki m. 80 frt. — kr. Fehérrongy m. 9 frt. — kr. Tarkarongy m. 5 frt — kr. Szalma m — frt. 80 kr. Széna m. 1 frt — kr. Egy kéve zsup 12 kr. Burgonya mérője 1 frt. — kr. Marhabőr száraz, nehéz mása 60—65 frt. — kr. Marhabőr száraz, könnyü mássája 58 frt — kr. Borjubőr fejjel 110—5 frt. — kr. Borjubőr fej nélkül 120—125 frt kr.

Gyümölcsök: Alma mérője — frt. — kr. Dió mása. 6 frt 50 kr. Aszalt gyümölcs mér. 6 frt 50 kr.

Borok: Vidékünkbeli ájbor 1867-diki, fehér vagy schiller akója 3 frt 50 kr. Vidékünkbeli ó-bor 1860. 1865-beli fehér vagy schiller ak. 7 frt — kr. Balaton-melléki 1867-beli fehér ak. 5 frt. — kr. Balaton-melléki 1863—65-beli feh. v. schil. ak. 10 forint — kr. Somlay 1863—65-beli ak. 16 frt. — kr. Somlay 1867-beli — frt. — kr. Badacsonyi 1863—65-beli akója 25 frt — kr. Badacsonyi 1867-beli ak. — frnt. — kr. Villányi és szekszárdi fekete 1867-ki akója 10 frt — kr.

Spiritus (per grad) fokonkint — frt. 50 kr. Szilvapálinka hordóval 20 foku 24 frt. — kr. Törkölypálinka hordóval 20 foku 18 frt. — kr.

Kisplaczi árak: Marhahus fontja 22 kr. Sertéshus fontja 28 kr. Juhhus fnt. 14 kr. Borjuhus fnt. 21 kr. Juhhus fnt. — kr. Zsiradék fnt 40 kr. Fánlaj fontja [illegible] Szalonna fnt. 35 kr. [illegible]

Petroleum fntj. 22 kr. Czukor finom fntj. 32 kr. Kávé fntj. 63 kr. Kenyhasó fntj. 10 kr. Marhasó fn. 4 kr. Faggyugyertya fontja 38 kr. Szappan fontja 24 kr. Rizskása itczéje 28 kr. Kölesk. itczj. 9 kr. Hajdina itczj. 10 kr. Fehér bab (paszuly) itczj. 7 kr. Tarka bab (paszuly) itczj. 6 kr. Árpadara fntj 14 kr. Borsó bab it. 12 kr. kr Lud, sovány 2 frt — kr. Lud hizott 3 frt. 60 kr. Kacsa párja 1 frt. 50 kr. Pujka párja 2 frt. 50 kr, Tyuk-tojás 6 darab 10 kr. Sertés 1 mázsás 25 frt. Sertés 2 mázsás 60 forint. Ujbor itczéje 10 kr. Ó-bor itcz. 16 kr. Pesi sör itczj. 14 kr. Kanizsai sör itczj. 10 kr. Szilva-pálinka itczj. 75 kr. Keményfa öle száros 9 frt — kr. Nyersfa öle 7 frt. — kr. Fa-szén mérője 30 kr. Nyulnak párja — frt. — kr. o. é.

— SZOMBATHELYI gabna piaczi árak márczius 3-án. Buza 1-ső osztályu: 5 frt. 50 kr. 2-dik osztályu 5 frt. — kr. 3-ik oszt. 5 frt. 70 kr. — Rozs 1-ső oszt. 4 frt. 60 kr. 2-ik oszt. 4 frt. — kr. — Árpa 1-ső oszt. 2 frt. 75 kr. 2-ik oszt. 2 frt. 50 krajcz. — Zab 1-ső oszt. 1 frt. 85 kr. 2-ik oszt. 1 frt. 65 kr. Kukoricza 1-ső oszt. 3 frt. — kr. 2-ik osztályu 2 frt. 80 kr. osztr. ért.

MOHÁCS, február 26-án 1868. Termények, árak, forgalom és időjárás: (pozsonyi mérőnként) Buza 1-ső oszt. 5 frt. 60 kr. 2-ik oszt. 5 frt. 50 kr. Kétszeres 1. osz. 5 frt. — kr. 2. o. 4 frt. 80 kr. Rozs 1. osz. 4 frt 20 kr. 2. osz. 4 frt. — kr. Árpa 1. osz. 2 frt. 40 kr. 2. osz. 2 frt. — kr. Kukoricza 1. osz. 2 frt. 60 kr. 2. oszt. 2 frt. 50 kr. Zab 1. o. 2 frt 50 kr. 2. osz. 2 frt. 40 kr. Bab 4 frt. — kr. Marhahus fontja 18 kr. Borjuhus fntj. 24 kr. Sertéshus fntj. 24 kr. Zsir itczéje 54 kr. Szalonna fontja 30 kr. osztr. ért.

A vizi közlekedés e hó 18-án vévén kezdetét, a kereskedelmi forgalom is érezhető lendületet nyert. A borszállitás nagy mérvben kezdődik, mert mult években a szállitó eszközök elégtelensége miatt igen sok maradt vissza.

Időjárásunk állandólag borus még eddig. A mult év deczemberi nagy hó óta többnyire csak száraz, fagyos. A föld már nagyon kiszáradt s mintegy hat hét óta hiányzik a nedvesség.

SOPRON, 1868. martius 2. A laza üzlet s a bécsi utolsó gabnatőzsdén a buza és rozsárra nézve észlelt visszaesés nem maradhatott visszahatás nélkül a mi különben gyéren látogatott gabnapiaczunkra. — A vevők nagyon tartózkodók voltak, miért is a buza 20-, rosz 10—15- és a kukoricza 10 krral olcsóbban kelt el. — A gabna árak következők:

83—84 fontos 5 frt. 60 kr. 6 frt. 85—86 fntr 6 frt 10 kr. 6 frt. 40 kr. Rozs 78—80 fontos 4 frt 50 k. 4 frt 70 kr. Kukoricza 78—80 fontos 3 frt. 90 kr. 3 frt. — kr. Árpa 70—72 fontos 3 frt. 30 kr. 3 f. t. 10 kr, 71—72 fonts 3 frt. 15 kr. Zab 44—46 fontos 1 frt. 90—95 kr. [illegible]

— A „HAZA" biztositó bank kimutatása I. év febr. haváról: Benyujtatott 1028 darab bevallás 1,240475 frt. tőkére 1,400 arany; függőben maradt a mult hónapból 647,493 frt. 7500 franc es 1100 arany. Összes. 1,867,968 frt. 7500 frank és 2500 ar. Ebből kiállittatott 519 darab halálesetére szóló 709 tőke [illegible] 145 drb életesetére 233,900 frt tőke 900 arany. 60 drb. túlélési csoportokba 50,720 frt tőke. 53 darab ellenbiztositásra 47,885 frt tőke, függőben maradott 776 833 frt tőke, 1600 arany, elutasittatott 61,050 frt. összesen 1,867,969 frt 7500 franc 2500 arany. A bank működésének kezdete óta [illegible] 1-sőjétől februar végéig benyujtott összes bevallások összege 6,518,204 frt., 5,100 arany, [illegible] 75,500 franc.

Bécsi pénzárfolyam, márcz. 6.

5% metaliques 57,10; 5% nemz. kölcsön 65.60; 1860-ki államalmi kölcsön 82.40; bankrészvények 7.03; hitelintézeti részvények 187.40; London 116.30; ezüst agio 113.75; arany darabja 5.55½ kr.

Heti naptár.

Martius 8-tól 14-ig 1868.

Hó- és hetinapok	Katholikus napt.	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták napt.	Hold
Kath. és prot. Ev. Jézus világitalant gyógyit meg. Luk. XVIII, 31—14 Gör. ev. Hamis próféták és álnok fáról. Máté VII, 12					
8 Vasárnap	D. 2. I. János	D. 2. Böjt.	25 E. 4. Gyumolcs	14 Eszter b.	
9 Hétfő	Czirill Met.	Franciska	26 Porphyr	15 Nagy Purim	
10 Kedd	Sebesty. 40 vért.	Etelka	27 Prokop	16	
11 Szerda	Heraklius	Boldizsár	28 Vazul	17 Jónatat	
12 Csütörtök	Gergely pap.	N. Gerg.	29 Tratius	18 Jónás	
13 Péntek	Rozina	Krisztina	1 Martius	19	
14 Szombat	Mathild kir.	Szendike	2 Theodor	20 S. Thissa	

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Buda felé: délután 1 óra 22 perczkor.
" " estve 9 órakor.
Bécs " reggel 7 óra 15 percz.
" " délu. 3 óra 30 "
Triest " délu. 1 óra 50 "
" estve 9 óra 25 "
Érkezik N.-Kanizsára: Buda felől: reggel 5 óra 6 perczkor
" " délután 1 " 20 "
Bécs " délben 12 " 31 "
" " estve 7 " 23 "
Triest " reggel 6 " 21 "
" " délben 12 " 52 "

Országos vásárok

márcz. hóban.

9-én Felső-Pula.
11-én Borostyánkő.
12-én Csorna, Ó Szalonka, Veszprém, Nagy Attád.
13-án Sárd.
16-án Mura Szombathely, Vasvár, Kis Marton.
18-án Battaszék, Alsó-Lendva.
19-én Zirc, Miklós, Babócsa, B.-Vid, Karád, Adand.
25-án Högyész, Lenti, Zala-Apáti, Szent-Gróth.
26-án Lenti, Körmend, Duna-Földvár, Kaposvár, Marczali és Pápán.

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Nagybani és részletes eladás.

A budapesti

BUTOR-GYÁRMŰ-

részvény-társulat

a téli idény alatt oly nagy számu butorokat állitott elő, és oly nagy mennyiségben, hogy mi e birodalomban létező eféle

legnagyobb

butor-raktárunkat

a t. czimű közönség szives figyelmébe PESTEN, nádor-utcza 9. sz. a. berendezett raktélyunkon bizton ajánlhatjuk.

A butorok kitünő minősége és a rendkivüli olcsón szabott árak számos látogatással kecsegtetnek.

(73—6-1) **Az igazgatóság.**

(66—2)

SCHLESINGER VILMOS

VÁLTÓÜZLETE N.-KANIZSÁN

minden nagy városban igen kedvelt sorsjegytársulatot itt is NAGY-KANIZSÁN megalakitotta.

Husz havi 5 forintnyi részletfizetés mellett azon kedvezményben részesit, hogy a jegybirtokosa **20 darab 1864**-diki **államsorsjegy** nyereményeire, melyek a társulat ideje tartalma alatt kisorsoltatnának, igényt tarthat; húsz hónapon át rendes befizetés után a résztvevő egy eredeti sorsjegy birtokába jut.

Különösen: 1864-ki sorsjegy **9** huzására **5** frttal; Hitelsorsjegyre **8** huzásra **8** frttal; 1860-iki ötödre **6** frttal 8 huzásra és húsz hónap után a t. cz. résztvevők szelvényeikkel együtt **10** frt vissza fizetés mellett; Salm-sorsjegynél **4** huzásra **2** frttal; Waldstein sorsjegyre **1** frt. **40** krral **4** huzásra; Rudolf-sorsjegyért **4** huzásra **1** frttal és Clary sorsjegynél **4** huzásra **2** frttal részt vehetni.

A n. é. résztvevő közönséget tiszteletteljesen meghivja az e tekintetben megvántató értekezlet végett váltóirodájába N.-Kanizsán a „ZÖLDFA" szálloda mellett

Mindennemü kamatos és kamat nélküli állam- és kölcsönpapirok, földtehermentesitési kötelezvények, sorsjegyek és részvények gyüjteléke, szelvények, különféle bankjegyek, „ARANY" és „EZÜST" pénznemek be- és fölváltása.

Dr. Kiss György,

szem- és fülorvos s villanygyógyász Szabadkán;

gyógyit mindennemü szemfájást, műtesz sárkehályogot, bandzsaságot, műlátát, szarucsapot, szemgolyó elöesést, s a szempilákon előforduló eltorzításokat. Gyógyit mindennemü fülfájdalmat, fülzugást, fülfolyást, nagyot halliást, süketséget, a legujabb módszer szerint, eltávolit a külső halljáratból habarcot (polip.) s mindennemü idegen testet. Alkalmazza a villany mindkét nemét, a bevezetett és állandó villamáramot, csüzos, köszvényes bántalmaknál, iró görcs, érzéketlenség, fülérzékenység s a hüdések különböző neme inél, u. m. féloldalu szél- s arcz-sábánál stb.

A horgany és szénelemekből álló valóban nagyszerü villanytelep Lipcsében Stöhrernél készült saját módszer szerint. Bérmentes levelekre rögtöni válasz.

Állandó tukása: Szabadka, a ezinház sorában.

(70—3-2)

Cs. kir. szab. első amerk és ang szabadalommal biró

ANATHERIN-SZÁJVIZ

Dr. Popp J. G.-től,

gyakorló fogorvos Bécsben (Stadt, Bognergasse Nro 2.)

Egy üveg ára 1 frt 40 kr. Csomagolási-díj 20 kr.

E jeles szer hire és használata 15 évi fennállása óta egész Európán túl hatott. Különösen jelesnek bizonyolt mindennemü fogfájás, a szájszag részeinek minden betegsége, mozgó fogak, kösnyen vérzö beteg fogbus, cseszterz és vérpöre ellen. Fölöslége a nyálkat, máltal megakadályoztatik a fogak kőképződése; üdítőleg, és izjavitőleg hat a szájra, és alapszenn ezászon k-tisztelies szagot, mely szi- vagy lyukos fogakbót, étetekbél vagy dohányzásból származik. Miután eme szajvis a fogakra és száj részekre semmikép sem hat maródag vagy káritékonyan, annélfogva mint a szájnak folytonos tisztitó szere is a legjelesebb szolgálatokat teszi, és annak minden részét a legmagasabb élethorig teljes épségben és egészségben tartja. Magas orvosi tekintélyek bisonyitványai nyilatkoznak ennek ártalmatlanságára és ajánlhatósága mellett és gyakran sok nevezetes orvostól rendeltetik.

Fogolmok, lyukas fogak megolmozására, ára 2 frt. 10 kr.

Anatherin-fogpászta, ára 1 frt 22 kr.

Növényi fogpor, ára 63 kr.

Az „Anatherin-szájvíz", valamint az „Anatherin-fogpászta kapható Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszerész, Rosenberg, Rosenfeld s. Wajdits J., Wellisch, Pemelhofer és Schwarz A. urak kereskedőeiben Kapán: Tschepen J., Stampfl G. és Löwy I. uraknál, Keszthelyen: Singer J. Zala-Egerszegen: Antal F. gyógyszerész és Handler H. — Kaposvárott: Werli gyógyszerész — Varasdon: Haller gyógyszerész. — Szt.-Györgyön: Höhig. — Sümegen: Dorner Kajet. és Stamburszky L. gyógyszerész urakná.

(54—)4

Jelentés.

Alulirott tisztelettel jelentem a nagyérdemü közönségnek, hogy Szombathelyen a piaczon fennálló kereskedésem mellett uri utczában egy fiok

fülszer-, anyag- és festék-

KERESKEDÉST

a „Magyar Király"-hoz

czimezve nyitottam, kereskedésem czikkeit a legelső raktárakból szerezvén be, azok minőségére a legkitünőbbek. — Egyuttal kijelentem, hogy árucikkeimet szürü kereset tőségük folytán a legjutányosabb áron adhatom.

Szombathely, novemb. hó 1867.

(45—13-9) tisztelettel

Tobis József.

WICHTIGE NOVITÄT

für

Freunde der Literatur."

Nationalschatz LESSING, SCHILLER, GÖTHE 40 Lief. à 20 kr. ö. W. PRÄNUM. Vorräthig

in der Buchhandlung des JOSEF WAJDITS in

(71—2-2) **GROSS-KANIZSA.**

Iskolamesterek és kántortanitók részére kösbtányt pótló fontos uj könyv megjelenése!

WAJDITS JÓZSEF könyvnyomdájából megjelent és könyvkereskedésében kapható:

EGYHÁZI ÉNEKKÖNYV,

II. tetemesen bővitett s ártdolgozott kiadása, szentkereststutjárási képekkel diszitve,

Ára: kemény kötésben, aranynyal nyomva, csak 60 kr.

A KIK TÖBB PÉLDÁNYT RENDELNEK MEG, JELENTÉKENY KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLNEK.

---

109 szám. 1868. Kapornaki járás főszolgabirságától.

ÁRVEREZÉSI HIRDETMÉNY.

Tekintetes Zalamegye árva törvényszékének folyó évi febr. hó 8-án 110/1868 szám végzése folytán kapornaki járás főszolgabirósága részéről ezennel köszhirré tétetik, hogy Nagy-Récsén elhalt Farkas Ferencz hagyatékához tartozó a 1500 frt becsült house 3/4 telek és épületekkel együtt marcz. hó 28-án d. e 9 órakor ugyanannak a Mária hegyen levő piczája szőlője, mely 500 frtra becsülletett az nap délutáni 3 órakor, szükség esetében folyó évi april 28-án a kitüzött órákban a helyszinén nyilvános árverezés utján eladatni fognak.

Miről a venni szándékozók azon hozzáadással értesittetnek; miszerint a kitüzött időben és helyen megjelenve, magukat a becsár 10%-nyi bánatpénzzel lássák el.

Az árverezési feltételek naponta a kapornaki járás főszolgabiróság irodájában alólirt kiküldöttnél az árverezési napon pedig a helyszinén betekinthetők.

NAGY-KANIZSÁN, 1868. febr. 26.

Szigethy Károly.

eskődött. kiküldött árverező.

Erlss csiraképes vetőmagvak.

Ü.m.

Franczia kaczorna, eredeti mag.

Belföldi kaczorna, Stájer vörös lóhere.

Fehér virágú téli borsó. — Türk baltaczim.

Burgundi rübi, tiszta sárga.

Cukra vörös.

Fehér répa, fehér.

Angol MADSONY fümag, franczia, elasz.

Fűmagfélegyütt SZÁRAZRÉT elkészitéséhez } legjobb

NEDVESRÉT elkészitéséhez } takarmánynak

és valamennyi gazdasági fümag fajok:

TAVASZI REPCZE, bükköny, muhar,

stb. nagy mennyiségben tisztán és jutányos áron kapható:

Földessy Lajos magtarkereskedésében **Pesten,** cs.-königsstr. l. sz. a.

(68—2)

SOMMER JÓZSEF

Nagy-Kanizsán Kórház-utczában,

különösen figyelmezteti a n. é. közönséget,

hogy NORINBERGI és RÖVIDÁRU

nagybani és kicsinybeni eladása mellett nála folytonosan,

a legnagyobb mértékben,

VALÓSÁGOS Pottendorfi KÖTŐPAMUT,

a legjobb FEHÉRITETT és FEHÉRITETTLEN SZÖVŐPAMUT és GÉPFONAL és

mindennemü termő vetőmény- főképen **káposzta** savanyitani, *KEL-KÁPOSZTA-, KARALÁBI-, RÉPA-, holnapos és téli fekete RETEK-,* ugorka-, saláta-, karfiol-, paréj-, czeller- és petrezselyem-magvak,

és azon kellemes helyzetben van,

HOGY A LEGJUTÁNYOSABB ÁRON SZOLGÁLHAT.

Unterleibs-Bruchsalbe Betr.

Aerztliches Zeugniss.

Eure Wohlgeboren ersuche ich hiermit ergebenst, mir für Patienten wieder 7 Töpfchen Ihrer höchst vorzüglichen Bruchsalbe zu senden, und zwar von der schwächeren Sorte 2 Töpfe, von der stärkeren 5 Töpfe. Die bis jetzt von Ihnen erhaltenen Portionen haben den nie geahnten günstigen Erfolg gehabt, und ist mithin durch Sie der leid d. Menschheit ein Mittel geworden, welches nicht nur allen Theorien spottet, sondern auch die bruchkranken Mitmenschen Ihnen mit nichts so beschränkten Worten danken segnend verpflichtet sind.

Stendalen-Stegendorf, Kreis Hayman, Preuss. Schlesien, den 31. Juli 1867.

Dr Kraudt.

Obige Salbe ist sowohl direkt von Erfinder Sattlich Sternmayer in Marienzug, Canton Appenzell (Schweiz) zu beziehen, als auch durch Hr. F. Ferenczy, Apoth. zur heil. Maria in Pest, 3 Schdayi-Promenade 24, und Hr. A. Barkay, Stadt-Apotheker zum schwarzen Adler in Temesvar. Hzm. von Horváth Apotheker in Agram und Hr. Adam Wajthawitz, Apot. zur heil. Dreifaltigkeit in Schemnitz.

Preis pr. Topf fl. 3.-30 kr. gegen Einsendung des Betrags. Heilung ohne Entziehung, in wenigen den meisten Fällen sicher. Gebrauchsanweisung nebst weiteren Zeugnissen gratis. Reichhaltiges Lager in Bruchbändern.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 11. szám, márczius 14. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész iven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek: Helyben hóhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre - 6 frt. — kr. Fél évre - - 3 „ — „ Negyedre - 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-szer 7 kr. 2-szer 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Gráz-ban Frankfurt- és Lipczban: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Béc-, és Stuttgarthan: SACHSE & TÁRSA.

Előfizetési felhivás!

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"

kiterjedve

SOPRON- és VAS-megyékre

czimü vegyes tartalmu hetilap f. évi aprilis évnegyedi folyamára.

Mindinkább tapasztalhatjuk, hogy független müködésünk nagyobb-nagyobb körben méltányoltatik, mely méltánylás lelkesitőleg buzdit bennünket a további ernyedetlen munkásságra.

Részünkről mindent megteszünk, mi által lapunkat érdekesebbé tehetjük, nevezetesen jelentékeny s elismert tehetségü irók igéretét birjuk, hogy közreműködésükkel a szép czélhoz járulni fognak, melyet magunk elé tüztünk.

Kérjük tisztelt közönségünket, hogy lapunkat körükben ajánlani sziveskedjenek, melyet mi többszörösen kiérdemelni iparkodunk.

A jövő évnegyedre teljesen uj betük rendeltettek még, a kiállitás várakozáson felüli leend.

Előfizetési ár az eddigi:

aprilis—junius ¼ év 1 frt. 50 kr.
aprilis—szept. ½ „ 3 „ — „
aprilis—márcz 1869. 6 „ — „

A szerkesztőség.

MEGHIVÁS.

A nagykanizsai takarékpénztár folyó évi márczius hó 23-kán Hétfőn, délelőtti 9 órakor szokott helyiségében évi közgyülését tartandja, melyre a t. cz. részvényes tagok ez uton is tiszteletteel meghivatnak

az elnökség által.

A n.-kanizsai realgymnasiumnak részint alaptőkéje, részint épitkezési költségei fedezésére ujabban adakoztak.

(Folytatás.)

Fdő Dolmányos Döme sz. Ferencz rendü hitszónok ur gyüjteménye Pécsről: Székely Ferencz szabolcsi plebános ur 10 frt. Horváth Ferencz szabolcsi ispán ur, Szabóvics Simon ur sz. Fer. r. pécsi zárda főnöke 5—5 frt. Németh Barabás, Takács Ambrus, Dolmányos Döme, Novák Béké, Gaegorits Honor urak mindannyian szent Ferencz-rendüek, végre Széplaky Ferencz abaligeti plebános ur 1—1 frt. összesen: 36 frt.

Fdő Tiborcz István alsó csányi plebános ur 5 frt.

Plihál Ferencz zalamegyei aljegyző ur gyüjteménye: Hrabovszky, Plihál Ferencz urak 2—2 frt, Horváth György, Hirics János, Varga Imre, Kerkápolyi Balázs urak 1—1 frt, N. N. Czuhelter, Horváth Bertalan és Sándor, Fischer Miksa, König Mór és Derencséry 50—50 kr. Mayer János 40 kr, Beck József 30 kr. N. N. és Weiss Sándor 20—20 kr. sat. összesen 13 frt, 10 kr.

T. Viola János merenyei plebanos ur 5 forint.

Mitheller Ferencz számtartó ur 4 fr.

Szabó János vadász ur 1 frt

T. Székely István dobronoki plebános ur 2 frt.

Terbóczy György muraközijárás alsó vidéki szolgabiró ur gyüjteménye: Légrád városa közöllség 100 frt, Liesiák Ferencz ur Drasskovecz-ről 50 frt.

Valamint a kegyes adományzók, ugy a gyüjtők fogadják nemes szivü jótetteikért legőszintébb köszönetünket s midőn ezt nyilvánosságra hozni kedves kötelességünk, el nem mulaszthatjuk kijelenteni, hogy a nagykanizsai realgymnasiumi épület nagyobbitására szolgáló előleges intézkedések megtétetvék; a tavasz beköszöntével az épitetés is megkezdetik, mirenézve valamint az épitkezési költségek fedezése, ugy az iskolai alap növelésére történő kegyes adományok folyton elfogadtatnak s hálás elismeréssel nyilvánosságra hozatnak.

A tanügyi bizottmány nevében:

TÁRNOK ALAJOS m. k.
alelnök.

(Folytatása következik.)

Tervek Nagy-Kanizsa jövőjéhez.

IV.

A meszet általában azon sajátsága teszi érdekessé, melynél fogva kőhöz téglához erősen ragad, keményedik és a viznek ellentáll: a közönséges kövér mész és a sovány vagy is vizálló mész közti különbség abban áll, hogy az első csak szárazon és csak lassan keményedik meg és csak ezután nem olvad fel vizben, mig az utobbi viz alatt is gyorsan szilárdul és általában sokkal erősebb lesz; a vizálló mész legjobb neme a cement pár nap alatt kőkemény, pár hét mulva oly kemény, hogy szikrát is ad.

Ismeretes dolog, hogy házfalaink nedves volta ellen egyetlen orvosság a cement vakolat köztudomásu, hogy párkányok, diszitmények sőt folyosó burkolatkövek, léposők, kádak készitésére a hydrauli mész igen alkalmas: miért ne lehetne tehát az utépitésnél divatba hozni, hol a vizellenes tulajdonságra legnagyobb szükség van.

Egyetlen ellenvetés lehet, hogy a hydrauli mész és cement drága portéka, de már egyszer bizonyitgattam, hogy czélirányosabb jó utat csinálni drágán, mint semilyen utat olcsón. Aztán nem is oly igen drága lesz az utépités, ha nagyban és okszerüen folytatjuk: a gyakorlat sokra fog tanitani s okkal móddal sokat megtakarithatunk.

Elsőben is jól megkell gondolni hol, miféle utburkolat felel meg leginkább a körülményeknek; melyik a legolcsóbb és legtartósabb egyszersmind: osztályozni kell utczáinkat és tereinket és kezdeni a legszükségesebbeken.

Kevésbé járt utak és széles utczák burkolatához használható még a murai kavics is, de az eddigi eljárás oda módositandó, hogy mielőtt kavicsoznánk az utat szépen elegyengetni, közepét 3—4 öl szélességben kimélyiteni kell, esután egyszerre egy arasznyi vastag kavicsréteget felhordani, ezt hig vizálló malterral jól megöntözni és végre megsulykolni szükséges. Nehány nap mulva az egész ujon felhordott réteg egy összefüggő, kemény s a mi fődolog vizhatlan tömeget fog képezni, mely alatt többé sár nem képződhetik; igy az ut alapja és felülete is szilárd lesz a kerék a burkolatot át nem vágja s egyes apró kavicsok szét nem hányodnak és el nem süllyednek mint eddig.

Jártabb utakat nagyobb szorgalommal kell elkészitení; itt a burkolat két rétegből állhat, az alsó a fentirt módon készitendő; mivel azonban a gömbölyü sima kavicsot a legjobb malter sem köti jól össze, az ut felületéhez szegletes kavics kivántatik. Ezt vagy Keszthelyről lehetne szállitani vagy a Muránál készitení kiválogatván és összetörvén diónyi nagyságra a nagyobb ködarabokat. Félarasznyi ily köréteg vizálló malterral összekötve a legjobb téglakövezetnél tartósabb, olcsóbb és simább fog lenni, és még azon előny érettik el, hogy az utat javitani igen könnyü és az egyszer megszerzett anyagot félig elhasznált állapotban félre vetni nem kell, mert ha az ut közepe kivásik vagy gödrök képződnek, a hibás hely felvágatván, anyaga uj kavicspótlékkal és malterral vegyitve ismét régi helyére alkalmazható s igy csak annyi kő vesz el a mennyi elvásik.

Keskeny főutakra tagadhatlanul legczélszerübb a granit koczakövezet: pazarlás volna azonban járdát és csatornát is a drága granittal burkolni, mint a hogy multévben a kaproncsai úton tarvesve volt; járdának már sikos volta miatt sem ajánlandó az igen kemény burkolat. De a szokott módon homokba rakott koczakövezet nálunk nem állaná ki a sarat, mert a kő illesztékei közt s a homokon átszivárog a viz és felolvasztja az alsó iszap földet. Itt is hydrauli mészet kell tehát alkalmaznunk és pedig kétféleképen: elsőben a kövezet alatti réteg, hogy erősebb legyen, vizálló malterral megöntözendő, aztán a kövezet is cementmalterba rakandó le; igy egyik kő a másikhoz ragasztatván s a kövek közti hézag kemény anyaggal kitöltetvén, egyes kövek lesüllyedése és a sarkak lepattogozása meggátoltatik, egyenetlenség tehát csak az által támadhat, ha egy kő hamarább vásik mint a többi, s e bajon a kövek időnkinti lefaragása által lehet segiteni. Igy elkészitett kövezetünk majdnem örökké tart, mert a granitkő igen kemény és annál kevésbé vásik, ha felülete egyenletes és a kocsik nem zökögnek rajta. Kerüljön tehát bármenyibe, még is olcsó lesz az ily ut és rajta könnyen szállithatunk tiszzer annyi terhet mint most ugyanannyi erővel. —

Mire nevelje a magyar ember gyermekeit ez idő szerint?*)

Miután a tapasztalás és természetes következtetés ugy a régibb, mint az ujabb nemzedékeknél azt mutatja, hogy bármi pályán, bármi körülmények közt csak az az ember képes hivatását kellően betölteni és boldogulni, – aki testileg és lelkileg egyaránt összehangzatosan erősre lett nevelve; a szülőknek saját gyermekeik érdeke is hozza magával, hogy gyermekőket testileg és lelkileg egyformán erőssé neveljék. Az élet küzdelmeire erős ember kell. Akár a test, akár a lélek legyen gyönge, az ember tökéletlen. A testet tisztaság, jó, elegendő táplálék, szabad mozgás, testgyakorlat, rendes életmód növeszti erőssé; a lelket pedig a vallás, erkölcsi nevelés, a szellemi tulajdonok rendszeres, fokozatos fejlesztése teszi erőssé, okossá, hatalmassá. A ki a test nevelését elhanyagolja, a szellemi képzést pedig siettetni és a lelket, az ész kifejlődése előtt túlterheli, elesigázza — csonevaszt embert nevel az; és pedig mind szülőinek, mind a társadalomnak és államnak csak terhére lesz, mert agyszülva élhetetlen.

Midőn a testi és telki nevelés azon pontig jutott, hogy a növendékben

*) Kirosztot mutatványul „A uj nemzedék és társadalmi reformja" czimü munkácskából, melyre nézve értesitem a t. olvasó közönséget, miszerint f. é. majus végéig 1 frt ajánlattal elfogadom egyszerü levélben a megrendelőket; és az ily munkák iránti érdeklődés tájékozása végett is, hogy végső kötelezem a megrendelők nevét, ha pedig addig csak jön annyi aláirás, hogy a szerkesztésen, posta, könyvárusok és könyvkötők utján az a munkát a ki a megkezdett munkát megfizeti, az 50 kr. körül tudja a szerkesztő kiadóval elintézgetni.

Pest, 1868. febr. 21. RÁKOSI LÁSZLÓ.

... kerülmsutt ... hivatban adott te-
hetség és hajlam mutatkozik: elő áll a nem kevésbbé fontos, s egész élet boldogságára nézve elhatározó kérdés: a pályaválasztás.

A pályaválasztásnál, hol magát a természet mutatja, ki mire született, mivé kell tennie, és mely téren lesz képes valódi derék emberré nőni ki magát; különben ha a pályát akár a szülők elfogultsága, akár hanyagság, vagy gondatlanság elhibázta: méltán elmondhatjuk, miszerint ugy jár vele a világba lépő, mint akiről a közmondás tartja, hogy a ki megbotlik a küszöbön, átbotorkálja az egész házat; a nem neki való pályát választott pedig átbotorkálja — az egész életet!

Most már ez idő szerint minő pályára nővelje a magyar ember gyermekeit?

Magyarországnak földirati (geographiai) fekvése, a szomszédországokhoz való müveltségi állása és politikai viszonyai, végre népének testi és lelki tehetségei s képességei mutatják, hogy mire neveljük az uj nemzedéket?

Europa nyugati és nyugot-déli országainak s népeinek végzetes hivatásául látszik lenni, hogy az ugynevezett nyugoti czivilizatiót terjesszék; ezt pedig (Europában) nem tehetik másfelé, mint észak, kelet és délkelet felé.

Azon irányt tekintve, melyben e nyugoti miveltség terjed, ez előtt nehány évtizeddel még Magyarország majdnem végpontja volt, e a helyzet most már olyan, hogy hazánk van hivatva, — nem mondom a civilisatio „vorpostjának" (előőrsének) csak tovább küldésére, hanem a gazdálkodás, ipar és kereskedelem s mindezekkel együtt a természeti tudományok alkalmazása terén fejlődve, belfogyasztását sajátjából látni el, s industriájának részben észak, kelet és kelet-dél felé is tért, piaczot szerezni, — vagy is miután a közmivelődéssel fejlődésnek indult iparunk és kereskedelmünk, s igy a nyers anyagok termelése is hálásabb lett; most már nem csak eleget, hanem feleslegest is kell termelnünk, s nem olcsón a külföldre eladva, a kész ipar czikket drágán vissza vásárolnunk hanem dolgozzunk, gyártsunk fel, kereskedelem utján vigyük ki s anyagilag boldoguljunk általa; különben a nyugoti népek tul tesznek rajtunk, s ugy mólva rajtunk mennek keresztül tudományukkal, iparukkal és kereskedelmükkel, — mint az áradat; ez pedig nemzeti létünket is veszélyezteti, mivel az országot gyarmattá sülyesztheti. —

Erre nézve meg van nálunk az anyagi és szellemi tehetség, képesség és tőke, csak akarat kell; de az a baj, hogy sokan előitéletesek, s családi származásaikra, rangjaikra, nemességükre büszkék, és idegenkednek gyermekeiket az ugy nevezett reális irányu pályákra nevelni; holott az angol, franczia, belga sat. mind ezt igen természetesnek és czélszerünek találja; mert lehet valaki nemes ember, nagyságos, méltóságos; semmit sem von az le, ha anyagilag biztositja jövőjét, s hivatala, vagy földbirtoka mellett biztosan jövedelmező üzlete gyára, szállító hajója sat. van; de sőt tekintve azt, hogy a földbirtok tőkéje a leghálátlanabb, a mennyiben hogy évenát csak egyszer forditható, mig az üzlet tőkéje gyakran, s ez nem lévén szárazságnak, fagynak, jégesőnek sat. kitéve ha szerencsétlen üzlete van is — maga az üzlet jövedelmező marad, mert a földbirtok jövedelme alig ad 4—6% hasznot, míg az ipar, kereskedelemé 50-ig s feljebb is emelkedhetik; tehát nem kell minden gyermeket a földjövedelmére szoritani, s magát a földbirtokot elaprózva azt túlnépesiteni, illetőleg jövedelmének fogyasztóival túlterhelni.

Továbbá azt véve tekintetbe, hogy akár a földmivelési, akár mi más pályán csalódás az ember boldogul, aki hivatása mellett kellően képesve is van: az ... ugy kell nevelni, hogy bármely pályán elegendő alapos miveltség mellett szakképzettséggel birjon, szakember legyen.

Ha ezt nem teszik, különösen, a kisebb földbirtokosok, anyagi jólétök s ugyszólva lételök veszélyeztetve lesz.

(Vége köv.)

Heti szemle.

Márczius 13. 1868.

A pesti democráta kör további működését a belügyminiszter betiltotta. — Damjanics tábornok utolsó mankója Kocsi aradi lakos birtokában van. — Mihály szerb fejedelem a belgradi nemzeti szinházára 40 ezer aranyot adott. — Egy vellersdorfi zseller a kis lutrin 252 frtot nyert s örömében meghalt. — A magyar academia valószinüleg saját nyomdával birand. — Egy zalamegyei nő a Böszörményi pör 2000 frtnyi pénzbirság födözésére saját és gyermekei részéről 1 db arany, 1 db tallér és 2 db. huszast küldött. — Az orosz hadsereg még az idén 8 száz ezer uj, hátultöltő fegyvert vesz át részint állami, részint magán gyárakból. — Kecskeméten Klapka tábornokot brutalis módon támadták meg; a vonatott, melyben ült kőzáporral fogadták, de a vonat sebes tovarepülése miatt nem az első, hanem a harmadik osztály ablakai törettek be. — Münchenben Taxis herczeg egy szinésznőbe szerelmes, herczegi rangjáról leskar mondani, hogy nőül vehesse. — A királynő julius közepéig marad Budán. Az őszt Gödöllőn töltenék. — Csernovitznál 2 mozdonyu vonat alatt a vashid letörött s a teker vonat alábukot. — Triestben Miksa császár emlékére müépületet készittetnek. — Egy fösvény ember halt meg közelebb Hamburgban, Danneberg nevü hajóépitész, kinek háza 10 év előtt elégvén, a kár miatt egészen neki keseredett, egy városvégi házban bérelt szobát, s nem lévén családja mindenkitől elzárkózva élte ott napjait. Alig evett sajtnál es kenyérnél egyebet. Egy kis kereskedővel volt összeköttetésben kitől a sajtot és kenyeret vásárolta, s minden három hétben egy tallért váltott föl nála. A kis kereskedő beszéli, hogy ő tudta már a napot, midőn Danneberg egy-egy tallért fog váltani, s ez minden 19 napban történt, Néha azonban megesett, hogy a 16-ik vagy 17-ik nap már hozta tallérját beváltani, s s ilyenkor gyötrelmesen panaszkodott, hogy sokba kerül az élet. Midőn Danneberg beteg lett nem engedte, hogy szobáját fütsék, vagy orvost hozzanak. Halála után 8000 darabb tallért és 12,000 darab aranyat találtak ágyában. — Magyarország Primása az akadémia alaptőkéjéhez ujabban 10 ezer forinttal járult. — A Lengyel királyság czimét hivatalosan már eltörülték s helyébbe tették; a Visztula, tartomány kormányzósága". S Europa összedugott kézzel nézi e nemzetgyilkolást, századunk a legnagyobb gyalázatát! — Erdélyi Ignácz magyar származásu hittérítő él Chinában. Erdélyi Zsigardon született és az 1858, évig esztergammegyei áldozár vala, később a szt. Vincens de Paula szerzetesek közé lépett, s jelenleg Csiaso-Deselben hittérű, hol is elszört hitközsége mintegy 2000 lelket számlál. Véletlenül megtudá, hogy volt tanára Zalka győri püspökké lett kinevezve, s hogy a magyar király megkoronáztatott. E felett örömében egy iratot intézett Zalka püspökhöz, melyben többek közt azon szándokát tudatá, hogy ezen utóbbi örvendetes esemény emlékére, égy szt. Istvánnak felajánlott kápolnát akar Chinában, azon világrészben, melyben a magyar nép hajdan élt, épittetni. Minthogy azonban saját, szerény anyagi ereje ezt nem engedi kivihetni, hazafias támogatásra számol. Személyes működésről omliti a hittérítő, hogy habár a chinai nyelvet annyira birja már, hogy azt folyékonyabban beszéli, mint anyanyelvét; mégis a chinaiak szellemi dolgok iránti közönyössége és az ott uralkodó haramiák, éhszükség és dögvészek miatt működése igen tövises és kényelmetlen.

Zala-megyei hirek.

= A nagykanizsai magyar kir Jövedéki törvényszék f. évi márczius hó 7-ikén megkezdette működését.

— Kis-Kanizsa város szervezkedik. Marcz 8-án a választás csend- és rendben megtörtént. Városbiró lett: Varga István. Jegyző: Hóbor György. Tanácsosok: Hegedüs László, Plander István, Buntezon Ferenc.

— Lapunk mai hirdetési rovatában olvasható, hogy Willmers Rudolf hirneves zongoraművész Nagy-Kanizsán márczius 21-én hangversenyt ad. Melegen ajánljuk a t. közönség figyelmébe, mi által önmagunkat tiszteljük meg, ha tettlegesen bélismerjük, hogy a művészet fönkeltjét, a magyarszerenység legérzelmesb s helyes fölfogásu előharcosát körünkben a kitelhető szivélyességgel fogadjuk s hangversenyét minél látogatottabbá teszszük. Innen Varasdra megy s ugy tovább Horvátországban. Hordozza a művészet geniusza szerencsésen.

— A keszthelyi országos gazdasági felsőbb tanintézet folytonosan nagyobb haladás- és gyarapodásnak örvend; 1867—68-ra be van irva 70 alsó évi hallgató, 35 másod évi. A földmives iskolában pedig 17 nyer oktatást.

— Lakatos Sándor ismert tánczművész Nagy-Kanizsáról Keszthelyre menend a nyári idényre, őszszel ismét városunkba jő vissza s közkedvességü tánczisko-láját itt nyitandja meg.

— Kórház. Zalamegye határozata szerint minden felesleges épülete a megye területen adassék el. Nagy-Kanizsán szinte van a temetőnél egy raktára, mely előbb katonai kórház volt, ajánlanók annak megvételét az illetők figyelmébe, hogy a jelenlegi alkalmatlan s egészségtelen fekvésü kórház oda rendeztetnék be, mely mind egészséges és alkalmas voltánál, mind terjedelmességénél fogva sokkal czélszerübb volna.

— Fridenthal nagykanizsai kereskedő ur lovai márcz. 10 én délután megbokrosodtak s a kocsit magukkal ragadták. Városunkban ismert 45 éves Weiss Kati izr. néma nőt oly annyira össze zuzták, hogy másnap iszonyu kinok közt meghalt.

— A nagykanizsai bécsi utczában e hó 9-én a gyermekek kukoriczaszárt égettek, egy 9 éves leányka ruhái meggyuladván, daczára a korán érkezett segélynek, másnap a sérülések következtében meghalt.

— Lapunk t. olvasóit figyelmeztetjük a „pest-budai" butor kézmüzeti részvény társulat hirdetményére.

— Lapunk 6-ik számából visszaváltunk nehányat 10 krjával.

— A déli vaspálya társaság vonalain márcz 10-től kezdve az agiopótlék, a pályailletékeknél 15% többlettel fognak beszedetni.

— Kadarkuton irt „Nehány szó Völgyinek" czimü czikket olvastuk s csak azért nem felelünk rá, mert e polemiát lapunkban befejezettnek jelentettük ki. Annyit azonban szabadjon megjegyeznünk, hogy a „czikirásra figyelmeztetett" iró, egyik absurdumból a másikba esik, most igen igen erőltetik a dolgot, pedig a szerecsent hiába mossák csak fekete marad az, a későbbi generatio talán majd más szinü lesz, minden mosás nélkül is. E czáfoló czikk s egy bizonyos izr. kör szánandó nézete szerint sértést követtünk el, feltéve tehát, de megnem engedve, hogy igen, valjon mit tett a „Somogy" czikke akkor, midőn a magyart inaestéticus kifejezéseivel agyba főbe veri?! — No de ez régi dolog! minekünk magyaroknak szabad egymást megtépázni, hiszen még ha nem is érzés — beszédre való tekintettel mintegy hat millió magyar van e hazában.— Egyedül lapunk azon szerencsétlen organum, mely a kisebb nemzetiségüek hibáit is feltüntetni nem irtozik. Horrendum dictu! — Csak haladjon, szaladjon a „Somogy" irodalmi nevetséges fölényességével, mi megfelelünk kitüzött czélunknak. Azért ha kedve van polemizálni, állunk elibe. Lapunknak azonban nem az a czélja, mint a „Somogy"-nak, hogy előfizetőinknek hetenkint egy iv össze vissza nyomtatott papirost küldözgessünk, s igy érdektelen polemizálással töltsük meg hasábjainkat, azért külön mellékletben adandjuk, s ha kell 100 meg 100 adattal illustráljuk állitásainkat. — Nem Völgyi t. munkatársunk nevében teszszük e megjegyzést, hanem a szerkesztőség részéről, miután a czikket közöltük s igy magunkévá tettük.

Somogy-megyei hirek.

— A somogymegyei honvéd-egylet a „Honvéd"-lap támogatására 25 frtot, a központi választmány költségei fedezésére szinte 25 frtot küldött.

— Műkedvelői előadást tart több izben a marczali legényegylet legelőször, a „Hüség próbája" és "Okos Feleség" czimü vigjátékokat hozzák szinre. Máskor a szinlapon jó lesz, ha a darab szerzőjének nevét is közlik, mert más jutalma a szegény irónak ugy sincs, legalább szimeszülöttje apai nevét is viselje. A nemes czélu műkedvelői előadásokra a legjobb sikert kivánjuk s az eredményt lapunkban készséggel hozzuk. Igen helyesen tessz a lelkes ifjuság, hogy ily szivképző és érzületnemesitő intézkedéssel tölti idejét, mely a fárasztó munka után rendelkezésére áll.

— Nagy-Atád mezővárosban eddig hétfőn tartatni szokott hetivásár ezentul pénteken fog tartatni.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, marczius 10. 1868. Azon hir mely bár alaptalannak mondatik folytonosan fentartja magát itt, hogy M. Széchenyi Gyula Gróf megyei főispáni helyettes ur a külügyi miniszteriumba egy magas állásra volna meghiva, sőt már neveket emlitenek, kik közül valamelyik eddigi méltóságában őt követni fogja.

= A zsidó ügy városunk képviseletében. Azon városi és megyei municipumok, hol valóságos szabad kollem létez azonnal a mind a zsidók egyenjogusitása törvényesen kimondatott, kötelességüknek ismerték, közülök nehányat tiszteletbeli képviselőkké kinevezni, s ekép az egyenjogositást tettleg érvényesiteni. Sopronban is egy előkelő szabad szellemü szónok által inditvány tétetett, hogy nehány zsidó a városi képviseletbe tiszteletbeli taggá neveztessék ki, azonban a a város atyjainak többsége nem emelkedett a szabad szellem magasabb fokára, mert azon ürügy alatt, hogy a képviselők testületébe csak választottak jöhetnek be, az ügy elejtetett, és ezen intézkedéstől megtagadni nem lehet a törvényesség árnyékát, hanem ki itélne azért mely képviselőinket, ha kebelükbe tiszteletbeli tagokat vonnának fel.

= A Presse f. hó 6-káról azt közölte, hogy Sopronban mintegy 4000 katholicus vallásu, gyülekezetett tartott. Ezen közlemény azonban azzal igazittatik ki, hogy valamint már a Zala- Somogyi-közlönybeu jelentve volt, egy ily gyülekezetbe nem 4000, hanem csak 400—500 ember vett részt, a ezen szám a tüntetés jellegétől megmenti a gyülekezetett.

= Az időjárás is nagyon változó, majd tavaszi, majd hideg, a tenyésztésnek azonban még eddig nem ártalmas, kivánatos lett volna, hogy a marcziusi edgigi esőzések elmaradtak volna, mert a föld és szőlő mivelés, száraz napokat igényel.

= Mult szombaton és vasárnap szinházunkba, „Luther Márton" sziudarabja, mely 1848 óta tilalom alatt állott, előadatott, és ezen történelmi darab még faluról is oly sok embert becsalt, minő számot szinkázunkban régóta láttunk, a vélemények a darab felett megoszlanak, némelyek a mostani időt, melyben Concordatum feletti vita foglalkoztatja az embereket, alkalmasnak látja, mások ellenben előforduló vallásbeli izgatások miatt nem tartják szinpadra valónak. Az előadás remekül ment véghez.

= Sopronra nézve ismét egy a közlekedési téren támadott előhaladást közölhetek. A haszonbérlője a városi közén telepnek ezen telepektől kezdve Agendorfig lóvonatu vasutat akar építtetni. Az előmunkálatok már megkezdettek.

= Akismartoni tanács, mint bíróságra e napokban kellemetlen foglalkozás vár, mert halálos itéletett kell kimondani, egy ottani öreg emberre, ki nejét megölte, miután a vizsgalat már befejezéséhez közeleg.

= Mult szombaton zsidó polgártársaink purim ünnepén egy igen fényes és látogatott tánczmulatságot tartottak, hasonlóan cselekedtek a kapuváriak is f. hó 7-én.

= Gazdáink igen fájdalmasan veszik némely megyének azon egyoldalu intézkedését, mely a keleti marha vész ellen életbe léptettetett, mert kevés hely van e zárlati tilalom alól kivéve, és tehén szükségletüket csak tetemes áron képesek ily helyeken beszerezni. Ezen intézkedésnek a húsár magasságára is nagy befolyása van. Ezen lánczolatnál fogva ismét látjuk mily szükséges a megyei gazdasági egyesületek, melyeknek köréhez tartozik, ily tárgyak felett a szükség és czélszerüség szerint intézkedni.

= Párbaj. Már hosszabb idő óta beszéli a városház egy párbaj felől, mely két volt honvéd között megtartatott, az esetnek a honvéd életből származtak okai. A párbaj soká husódott, miglen a mult héten arról mint már megtörténtről, mindenki beszélt, és hir szerint ezen párbaj P. és N. urak között karddal vivatott, melyben az utóbbi nem éppen jelentéktelen sebet kapott. Az egészbe az különös, hogy kezdetben N. ur bizonyos V. ur által lett kihiva, ki azonban P. urat helyetesitette, birlik, hogy N. úr a karddali párbaj vivást először magától elutásitotta, és bizonyitványnyal igazolta, hogy a kard forgatására jobb karának csonkasága miatt képtelen, most azonban N. ur kihivása által a karddali párbajt magára hosta és az árát megadta: A dolog magában véve igen sötét,

— Vékony fűrész-munkák. Lähne tanitványainak vékony fűrész munkái. Egy nyilt ablakban a bástyakörben igen sok vékony fűrész munka van közszemlére kitéve. Ezen igen nagy fáradsággal készitett munkákon nem annyira a tanitványoknak, mint inkább magának Lähnenek művészete tünik fel. Egyuttal tapasztaljuk, hogy az idősebb tanitványok az oktatásban már a mestert pótolják; átaljában egy oly intézetben, ahol a rajzolás alaposan tanittatik, nem oly nehéz ily jó eredményü időtöltést gyakorolni.

Vas-megyei hirek.

FELHIVÁS.

Vasmegye honvéd-egylet részéről felhivatnak minden vasmegyei honvéd tisztek, miszerint a jövő april hó 6-án tartandó honvéd gyülésre minél számosabban megjelenjenek, hogy ez alkalommal egyszersmind a Knebel fényképezde ezsközöltessék. Ujváry István, mp. honv. egyleti elnök.

* Honvéd választmányi gyülés. Folyó hó 10-én délután rendkivüli honvédgyülés tartatott — melynek több tárgyát képezé a kiscselli honvédbál tiszta jövedelmének készpénzbeni átvétele, mely mennyiségére nézve az egész országban, a Buda pestit kivéve, legeredmény - dusabb volt, — idősb felső-büki Nagy Sándor ur által nagy lelküleg adott 1000 pfrtos urbéri kötelezvény és szelvényein kivül 410 frt. 91 kr. és 5 db. cs. k. arany tették a tiszta jövedelem egész összegét. Ezen összegnek mimódoni elhelyezése, és kezelése feletti intézkedés az april 6-án tartandó nagy honvédgyülésre tartatott fenn; addig is a takarék pénztárba letétetett Nagy Sándor urnak pedig a következő levél küldetett az egylet részéről: Nagyságos idősb Nagy Sándor urnak! A tisztelet egy nemével, mely vegyülete egyszersmint a hála érzetnek, vette Vasmegye honvédegylete azon kellemesen meglepü hirt, miszerint nagyságod megértve korunk némán kiáltó szózatát, — átérzé a nyomorult csonka honvéd harcosok fájdalom facsarta könyeinek égető melegét, — eljött, hogy áldást hozó kezével letörülje az inség cseppjeit, bekösse a husz éves nyitott sebeket, melyek szent hazánk törvényes védelmében nyerettek. Egy eddig ismeretlen neme az örömnek rezgi át lényünket a midőn alkalmat nyertünk azon kedves kötelességet teljesithetni, hogy nagyságod hazafiui erényekben gazdag személyéhez a megvigasztalt honvédek nevében köszönetet, — hálásan elismerő köszönetet szavazzunk. Mig egy részről tehát a hála és köszönet eme halvány viszonzását az általunk mai napon tartott választmányi gyülésben átvett 1000 pfrtos nagylelkü adományért a jegyzőkönyvileg leendő megörökitést elhatároztuk, s ezt nagyságoddal egyidejüleg a midőn jelen levelünkkel tudatni szerencsések vagyunk. Hazafiui tiszteletünk nyilvánitása mellett maradtunk nagyságodnak Szombathelyen 1868-ik évi márczius hó 10-én a vasmegyei honvédegylet nevében Ujváry István mp. alezredes honvéd egylet elnöke. Vidos Márton mp. honvéd egyleti alelnök. Pillich Ferencz m. p. honvéd egyleti főjegyző.

* Hajdanában a szégyen pirja boritá el arczát Julius Caesarnak Nagy Sándor arczképe látására, ki a világot hóditá meg akkor, midőn amaz még mit sem tett. — Nagy Sándor világhiro mint villany szikra athatott minden kebelt, midőn a harcz riadó hangját a nép közé vetette, egy érzelem ébredt minden szivben, egy akarat, egy ösztön uralgott mindon felé fent, — alant, és mindenütt, — s ez volt a harczi dicsőség! Ama nagy korszak legnagyobb emberének fényes pályáján, babérral hintett ösvényen sokan követék őt, hogy a nagyságban megközelitsék. Korunkban is élnek még nagy emberek, kiknek magasztosultsága a honszerelem legtisztább égen ragyog mintegy intve a minden napiság gözköréből felül emelkedni nem akaróknak, hogy kövessék őt, — szálljanak ki a chaos sárvánkosai közül, — fel, — ő hozzá... Ha az egész ország fenn hangon nem hirdetné e nemes tettet, Memnon szobra is megszóllalna; hogy a hazafiság e ritka jellemü emberét, ki a honvéd névnek nem csak dicsőségében, — de hanyatlása okozta fájdalmában is osztozott, — nevén nevezné azon egyént, ki Vasmegye honvédeinek 1000 pfrtnyi tőkét ajándékozott. De nem szorult e férfiu a mi dicséretünkre, mely csak szerénységét sértené, mely csak darodiája lenne azon gloria fénytől övedzett öntudatnak, mely a lélekben született, hogy halhatatlan maradjon. E férfi felsőbükki idősb Nagy Sándor. A nemzet geniusa füzendi homlokát környezü hervadhatlan koszoruhoz emez ujabb tette legdrágább gyögyét, mely tul ragyogja a csak puszta szavakban rejlő álfény csillogását. A nagyhirü névrokona Nagy Sándor a gordiusi csomót kardjával vágta szét, — korunk Magy Sándora pedig a részvétlenség fátyolát tépte le a szemekről, hogy követhessék az ösvényt mely a tüz-oszlop által fényesen világitva van. Szeretjük reményleni, hogy tehetősb urainknál a példa gyujtani fog, s Julius Caesarnak arczpirját nem leszenek kénytelenek osztani. Szalmay Antal.

* A kis cselli honvéd táncsvigalom alkalmával bejött felül fizetéseket a kemenesi ifjuság hirlapileg fogja közölni, — nekünk meg fenn maradt a szerencse hálás elismerésünk nyilvánitása mellett a rendezőséguek köszönetünket nyilvánitani.

* Bathyány Lajos életnagyságu arczképe a megye közgyülés terome számára megérkezett.

* Fiatal anya. Egy 13 éves kisleányt az ég egy nagy fiucskával ajándékozott meg Kőszegen, — sulyra 11 fontot nyom.

* A Győr-Grätzi vasutvonal győri érdekeltségének küldöttei visszaérkeztek Grätzből és a grätziekkel a végleges egyesülési szerződést megkötötték, az egyesülés egyik biztositási pontját képezi azon kölcsönös kötelezettség, melyet a szerződő felek, vállaltak, hogy t. i. négy évig bármily más ezen irányu vonalra nézve ujabb consortiumba lépni semmi szin alatt nem fognak; a szerződés formaszerüleg kiállitva mindkét fél meghatalmazottjai által aláiratott.

— Müncheni lapok jelentik, hogy Chorinszky gróf leveleit felfedezték, melyeket E. bárónőhez irt; tartalmuk: ne hagyd magad részvét által megingadtatni, a porokat fel ne cseréld. A hamis utlevelet is a gróf szerezte a kisasszony részére. Márcz. 6-án állotta utolsó előtti vallatását a kisasszony, mindent tagad. Óhaját fejezé ki, hogy végrendeletet akar irni, jogi tanácsadóul egy magyar jogászt kiván.

Nyiltér figyelmeztetés. *)

Mély fájdalommal bár, de családatyai elutasithatlan kötelességemtől kényszeritve, figyelmeztetek mindenkit, hogy fiamnak gróf Erdődy Lászlónak, sem kölcsönt ne adjon, sem bár mi más módon neki ne hitelezzen, sem pedig vele szerződésre ne lépjen, mert én nevezett fiam helyett semminemü, akár már fenálló, akár ezután keletkezendő tartozást kifizetni nem fogok, és a netalán általa kötendő terhes szerződésekből reám háramló kötelezettségek teljesitését el nem vállalom.

Vörösvár, marczius 12, 1868.

Gróf ERDŐDY ISTVÁN.

*) Az itt közlöttekért csak a sajtó hatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

TÁRCZA.

Bucsu.

Látlak én még a látni foglak,
És szüntelen gondolok rád
Elnem válok sohá tőled,
Még is, — még is — Isten hozzád!

Van reménye a távolnak,
A halálnak van emléke,
Hit vigasztal a balsorsban,
Ennek is mind vége.. vége!

Oh nem a könyörtelen sors
Nem a beérhetlen távol,
Nem az élet nem a halál,
Nem az választ el egymástól.

Mond nekem majd, hogy enyim vagy,
S hogy szeretsz, leborulok rád,
S véghetetlen fájdalommal
Azt felelem. — Isten hozzád!

S én elhagyni még se tudlak,
Hozzád járok és rád nézek,
Szótalan és iszonyun mint
Gyilkosára a kisértet.

S valami fáj mind kettőnknek,
Nekem a bün neked a vád,
Pásztor óra kéje helyett,
Szellem óra — Isten hozzád.

Ne kérdezt ha ajkaimról
Néha bus sóhaj repül,
Bubánatom a szenvedésem,
Te ismered egyedül.

Ne kérdezd ha szemeimbe
Néha néha köny ragyog,
Te tudod azt legjobban, hogy
Boldogtalan mért vagyok

S minél nagyobb a fájdalom,
Szerelmem annál nagyobb,
Setét éj kell a csillagnak,
Fényesebben ugy ragyog.

SZALMAY ILKA*)

* Fájdalommal közöljük a dobogai korán megszünt nemes sziv hattyudalát. A tavasz közeledtével szolgáljon a költemény gyászsirhalmára — hervadhatlan nefelejtsül. Szerk.

Nyilt Posta.

— „Busavirág" Az eszme jó; költői gondolat is van benne, de a kidolgozás miatt nem lehet közölni. A nastrumra több figyelmet. Az 5. és 6-ik versszak egészen elütő a többitől. — Jobbakat kérünk.

ÜZLETI HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, márcz. 13. 1868. E héten gyenge üzlet történt az egyformán maradt gabna-árak mellett; valamint a tulajdonosok, ugy a vevők visszatarták magukat. Az elsők azon okból tartják vissza gabnájokat, mert a készlet már csekély, a vevők ellenben az üzletmenet lassuságában és a vetések kitünő állásában indokolják a vevéshezi kedvetlenségöket. Sokáig ez igy nem állhat és pedig a tulajdonos eladók javára kimondjuk; hogy a raktárak üresek és a készlet feltünően kevesbedvén, a szép vetések még ezen reménye nem elégiti ki a fogyasztási szükségességet. Tessék a vevőknek a' mostani állapotot hasznukra forditani.

Piaczi hetivásár és keletárok.

NAGY-KANIZSÁN, márczius 13-án, 1868-ban.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 5 frt. 30—40 kr. 85—86 fnt. 5 fr. 70—80 kr. 87—88 fnt. 6 fr. 20—30 kr. Rozs 78—79 fnt. 4 fr. 79—80 fnt. 4 ft. 05—10 kr. Árpa serfőzőnek 70—71 fnt. 3 fr. 80—90 kr. 71—72 3—9 frt. 10 kr Árpa közönséges 65—66 fns. 2 fr. 70 kr. 67—68 fns. 2 frt. 75 kr. Kukoricza 2 frt. 60 kr. 3 [illegible] (cinquantin) 3 frt 20 kr. Z[illegible] 1 frt. 80 kr. [illegible]anka 66—68 fns. 2 frt. 90 kr. 68—70 fontos [illegible] — kr. Paszuly fehér 4 frt. 70 kr. Paszuly [illegible] 3 frt. 70 kr. Gubó alföldi 16 frt. — kr.

Lisztek: mázs. Királyliszt 0. szám 15 frt. 25 kr. Lángliszt mázs. 1 sz. 14 frt. 75 kr. Lángliszt mázs. 2 sz. 14 frt. 25 kr. Zsemleliszt 3 szám 13 frt. 75 kr. Zsemleliszt 4 sz. 13 frt. — kr. Kenyérliszt 5 sz. 12 frt. 25 kr. Kenyérliszt 6 sz. 11 frt. 25 kr. Keny.-l. m. 7 sz. 10 frt 50 kr. Keny.-l. m. 8 sz. 8 frt. 75 kr. Rozsláng m. 1. szám 10 frt. — kr. Rozsláng mázsája 2. szám 9 frt. — kr. Kukoriczaliszt m. 5 frt. — kr.

Különfélék. Méz mázsája 20 frt. — kr. Viasz m. 110 frt — kr. Fagygyu nyers m. 20 forint — kraj. Fagygyu száraz m. 24 frt — kr. Gyapjú finom m. 120 frt. — kr. Gyapjú határőrvidéki m. 50 frt — kr. Fehérrongy m. 9 frt. — kr. Tarkarongy m. 5 frt — kr. Szalma m. — frt. 80 kr. Széna m 1 frt. — kr. Egy kéve zsup 12 kr. Burgonya mérője 1 frt. — kr. Marhabőr száraz, nehéz mázs. 60—65 frt. — kr. Marhabőr száraz, könnyü mázsája 68 frt — kr. Borjubőr fejjel 110—5 frt. — kr. Borjubőr fej nélkül 120—125 frt kr.

Gyümölcsök: Alma mérője — frt. — kr. Dió mázs. 6 frt 50 kr. Aszalt gyümölcs mér. 6 frt. 50 kr.

Borok: Vidékünkbeli újbor 1867-diki, fehér vagy schiller akója 3. frt 50 kr. Vidékünkbeli ó-bor 1860. 1865-beli fehér vagy schiller ak. 7 frt. — kr. Balaton-melléki 1867-beli fehér ak. 5 f t. — kr. Balaton-melléki 1863—65-beli feh. v. schil. ak. 10 forint — kr. Somlay 1863—65-beli ak. 16 frt. — kr. Somlay 1867-beli frt. — kr. Badacsonyi 1863—65-beli akója 15 frt. — kr. Badacsonyi 1867-beli ak. — frnt. — kr. Villányi és szekszárdi fekete 1867 ki akója 10 frt — kr.

Spiritus (per grad) fokonkint — frt 50 kr. Szilvapálinka hordóval 20 foku 22 frt. — kr. Törkölypálinka hordóval 20 foku 18 frt. — kr.

Kispiaczi árak: Marhahus fontja 22 kr. Sertéshus fontja 26 kr. Szalona fnt. 44 kr. Borjuhus fnt. 24 kr. Júhhus fnt. — kr. Zsirnak fnt 48 kr. Faolaj fontja 60 kr. Lenmagolaj fnt. 35 kr. Repczeolaj fontja 28 k. Petroleum fntj. 22 kr. Czukor finom fntj. 32 kr. Kávé fntj. 65 kr. Kenyhasó fntj. 10 kr. Marhasó fn. 4 kr. Faggyúgyertya fontja 38 kr. Szappan fontja 24 kr. Rizskása itczéje 18 kr. Köleskása itczj. 9 kr. Hajdina itczj. 10 kr. Fehér bab (paszuj) itczj. 7 kr. Tarka bab (paszuj) itczj. 6 kr Árpadara fntj 14 kr. Borsó bab it. 12 kr. — kr. Lud. sovány 2 frt — kr. Lud hizott 3 frt. 60 kr. Kacsa párja 1 frt. 50 kr. Pujka párja 2 frt 50 kr. Tyuk tojás 6 darab 10 kr. Sertés 1 mázsás 25 frt. Sertés 2 mázsás 60 forint. Ujbor itczéje 10 kr. Ó-bor itcz. 10 kr. Posi sör itczj. 14. kr. Kanizsai sör itczj. 10 kr. Szilva-pálinka itczj. 75 kr. Keményfa öle száraz 9 frt — kr. Nyersfa öle 7 frt. — kr. Fa-szén mérője 30 kr. Nyulnak párja — frt. — kr. o. é

SOPRON, 1868. márczius 9. A gabonaüzletben bizonyos lanyhaság áralog és élénk jel nem mutatkozik. Némelyek nem találják magukat belo hogy az árakból engedjenek. Külső megrendelések hiányzanak.

Az árak a következők; éspedig mérőnként a Buza 83—84 fontos 5 frt. 6 frt. 10 kr. 85—85 fnts 6 fr. 30 kr. 6 frt 80 kr. Rozs 78—80 fontos 4 frt 40 kr, 4 frt 50 kr. Kukuricza 78—80 fontos 3 frt 90 kr., 3 frt. — kr. Árpa 70—72 fontos 2 frt — kr., 2 f. 4 10 kr. 71—72 fonts 3 frt. — kr. Zab 44—46 fontos 1 frt. 80—90 kr. 47—49 fnts 2 frt.

Bécsi pénzárfolyam, márcz. 6.

5% metaliques 57.60; 5% nemz. kölcsön 65.10; 1860-ki álladalmi kölcsön 82.90; bankrészvények 7.08; hitelintézeti részvének 187 80; London 116.35; ezüst ágio 114.35; arany darabja 5.54 kr.

Heti naptár.

Márczius 15-től 24-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus napt.	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták napt.	Hold utja
		Kath. és prot. Ev. Jésus ördögöt üz ki. Luk. XI, 14—20. Gör. ev. Jézus követése. Márk VIII, 34 IX 1.				
[illegible]	Vasárnap	3. B. Krisztina	3. Ocul.	3 F 6. III böj.	21 Juda	
[illegible]	Hétfő	Herlbert pk.	Ábrahám	4 Gerasim	22 Judás	
[illegible]	Kedd	Gertrud	Földike	5 Syropus	23 Templom	
[illegible]	Szerda	Gáb. főangy.	Sándor	6 42 vért	24 szentelés	
[illegible]	Csütörtök	József pátriárka	József	7 Chersonin	25	
[illegible]	Péntek	Joakim, Hub.	Hubert	8 Theophil	26	
[illegible]	Szombat	Benedek apát.	Bene	9 40 vért.	27 8: Halfot	

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Buda felé: délután 1 óra 22 perczkor.
„ „ estve 9 órakor
Bécs „ reggel 7 óra 15 perczkor
„ „ déln. 3 óra 30 „
Triest „ déln. 1 óra 50 „
„ „ estve 9 óra 25 „

Érkezik N.-Kanizsára Buda felől: reggel 6 óra 6 perczkor
„ „ délután 1 „ 20 „
Bécs „ délben 12 „ 31 „
„ „ estve 7 „ 28 „
Triest „ reggel 5 „ 21 „
„ „ délben 12 „ 52 „

Országos vásárok

márcz. hóban.

16-án Mura Szombathely, Vasvár, Kis Marton.
18-án Battaszék, Alsó Lendva.
19-én Zircz, Siklós, Babocsa, N.-Vid, Karád, Adand.
25-án Högyész, Letenye, Zala-Apáti, Szent-Grót.
26-án Loós, Körmend, Duna-Földvár, Kaposvár, Marczali és Pápán.

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

HIRDETÉSEK:

WILLMERS RUDOLF

hirneves zongoraművész, Léva városi disz-polgár

Nagy-Kanizsán, márczius hava 21-ikén Szombaton

a „ZÖLDFA" vendéglő nagy teremében

„HANGVERSENYT"

fog adni.

Körszék-jegyek 1 frt. 50 kr. Zártszék vagy bemeneti-jegyek 1 frt. Karzati-jegyek 50 krajcárjával Wajdits József, Fischel Fülöp és Velisch N. uraknál előlegesen is kaphatók. Estve a pénztárnál.

RUDOLF WILLMERS

k. k. Kammerpianist und Ehrenbürger der Stadt Léva in Ungarn wird am 21-ten März in Gross-Kanizsa unwiderruflich ein

„CONCERT"

im Saale zum „GRÜNEN BAUM"

veranstalten.

Der Billeten-Verkauf auf Cercleplätze à 1 fl. 50 kr. Sperrsitze oder Parterre 1 fl. und Gallerie-billeten 50 kr. haben die Herren Josef Wajdits, Ph. Fischel und N. Welish übernommen. Abends an der Cassa. (81—1)

BROMUS SCHRADERI

tartós fünem,

elvetve, mint takarmány-növény.

Ezen növény a legelânkebb fünemek közé tartozik, melyek eddig elő ismeretesek. Hazája California (Amerika) és magától nő a Klath és Letwis folyók partjain, első volt Schrader, ki (1830) Index Seminum czimű munkájában ezen nevezet alatt Ceratochloa Pendula ismertette meg. Kunt által ezonban a Bromus-ok osztályába, melybez valóban tartozik is, soroztatott és az első ismertető iránti hodolatból a „Bromus Schraderi" nevezetet is megtartotta.

Ilyen Bromus kitünő mezei növény és száraz fekvésü földön is folytonosan díszlik s szétágazó gyökerénél fogva elnyom minden körüllötte sarjadzó növényt és azért oly helyeken, hol a Bromus elvettetik és más fünem vizhiány miatt kiszárad, az, mint a Cypresse fölemel fövel áll.

Ezen növény különös gondot nem igényel, mert minden talaju földön díszlik; a föld, melybe elvettetik mélyen földsandó vagy fölszántandó, továbbá oly tartós természetü, hogy évek után is, ugyanazon egy földben, tápereje és termékenysége meg nem fogy.

Ha elvettetett, a föld keményen megboronázandó, azért, hogy magva gyorsan csirázhasson, ily bánásmódot igényel; az elvetés után 12—15 napra csirázni kezd, két hónap után, ha márczius vagy aprilisban elvettetik, már kaszálható, az utóbbi kaszálásnak ideje a tenyésztéshez alkalmazandó, hanem ősszel vettetik el, már márczius és április havakban kaszálható, mert ezen növény (mely még télben is nő) már február hó elején megindul. Ezen Bromus, a franczia gazdasági egyesület tapasztalata szerint felette száraz és tajos természetü növény és ha zöld takarmányul használtatik: évenkint 4—5-ször is (márcziustól novemberig) kaszálható, ha t. i. már az ősszel elvettetett.

Szárogatva igen kiadó takarmány nyerhetü belőle, és megtartja magában azon tulajdonságait, melyek nyers állapotában benne föltalálhatók. Minden házi állat, (a sertések és lovak is ide értve) akár száraz, akár nyers állapotban kívánva eszik.

Az állatok, melyek ezen növénynyel táplálkoznak folytonosan egészségesek, mert bőségesen tartalmazza magában azon éltető részeket, melyek az állatok egészségére nagy befolyással vannak ugy hogy tápanyag P. P! Dahaorain tanár szerint sokszor 4, 44 számhoz aránylik.

Levallée népgazdász szerint ezen Bromus Schraderi kitünő hatással van a fejős tehenekre, mert az ezekkel élők 10 %-el több tejet adnak, az irósvaj nyáron keményebb, könnyebben eltartható és igen izletes.

(A majlandi gazdasági egyesület 1865. évi 20. sz.) Ezen növényzet magva áruitatik; éspedig egy kilogramm vagyis bécsi 23 lattal 7 forint minden megrendelésre, mely 10 kilogrammon vagyis 10 bécsi fonton fölül tétetik 5 percent díj adatik.

A szíves megrendelések utánvét mellett gyorsan teljesittetnek.

Észrevétel.

A Bromus Schraderi az év minden hónapjában elvethető márcziustól kezdve egész novemberig, és mivel tartós takarmányt ád, a marha tartóknak igen előnyös növényzetkép ajánlható.

500 ☐ meter (138 bécsi ☐ öl) kiterjedésü földbe 2 kilogramm (bécsi font) mag szükségeltetik.

☞ Bérmentes megrendelésekre készégét ajánlja

Antonio Tamburini,
Rovereto 101. Corso Nuovo Tridentino.

(77—3, 1.)

PUBLICITÄT.

Wir empfehlen unser Institut dem inserirenden Publicum zur Übertragung von Insertions-Aufträgen jeden Umfanges, und führen nachstehend die hierdurch erwachsenden Vortheile zur gefälligen Berücksichtigung an.

Doch die uns von sämmtlichen Zeitungs-Expeditionen günstigst gestellten Conditionen sind wir in den Stand gesetzt, die uns überwiesenen Aufträge unter folgenden billigen Bedingungen auszuführen:

1. Wir berechnen nur die Original-Preise. 2. Porto oder Spesen werden nicht belastet. 3. Bei grössern und wiederholten Aufträgen entsprechender Rabbatt. + Special-Contracten mit besonders günstigen Bedingungen bei Uebertragung des gesammten Insertionswesens. 4. Belege werden in allen Fällen für jedes Inserat von uns geliefert. 5. Eine einmalige Abschrift des Inserats genügt auch bei Aufgabe für mehreren Zeitungen, 6 Ungesäumte Realisationen am Tage der Auftrager-theilung. 7. Uebersetzungen in allen Sprachen werden kostenfrei ausgeführt. 8. Kosten-Anschläge werden bereitwilligst auf Wunsch vorerst aufgestellt. 9. Correspondenz franco gegen franco.

Unser neuester u. correctester

INSERTIONS - KALENDER

Verzeichniss sämmtlicher Zeitungen und Zeitschriften mit genauer Angabe der Auflagen und sonstigen für die Inserenten wichtigen Notizen stets gratis zu Diensten.

Sachse & Co.
Zeitungs-Annoncen Expedition-
Leipzig.
Filialhandlungen vorläufig in:
Bern und Stuttgart.

Annahme von Inseraten für ☞ die Allgemeinen Anzeigen der „Gartenlaube." Auflage 230,000 Exempl.

(61—1)

Épitészeti árlejtési hirdetés.

Nagy-Kanizsa város részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a folyó évi épitészeti idény alatt, az itten már létező gymnasiumi épület nagyitás alá fog vétetni, és pedig oly módon, hogy a jelenleg álló iskolaépület egy új emelettel 16° hosszú és 5½° széles terjedelemben fog épittetni; — továbbá egy egész:n alapjából ujon épitendő 29° hosszú és 5½° széles hasonló emeletes magasságú kivántatik épités alá vétetni. Az épitésre vállalkozók f. évi april 1-én, reggeli 9 órakor, a nagy-kanizsai városi tanácsteremben tartandó árlejtési hirdetmény fogunatositása végetti megjelenésre felhivatnak.

Az épitészeti terv elölegesen f. évi márczius 12-étől kezdve a polgármesteri hivatalban a szokott hivatalos órákban meg lehet tekinteni.

(79—3, 1.) **A POLGÁRMESTERI HIVATAL.**

☞ **Nagybani és részletes eladás.** ☜

A pest-budai

BUTOR-KÉZMÜZETI-

részvény-társulat

a téli idény alatt oly nagy számu butorokat állitott elő, és oly nagy mennyiségben, hogy mi e birodalomban létező eféle

legnagyobb

butor-raktárunkat

a t. czimű közönség szives figyelmébe **PESTEN, nádor-utcza 9. sz. a.** berendezett rakhelyünkön bizton ajánlhatjuk.

A butorok kitünő minősége és a rendkivüli olcsóra szabott árak számos látogatást kecsegtetnek.

(73—6-2) **Az igazgatóság.**

MISEMONDÓ RUHÁK,

pluviálék, dalmatikák, albák, rochettek, velumok, oltárpárnák és teritők stb.

China ezüst és tüzaranyzott

Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, pacifical gyertyatartók, fásolók töménytartóval, szentelő-viztartó aspasoriummal, lámpák stb.

Egyházi-, czéh- és iskolai-lobogók,

BALDICHINUMOK ÉS PANTIFICAL ESZKÖZ, KESZTYŰ INFULA, PASTORAL, GREMIAL, HARISNYA, CZIPŐ STB.

s a leggazdagabban kiállitott

ORNÁTOK, és minden EGYHÁZI SZEREK

legjutányosb áron kaphatók:

Oberbauer Alajos

gyárraktárában, váczi utcza 15. szám a. PESTEN.

☞ ÁRJEGYZÉKEK és UTASITÁSOK KIVÁNATRA BEKÜLDETNEK.

(69—38-2)

A „Debatte" és a „Wiener Lloyd" szerkesztőségéhez beküldött, ezen ujságlapokban megjelent és fogorvos Dr. J. G. POPP-hoz Bécsbe intézett nagybecsü elösmerő irat.

Egyedül és csupán is emberbaráti szeretettől és azon vágytól, hogy szenvedő embertársaimnak használhassak, érzem magam inditatva a következő tényállást tartalmazó sorokat nyilvánosság elé hozni: 18 évi orvosi gyakorlatom ideje alatt a szájbetegségek több nemeit elégszer volt alkalmam gyógykezelés alá venni, de a leghathatósabbnak vélt s nagy költséget igénylő szerek sem vezettek gyakran a kivánt eredményhez. Én tehát végre megkisérlém a hirhedt

Dr. POPP-féle Anatherin-szájviz

használatba vételét, melylyel az óhajtott czélt valóban és teljesen elértem.

Én tehát, mindazoknak, kik szájfájdalmakban szenvednek, e szert, melynek használata legcsekélyebb kellemetlenséggel sem jár és soha semmi féle rosz utóhatást nem von maga után, a legmelegebben ajánlom.

Dunaföldvár, márczius 5. 1865.

Dr. Gross, gyak. orvos.

Ára 1 fr. 40 kr., göngyölve postán 20 krral több.

Anatherin fogpászta 1 fr. 22 kr. Növény fogpor 63 kr. Fogólom az odvas fogak saját ólmozására 2 frt. 10 kr.

(44—7-*)

100/szám. 1868. Kapornaki járás főszolgabiróságától.

ÁRVEREZÉSI HIRDETMÉNY.

Tekintetes Zalamegye árva törvényszékének folyó évi febr. hó 8-án 320/árva számu végzése folytán kapornaki járás főszolgabirósága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Nagy-Récsén elhalt Farkas Ferencz hagyatékához tartozó a 1500 ftra becsült háza ¼ telek és épületekkel együtt marcz. hó 28-án d. e. 9 órakor ugyanannak a Mária hegyen lévő pinczés szőleje, mely 500 frtra becsültetett az nap délutáni 3 órakor szükség esetében folyó évi april 28-án a kitüzött órákban a helyszinén nyilvános árverezés utján eladatni fognak.

Miről a venni szándékozók azon hozzáadással értesittetnek; miszerint a kitüzött időben és helyen megjelenve, magukat a becsár 10%-nyi bánatpénzzel lássák el.

Az árverezési feltételek naponta a kapornaki járás főszolgabiróság irodájában alólirt kiküldöttnél az árverezési napon pedig a helyszinén betekinthetők.

NAGY-KANIZSÁN, 1868. febr. 28.

Szigethy Károly.
esküdt sz. kiküldött árverező.

Legolcsóbb árak!

Ismeretes pontos és hiteles szolgálat!

Franczia, Magyar } luczerna here	Czukorrépa magvak,
Réti, Svéd, Stiriai, Pej v. zörgő, Kék } here	Franczia, Angol, Olasz, Német } ürczab magvak,
Tarlórépa magvak, fehér, gömbölyü,	Thimoté fümag,
Burgundi takarmányrépa magvak,	Muhar,
Klumps répamagvak,	Bükköny,
Valódi angol turnips répamagvak,	Braunsweigi, Tullni } káposzta magvak,
	Mindennemü ugorka magvak,
	Sárgarépa magvak,
	Fümag keverék,

legjobb minőségben kaphatók

IFJ. WALZEL AUGUST magkereskedésében
Bécsben, Kärntner-Strasse Nr. 11.

(76—3, 1.)

(70—3-3)

Dr. Kiss György,

szem- és fülorvos s villanygyógyász Szabadkán;

gyógyit mindennemü szemfájást, mütesz szürkehályogot, bandzsaságot, mülátát, szarucsapot, szemgolyó előesést, s a szempillákon előforduló eltorzitásokat. Gyógyit mindennemű fülfájdalmat, fülzugást, fülfolyást, nagyot hallást, süketséget, a legujabb módszer szerint, eltávolit a külső halljáratból habarcot (polip) s mindennemü idegen testet. Alkalmazza a villany mindkét nemét, a bevezetett és állandó villamáramot, csuzos, köszvényes bántalmaknál, iró görcs, érzéketlenség, túlérzékenység s a hüdések különböző nemeinél, u. m. féloldalu szél- s arcz-hüdésnél, arcz-zsábánál stb.

A horgany és szénelemekből álló valóban nagyszerü villanytelep Lipcsében Stöhrernél készült saját — módszer szerint. Bérmentes levelekre rögtöni válasz.

Állandó lakása: Szabadka, a szinház sorában.

ÜGYVÉDI ÜGYNÖKI IRODA.

Vidéki ügyvédtársaimtól, egyletek, társulatok, községek és magánzóktól sat. elfogadok minden megbizásokat, melyek törvénykezési vagy közigazgatási ügyekben a Buda-Pesten székelő kir. ministeriumok, kir. Curia, váltó- és városi törvényszékek, társulatok és egyleteknél közbenjárást, megszorgalmazást, értesitéseket sat. igényelnek.

Czélja ügyvédi irodámnak a vidéki ügyesbajosokat a jövésmenési, utánjárási, időtöltési terhes költségektől megmenteni, gyors, kimeritő, alapos tudósitásokkal szolgálni és hol akadályozva lennének, képviseltetni sat.

A dijak legmérsékeltebben számittatnak fel, egy félnapi időnél többet nem igénylő eljárásért 1—3 frt.

Irodám helye Pest, Lövészutcza 8 sz. Engel-h. u.

Rácz Engel Sándor,
köz- és váltó-ügyvéd.

(78—3, 1.)

HAASENSTEIN & VOGLER
Annoncen-Expedition,
WIEN,
Wollzeile 9.
Hamburg, g.Johannisstr.14. **Berlin,** Gertraudtenstr. 7.
Frankfurt a/M. grosse Gallusstrasse 31.
Basel, Leipzig.

INSERATE
werden prompt vermittelt unter Berechnung n. d. Originalpreisen in die Zeitungen aller Länder.
Zeitungs-verzeichnisse gratis u. franco.
Belegeblätter über jede Insertion.
Rabattvortheile, ganz nach den bei den Zeitungen geltenden Usancen.
Kostenanschläge stehen auf Wunsch vorher zu Diensten.

Iskolamesterek és kántortanitók részére közhiányt pótló fontos uj könyv megjelenése!

WAJDITS JÓZSEF könyvnyomdájából megjelent és könyvkereskedésében kapható:

EGYHÁZI ÉNEKKÖNYV.

II. tetemesen bővitett s átdolgozott kiadása, szentkeresztutjárási képekkel diszitve.

Ára: kemény kötésben, aranynyal nyomva, csak 60 kr.

A KIK TÖBB PÉLDÁNYT RENDELNEK MEG, JELENTÉKENY KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLNEK.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 12. szám, márczius 21. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész ivon.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: 6 frt. — kr. Fél évre 3 „ — „ Évnegyedre 1 „ 50 „

Hirdetések A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA.

Mire nevelje a magyar ember gyermekeit ez idő szerint?

(Vége.)

Nálunk magyaroknál a népesség száma arányához képest — a külföldről került s letelepedett elemet leszámitva — az ipar és kereskedelem terén felette kevés szakképzett ember foglalkozván, e tér igen háladatos; mert, hogy gazdasági példával éljek: csak annak a czikknek van keresete, a melyik szükséges, de kevés van belőle, csak annak a produktumnak termelése háládatos, a melylyel a piacz még nincs halmozva; ez áll az ember pályájával is az életben: a mire sok ember van azon kevés boldogul ugy, mint a mely szakra kevés van — és igy keresettebb valamennyi.

Végre mindezeket összevéve átláthatjuk, hogy a korszelleme, a mivelődés haladása és hatalma, hazánknak földrajzi fekvése, politikai viszonyaink, anyagi és szellemi tehetségeink, mind inkább fejlődő vizi, vasuti közlekedésünk, szóval minden körülmény arra int és utal, hogy ez idő szerint az uj nemzedéket testileg s lelkileg egyaránt erőssé nevelve, a természetes kivétellel — képezzük realis irányu pályákra, minő a közgazdaság, mezei gazdálkodás, erdőszet, szőlőszet, borászat, kertészet sat. az összes kézmü és gyári ipar és kereskedelem minden ága, a műtani szakpályák, az épitészet, mértan, bányászat sat. még pedig a vagyoni tehetséghez képest a mennyire lehet tudományos és szakbeli képezéssel neveljük az ifjuságot; hogy bárki lehessen bármely pályán, egyszersmind legyen annyi és oly müveltsége, hogy magán és társadalmi életében mint mivelt lelkü és nemessé polgárisult ember éljen, sőt a közügyekben is tájékozza magát, s ha ideje, alkalma és képessége van, községi, társulati ügyben, s ha megválasztják, mint országos képviselő — szakmája szerint az országügyeiben is megtegye azt, a mit a haza minden polgárától méltán megvár.

Erre és igy kell az idő szerint nevelnünk az uj nemzedéket.

(E rövid kivonat pedig csak tájékozásul szolgáljon a t. olvasónak s aki érdekelve van, a 10 ivre kiterjedő közmivelődési és társadalmi irányu fent emlitett munkát rendelje meg, és állandó könnyü házi olvasmányt nyer, melyet nem csak a szülők olvashatnak, hanem a fiatalság is kezébe veheti, miveles nem akar száraz leczkéztetés lenni, az egész nem ilyen komoly, de sötitt—ott humoros előadásu, midőn a régi és uj nemzedéket hasonlitja össze, és a társadalmi kinövéseket sat. sat. rajzolja és statistikai adatokkal s elevenre találó jegyzetekkel kisérve rövid következtetésekben adja elő a korszerü teendőket, a reformot, ugy a családi, mint a társadalmi életben és az uj nemzedék neveltetésében, hogy ne csak jó hazafiak vagy honleányok legyünk, hanem a nemzet minden tagja egyszersmind anyagilag és szellemileg lehetőleg boldoguljon, s Isten, önmaga, a haza és a társadalom iránti kölességét teljesitve, feleljen meg az ember magasztos nevének, fogalmának és hivatásának.) RÁKOSI LÁSZLÓ.

A „HAZA" életbiztositó bank.

(Vége.)

Vannak továbbá olyanok, kik bár csekély vagyonnal birnak mindazáltal hivatalaik utáni jövedelmök jelen kényelmük kielégitésére elégséges, addig pl. mig élnek, avagy néha addig sem, mert állásuk vagy ideiglenes, vagy olyan, mely az öregség beköszöntésével megszünik, anélkül, hogy nyugdijt biztositana számukra. Mily jó, mily üdvös ilyenekre nézve az életbiztositó bank! néhány forintot könnyen megvonhatnak önmaguktól, a melyeket pl. haszontalan fényüzési czikkekre pazarolnának különben, s e néhány forint egész jövőjének veti meg biztos alapját.

Üdvös aztán olyanokra, kik csak tudományuk után élnek, minők az orvosok, ügyvédek, tanárok, kik mindannyian biztositvák fényes jelenökről, de jövőjök titkát átláthatlan burok födi.

De legyen az érdeklett bár egyházi férfiu, tehát olyan, kinek szoros értelemben véve családja nincs, vajjon az ilyenre ez intézet fölösleges, avagy hasonlóan üdvös-e? oh! ha valakire, ugy az egyházi férfiuira nézve a legszebb alkalmul szolgáló intézet, ez már csak a hitszabta jó cselekedetek gyakorlása tekintetéből is; hát ha még fontolóra veszszük, hogy hitünk elvei szerint neki mindenkit családja tagjául kell tekintenie s hogy ezenfelül még valódi vérei, rokonai is vagynak, kik épen az ő jótéteményeire kénytelenek szorulni, s gyermekeik is, ha nem vehetnék igénybe jószivüségét, becsületesen nem is neveltethetnének, nem is iskoláztathatnák, mig ha e jótéteményét élvezhetik, hasznos honpolgárokká képződhetnek ki. Igen, de ki tudja, hogy a holnapi napon kinyujthatja-e még áldást osztó kezeit e jótékonyság gyakorlására? egy hirtelen halál nem szakithatja-e ki az élők sorából s akkor mitévők legyenek a becsületes testvérek, rokonok, ezeknek családjai, kiknek élettámaszuk egyedül ő volt? Számtalan tapasztalás bizonyitja, hogy ilyen családok egészen tönkre vannak téve. És ezeknek aztán az élet annál keserübb, minél több jótékonyságát vehették igénybe az elhalt rokonnak! Ugy van, mert körében a jólét édességét is megizlelvén, most a keserü nélkülözés kétszeres sulylyal nehezedik reájok s a közönséges munkához pedig szokva nincsenek.

Aztán hány, egyedül szent hivatásának élő egyházi férfiut találunk, ki hivei körében tehetségesebbet találván nemes nagylelküséggel a porból kiemeli, iskoláztatja, hogy mind az egyházat, mind pedig a szeretett hazát egy jeles polgárral ajándékozhassa meg. Szent, magasztos czél! ámde lehet-e egy nyugodt percze, ha meggondolja, hogy a gyermek egy véletlen halál által megfosztatván nemes jótévőjétől a haladásban pályája közepén megakadályoztatik s ez által nemhogy boldoggá, de százszor boldogtalanabbá, szerencsétlenebbé tette, mintha ott hagyja azon körben, melyben született; mert most már szégyelvén sorsosai közé visszamenni, kiknek kebeléből önhibája nélkül bár kiszakadt, a megkezdett pályát pedig alig vagy épen nem folytatja, s ily esetben talán csavargó, ingyenélő csaló válik belőle; mig ellenkező esetben, becsületes földmives, iparos vagy mesterember leendhetett; ha meggondolja mondom ezt, e balsejtelem a jövő miatti aggodalom nem riasztja-e vissza a legnemesebb érzésü jóttenni akarót is? Minek nevezzem tehát azon intézetet, mely mindezen sötét aggodalmakat csekély részletenkint fizetendő összegért eloszlatja? Pedig ez életbiztositó társulati intézet ezért is van.

A növendék papok vagy káplánok szinte biztosithatnak magoknak 5—10 sat. évre bizonyos összeget, mikorra plebaniat kapnak, hogy a berendezéshez szükséges pénze meglegyen.

Hát még az olyanoknak, kiknek keresetök csekély és egy ezer forint már életboldogságok alapját megveti; mondom, az olyanoknak tanácsoljam-e, hogy biztositsák életöket, munkálják boldogságukat?

Nem, ki ennyiből be nem látta az életbiztositás kiszámithatatlan üdvös hatását, az előtt bár mennyit beszélnék is még, igéim a pusztában kiáltónak szavaiként hangzanának el.

Elég tehát mostanra, hiszen én elmondottam, mit ezuttal akartam, igyekeztem megmagyarázni azt, minek eddig sokan csak nevét ismerték, ohajtottam felvilágositani azokat, kik eddig e tárgyban sötétségben botorkáltak, én tehát meg akartam tenni, mit az emberbaráti részvét édes kötelességkint rótt reám: a többi tied szives olvasó. Vedd fontolóra e pár sort s ha netán még nem birtalak tökéletesen meggyőzni az életbiztositás jótékonyságáról: igérem, hogy még e téren találkozni fogunk s akkor kimeritőbb leendek tudositásaimban, különösen ennek szabályait illetőleg, s ezért csak arra kérlek ne törj hideg közönynyel fölötte pálczát, mert szent meggyőződéssel egyelőre is csak annyit mondhatok, hogy a „Haza" életbiztositó bank áldás a népre! áldás a honra, melynek kebelében gyökeret vert.

Hányféle lehet az esküdtszék s micsoda hasznai és előnyei vannak az esküdtszékeknek.*)

Az esküdtszék többféle lehet, ugymint sajtó, politikai, fenyitő és polgári ügyekben itélő esküdtszék. A három elsőre nézve — csaknem az egész mivelt Európa, sőt Amerika is; a negyedikre, vagyis a polgári ügyekre nézve azonban, csak maga Angolország állitott fel esküdtszékeket.

Az esküdtszéknek hasznai és előnyei pedig igen nagyok, mondhatni kiszámithatlanok, melyekből nehányat sorolok csak elő a következőkben:

1. Hogy az esküdtszéknél a polgárok élete, szabadsága, becsülete és vagyona felett nem választott, avagy kinevezett birák, kik többé-kevésbé, de mindig bizonyos függésben vannak választóik, illetőleg azoktól, kik őket kinevezték, s mint ilyenek részrehajlatlanul eljárni nem mindenkor képesek; hanem 12 becsületes, józan eszü polgártárs itél, akik sem alulról, sem fölülről nem függvén senkitől, szabadon követhetik lelki tiszta meggyőződésüket, s részrehajlatlan itéletet képesek hozni minden előforduló esetben.

2. Hogy az esküdteket nem lehet megvesztegetni, mint némelykor a választott, vagy kinevezett birákat, mert számuk először roppant nagy, másodszor mert a bevádolt az utolsó perczig sem tudja, hogy kik fogják őt elitélni.

3. Hogy az esküdteket nem kötelezik le semmiféle szabályok, Isten és saját lelkiismeretök előtt levén ők felelősek egyedül, szabadon itélhetnek; mig a tisztviselőt törvények korlátolják, s igy nem egyszer jő oly helyzetbe, hogy el kell itélnie azt, kit lelke sugallatával szabadon bocsájtana, s ment föl

*) Mutatványul közöljük t. munkatársunk Básó Ensel József egyik közhiányt pótló könyvecskéjéből. Czíme: „Az esküdtszék Magyarországon." E nép számára irt s 36 lapra terjedő könyv ára 12 kr. Megszerezhető Wajdits József könyvkereskedésében is, sőt kivánatra postailag megküldetik. Épen most van sajtó alatt ugyan ezen munka német és tótnyelven. Korszerüségét emeli a könnyü irály, mely a szerzőnek egyik legszebb tulajdona. Alkalmilag megjegyezzük, hogy hazánkban jelenleg Pest, Debreczen, Eperjes, Nagy-Szombat és Kőszegen van esküdtszék. Az utóbbi községi esküdtszék és kerületi tábla biráskodása alá sorostattak: Moson, Sopron, Vas, Zala, Veszprém és Somogymegyék és ezek területén fekvő sz. kir. városok. Szerk.

Mai számunkhoz lapunk előfizetési felhivása és a „Hirmondó" mutatvány száma van mellékelve.

hajtani, bizonyitékok elégtelenségéből kiről meg van győződve, hogy a reá fogott tettet csakugyan elkövette.

4. Hogy ezen intézmény neveli a népet, fejleszti annak itélőtehetségét, s a polgári szabadságot hatalmasan oltalmazza. A népet azért neveli ezen intézmény, mert az esküdtek az előttük lefolyt tárgyalások, vád- és védbeszédekből, melyekre a legjelesebb férfiak szoktak rendszerint, vállalkozni, s melyeket, hogy helyes itéletet hozhassanak, folytonosan feszült figyelemmel kell kisérniök, nagyon sokat tanulhatnak, s tanulnak is, mint azt a tapasztalás ott, hol esküdtszékek hosszabb idő óta állanak fenn, tökéletesen igazolja. Az itélő tehetséget pedig azért fejleszti az esküdtszék rendkivülileg, mert az esküdtek itélnek a büntett el vagy el nem követése fölött, mi itélőtehetségöknek egész erejébeni használata, s a több izbeni használat annak fejlesztését idézi okvetlenül elő. Végre az esküdszék azért hatalmas oltalmazója a szabadságnak, mert hol esküdtszék van, a kormány nem válogathatja ki a nép közül tetszése szerint áldozatjait, nem támadhatja meg a becsületes, az a kormány hibáira figyelmeztető polgárt. S innen van, hogy a szabadságszerető angol mindenéről lemondana, inkább, mint esküdtszékéről. S innen van az, hogy az esküdtszéket csak a szabadság ellenei gyülölik és rettegik, de tisztelik annak barátai, mert a szabadság ebben menedéket talál még akkor is, midőn romlottság és felekezetesség által minden más védintézete felforgattatott.

5. Hogy a bevádoltra nézve is nagyobb megnyugtatást szerez, ha tudja, hogy felette nem zártkörü testület, állandó törvényszék, melynek tagjai, mint fönebb is már megjegyeztem, vagy alulról, vagy felülről, de mindenkor bizonyos függésben vannak, hanem szabad, becsületes, 12 józan eszü polgár itél olyan emberek, mint ő maga.

6. Hogy az esküdtszékek igen hatalmasan növelik azok számát, kik buzgó ragaszkodással szövetségesei lesznek a büntető hatalomnak, s kik őrködni kivánnak a köz állomány s egyes polgártársaik biztonsága és nyugalma fölött, és pedig csak azon egyszerü körülménynél fogva, mivel időnként részt vesznek a büntető igazság kiszolgáltatásában.

Az esküdtszék elé jelenleg az 1848. XVIII. t. czikk értelmében csak a sajtóvétségek tartoznak. Ily vétség alatt a hirlapok, könyvek s egyéb nyomtatványok, nemkülönben képes ábrázolatok utján elkövetett s a hivatkozott törvényben elősorolt törvényszegéseket kell értenünk.

Sajtóvétségeket az követ el:

a) ki egyenes és határozott felhivást tesz valamely bün avagy vétség elkövetésére;

b) ki a nyilvános köz és vallásos erkölcsiségből gunyt űz;

c) ki az álladalmi egység vagy birodalmi kapcsolat tettleges felbontására izgat;

d) ki az alkotmány erőszakos megváltoztatását, a közbéke és csend erőszakos megzavarása, a törvényes felsőség elleni engedetlenségre lázit;

e) ki a király személyének sérthetlensége és székbeli örökösödésének megállapitott rendje ellen kikel;

f) ki a király személye és az uralkodó ház tagjai ellen sértést követ el;

g) s végre ki a törvényes hatóságok, vagy testületek, köztisztviselők, vagy magánszemélyeket rágalmazza.

Az időszaki lapok kivételével minden nyomtatvány, metszés és képes ábrázolatok utján elkövetett sajtóvétségért a szerző, ha pedig ez nem tudatnék, a kiadó, s végre ha ez sem tudatnék, de csak is azon esetben, a nyomda vagy metszde tulajdonosa büntettetik.

Az időszaki lapokban megjelent czikkekért pedig, ha a szerző bármely okból felelősségre nem vonattathatnék, a nyilatkozatban kijelölt többi felelős személyek is felelet terhével tartoznak, mely felelősség azon czikkekre is kiterjed, melyek más lapból, vagy könyvből kölcsönöztettek.

RÉSŐ ENSEL JÓZSEF.

A magyar tudós társaság.

Pest, marczius 16. 1868.

A magyar tudós akademia heti üléseit kizárólag a hét alsó napján tartja.

Ma, márczius 16-án a philosophiai, törvény- és történet-tudományi osztály tartotta ülését, melyen mind a tagok száma, mind a hallgatóság, oly nagy mérvben volt képviselve, daczára a kellemetlen esős időnek, hogy ily számmal csak nagy ritkán találkozhatunk az akademia termeiben. Oka hihetőleg Ipolyi Arnold kitünő tudósunk által tartandó emlékbeszéd boldogult Lonovics József kalocsai érsek a magyar egyház egyik disztagja fölött volt, a mi azonban előttünk ismeretlen okból elmaradt.

Első értekező volt Hoffmann Pál l. t. s egyetemi tanár Cicero magánjogi perekben, törvényszéki beszédei jogi szempontból tekintve I) Pro Publio Quintio. Szerző ezen értekezésben bonczkése alá veszi Cicero három bünvádi ügyekre vonatkozó beszédét, s feltünteti, hogy ez által nemcsak a nyelv s irodalomnak használ, nemcsak ösztönzi a jogászokat az antik klassikusok forgatására melyekből a jogtudós annyi tapasztalatot merithet: hanem egyszersmint a jogtörténetnek is alapos szolgálatokat tesz.

Felhoz néhány sajátságos s a többi nemzetek jogi eljárásából különböző intézvényeket, melyek egyedül csak a romai jogban találhatók, mint például, ha az alperes elmarasztaltatott: azonnal kezest kellett állitani, mert eddig az elmarasztalás még nem történt stb. Szóval Dr. Hoffmann Cicero beszédeinek ily szempontbóli analysisa által a jogtörténetnek hatalmas szolgálatokat tett.

2-ik az értekező a kis hévés statistikus Dr. Konek Sándor egyetemi tanár volt, ki Dr. Tormay „Pest élet és halalozási viszonyai, különös tekintettel az 1831—51—53 66-ban uralkodó cholerai járványokra" czimü munkájával lépett fel, melyet Konek Sándor tanár magyarázatokkal bővitett, alkalmazván egy az e czélra készitett térképet, hol jelelve volt hőfok, szélirány, légnyomat, légterjedék, holdváltozás, villám, egi háboru szóval minden olyan körülmény, melynek Tórmay állitása szerint, ki már életében körülbelül 73 ezer beteget vizsgált meg, tevékeny befolyása van a cholera járvány nagyobbitására vagy csökkentésére, állitása szerint az 1860-ban uralkodó járvány alkalmával 58 ezer halt meg: tehát jóval kevesebb, mint 1851-ben, midőn 108 ezer lett áldozata. Miután e tárgyra vonatkozólag Dr. Rózsay némely nem igen fontos, sőt mondhatni nem ide váló megjegyzéseket tett Toldy Ferencz egyetemi tanár s úgy szólván első literatorunk ült a zölt asztal mellé, és a történeti bizottság ügyében jelentést tön, nevezetesen a hozott intézvények közül a 7-ik pontot olvasta fel, melyben az emlitett bizottság az igazgató tanács figyelmébe ajánlja, a munkálatok szaporodását és anyagi segélyért esd. Az elnök B. Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter ur válaszolt az igazgatóság nevében a mennyiben igéri, hogy a mi lehetséges, meg fog történni.

Erre Venczel egyetemi tanár áll fel s éles szavakban pattogóan képviselte a történeti bizottság érdekét, és kárhoztatta az igazgató tanács azon eljárását, hogy azon mennyiségen kivül, melyet Ő Felsége a kutfők kiadására méltóztatott adni, a történeti bizottság egyebet nem kap, pedig a kutfőkön kivül, számtalan egyéb munkák mint p. Rákóczy levéltár másoltatása s más közérdekü történettudományi dolgok az anyagi segély nagyobbitását igénylik. Toldy Ferencz hasonló véleményben van, Szilágyi Áron ugyanezt kéri, Horváth Mihály kitünő történet tudósunk szintén a bizottság érdekében szólott.

Mindezekre Tóth Lőrincz válaszolt s lehetetlennek tartá elnökkel együtt a pénzmennyiség szaporitását, mivel ez által vagy az egyik vagy a másik osztály járulékából kellene valamit levonni, ami pedig nem lenne semmi tekintetben sem jogos eljárás. Hosszu vita után végre Zsoldos rendes tag inditványára elfogadta az akademia, hogy a kérdés eldöntése az igazgató tanács elé terjesztessék.

Kétség kivül nagyon pártolható a történeti Bizottság kérése, de mégis csak addig lehet nyujtózkodni, meddig a paplan ér. Ezután a titkári jelentés következett, mely tudatta, herczegprimás egyelőre az akademiai alaptőkét 10 ezer forinttal gyarapitá és a Széchenyi szoborra 200 frtot méltóztatott adományozni, továbbá kijelentetett, hogy a magyar tudományos akademia évi nagy gyülését jövő szombaton azaz f. hó 21-én tartandja, s végre némely nem igen fontos jelentés után az akademiai ülés feloszlott.

OLÁHFI GYULA.

Heti szemle.

Márczius 20. 1868.

— A delegátiók a héten befejezik müködésüket. — A Budán történendő keresztelési ünnepély alkalmával a magyar testőrség már szerepelni fog. — Az aradi vértanuk emlékszobrára eddig 24 ezer forint gyült be. — Napravszky Pál, magyar, a napokban szabadult meg sziberiai fogságából, hová a lengyel forradalom után került. — — Nagy Károly kitünő magyar csillagász, Párisban meghalt. — Klapka Párisba utazott. — Pesten a napokban egy nőt temettek el, ki négyszer halt meg. Háromszor feküdt koporsóban s mind háromszor feltámadt, de már negyedszer eltemették, most sem akartak hinni halálát, azért csak akkor hagyták eltemetni, midőn kétségbe vonhatlan jelei mutatkoztak, hogy valóban meghalt. — Kolozsvartt is tartatnak honvéd felolvasások. — A trónvesztett nápolyi király neje Budára jő, testvérét, királynénkat meglátogatni. — A közös hadügyminiszter és a magyar honvédelmi miniszter közt 12 törvényczikkre nézve egyezség jött létre. Ezután mindazon csapatok, melyek Magyarországban soroztatnak be következetesen Magyarországban helyeztetnek el és a budai magyar hadparancsnokság alá rendeltetnek. Nagyobb csapat összpontositási parancsok a királytól erednek.

Zala-megyei hirek.

— Mai számunkhoz van mellékelve jövő évnegyedi előfizetési felhivásunk, melyet szabadjon t. közönségünk becses figyelmébe s pártfogásába ajánlani. Hogy haladunk, hátra nem maradunk, tanusitja azon körülmény, hogy lapunk belmunkatársai közelismert tekintélyű neveket is van szerencsénk üdvözölhetni, minők: jeles publiczistánk Királyi Pál, kitünő gazdászunk Kodolányi Antal, jeles tanférfiú s népnevelészünk Könnye Alajos, fáradhatlan jogtörténelmi buvárunk Réső Ensel Sándor, jeles borászunk Tersánszky József, kedves dalköltőink, B. Majthényi Flóra, Rákosi László, Malvina, Kossa Gusztáv, szorgalmas novellistánk Dervasics Kálmán, kedves népdalzeneszerzőnk Szabadi Frank Ignácz sat. sat. sat.

— Szabadi Frank Ignácz a magyar nemzeti zene emelése és terjesztése czéljából egy állandó nemzeti zenekart állit össze, mely kiválólag a nemzeti zenét képviselje méltólag ugy a hazában, mint a külföld előtt. A zenekar öt első, három másod hegedüből két brácsa, két klarinet, két czimbalom, egy kis és egy nagy bögőből fog állani. Első nagyobb utját Amerikában kezdi meg, birjuk igéretét Szabadi barátunknak, hogy amerikai élményeivel különösen a művész világból, lapunkat tisztelendi meg eredeti levél-irásban. Szabadi e vidék fia, itt kezdette a sok szép magyar dalt irni, biston reméljük, hogy gyermekkori emlékeit a férfikor élményeivel felkeresendi s nekünk kedves örömet szerez.

— Palini Inkey Tivadart a cs. kir. Theresin akademia növendékét ő Felsége cs. kir. nemes apróddá legkegyelmesebben kinevezte.

— Napjainkban, hogy mily előnye van a könyvnyomdászati iparágnak, tanusitja azon körülmény is, hogy alig van lap, melyben gyakornokot ne kerestetnének. E lapok kiadó tulajdonosa is azon kellemes helyzetben van a naponként szaporodó munkák miatt, hogy két jóházból való s iskolázott fiu betüszedő gyakornoknak azonnal felvétetik. Bővebb értesitéssel Wajdits József könyvkereskedése szolgálhatni.

— Márcz. 14-én a képviselőházban felolvasott kérvények között volt a N. Kanizsa város bátorjaszvénye is a vasutügyben, melyről a következő rövid tudositást vettük: N.-Kanizsa város közönsége panaszosan előre bocsátván, hogy az előbbi Ferencz József keleti pálya társulatnak, azon reményben, hogy akkori terve szerint N. Kanizsa öt irányban ágazandó vaspályának csomópontjává leend, pályaindónak és műhelyeknek 60 hold földet ajándékozott; de hogy a déli társaság műhelyeit oda nem hozza, s az e czélra ingyen kapott tér nagy részét mezei gazdálkodásra használja, hogy midőn értésére esett, miszerint a pécs-kanizsai vonalát Mura-Keresztúrra nem is a megyenek szivén, de legdélibb részén keresztül határozá a közlekedésügyi [illegible] több izben panaszt emelt a N.-Kanizsa-Kottori közötti indópontnak Bárcsig tervezett szárnyvonal helytelen iránya ellen, egy zala-somogymegyei bizottsággal óvást és ismételt felterjesztést tett, de mindannyiszor sikertelenül. Ezuttal a m. vasuthálózati terv 1-ső pontjának azon módositását kéri, hogy a buda-fiumei vonal ne M.-Keresztúrnál, de Kanizsa alatt, vagy legalább Sz.-Miklósnál ágaztatván el, a Drávának, illetőleg Zákánynak, Kapronczа és Zágráb felé vitessék. Indokolja azt azzal, hogy az általa javaslott vonal Buda-Fiume javára legalább 2 mfölddel rövidebb, ámbár az alföld trieszti irányban körülbelül annyival hosszabb leend, — hogy a déli vasut társaság iránt fenálló szerződési jogai igy némileg érvényben maradnak, — hogy a tervezett m. keresztúri kerülő csak Trieszt előnyére és Fiume háttérbe szoritására szolgál, hogy az a légradi hegy és a drávai épités miatt sokkal több költségbe és időbe, tehát közvetve az államnak nagyobb terheltetésébe kerülne. N. Kanizsa városának 60 holdnyi terület ingyen átengedéséből, feltételek netalán meg nem tartásából következhetett sérelmének orvoslása magánutra tartozván, miután a közhangulat Fiume érdekét Trieszt ellenében határozottan megóvni kivánja, e kérvény a közlekedésügyi ministeriumhoz intézkedés, avagy annak idejében adandó felvilágositás végett áttétetni véleményeztetik.

— Lapunk előbbi száma a segédszerkesztő távollete miatt bosszantó sok hibával jelenvén meg, t. előfizetőink kegyes elnézését kérjük.

— A földmivelési- ipar és kereskedelmi ministerium a gazdasági egyletekhez egy kibocsátványt menesztett, melyben véleményadásra hivja fel az egyleteket, hogy reméllhető-e biztosan, miszerint a gazdasági egyletek kebelükben a gazdasági érdekeket ujból buzgalmasan s kitartásra számitva felkarolandják? — Várható e hogy a kormány által összehivandó gyülést rokonszenvvel üdvözlendik s arra megbizottjaikat felküldeni fogják? Ezen ministeri felhivásra Zalamegye gazdasági egylete együttes véleményű választ kivánván adni f. évi márczius hó 30-án Zala-Egerszegen gyülést tart, melyre a tagok minél számosabb megjelenésére Sellyei László alelnök ur által — felhivatnak.

— Nagyságos és főtiszt. Somhegyi Xáv. Ferencz kegyesrendi-szerzet főnök ur f. hó 24-én érkezik Nagy-Kanizsára, első hivatalos látogatása e hó 29 ig terjed. Nemcsak a kegyes tanitórend, de városunknak is legszivélyesebben fogadott kedves vendége leend.

△ Számtalanszor lett már panasz téve aziránt, hogy a falusi fuvarosok Nagy-Kanizsán megittasodván [illegible] vágtatnak a városból kifelé. Ez történt a napokban is, egy galamboki egyén neki eresztett lovaival a pesti utczában Pénzes Ferencz négy éves gyermekét életveszélyesen megtiportatta. Érdemlett jutalmát a hüvösön várja.

△ Mura-Keresztúron, népnyelvén Kollátszegen e hó 17-én egy állitólagosan veszett eb, 7 éves figyermeket sebzett meg balkarján. A gyermek Nagy-Kanizsára a főszolgabirói hivatalba hozatott s felügyelet alatt van. Rendelet folytán minden gyanus kutya az egész községben agyonlövetett.

— Brutalis tett. Majdnem naponta láthatjuk Nagy Kanizsán, a mint a gyepmester összefüz néhány kutyát, s végig hurczolja az utczán, kisértetve egy sereg gyerköcztől. Ha ily tettek a mult században történtek volna, jelenleg csodálnók, azonban e brutális müveletben ingyen szörnyüködhetünk még napjainkban is. Felhivjuk e botrányos és barbár tett megszüntetésére a hatóság figyelmét.

Somogy-megyei hirek.

— A fiumei vasutról értesittetének, hogy az indóház építése legközelebb megkezdetik. A szerződés Vernaszi Pongráczczal a töltési munkálatokat illetőleg marczius 12-én megköttetett. Az előmunkálatok annyira haladtak, hogy az egyes vonalokra vonatkozó szerződések megköttetése nyárra várható.

— A kaposvári népnevelési egylet megalakult. Az egyleti tagok száma folytonosan gyarapodik, ami az iránta lelkesedésnek tulajdonitható és annak, hogy minden f. lékezetesség ki van várva. A nagygyülés f. hó 16 án volt.

— Köttsén a tagosztályi egyezség Sűnatics József főszolgabiró ur erélyes intézkedése és Péchy Imre mérnök ur tapintatos eljárása következtében végleg megköttetett.

Sopron-megyei hirek.

— Sopron, márcz. 18. 1868. Az ugynevezett „légszeszvilágitási naptár", mely a soproni légszeszvilágitó társulat által az utczai világitásnál irányadóul szolgál, változásának néz elébe. Azon éjszakákon, melyen e naptár holdtöltet mutatja, semmi figyelem sincs az időjárásra; legyen borus, esős, azért a lámpák csak félerészben gyujtatnak fel, mindenhol egyptomi setétség uralkodik. Elképzelhető, mily kellemes helyzetben vagyunk gázvilágitás mellett is, mennyivel jobb volna, ha az ország fővárosa a pesti szerint valamennyi gázlámpa meggyujtatnék!

Valahára gazdászati haladásról is tehetünk emlitést. T. i. egy „soproni földeszeti gépgyár" létesittetik. A szükséges pénztőke már összetétetett.

A fogyasztási vámegylet alapszabályai felsőbbileg megerősitve leérkeztek, és így semmi akadály sem levén az utban, tevékenységét megkezdheti.

Márczius 15-én volt az ujonan választott petőfalvi evang. lelkész installatiója.

Kaboldon e hó 17-én volt a plebános választás, mely alkalommal egy derék theologus választatott meg.

Alighogy elmultak a vidám farsang napjai, csendesebb mulatóélvek köszöntöttek be. Márcz. 15-én a casinóban zenészeti soire rendeztetett tombula játékkal.

Mint hirlik egy társaság alakult, mely az ugynevezett „Walchgraben"t szándékszik megvenni és ott egy czélnak megfelelő casinó épület létesittetik.

= Gr. Széchenyi Gyula udvari tanácsos czimmel lép be a közös külügyministeriumba.

= (Beküldetett). A Zala-Somogyi Közlöny Sopron márczius 14-én 11-ik sz. alatt közlött párbaj történetére vonatkozólag — elnézve az ügy kényességénél fogva a tárgy érdemétől — csak annyit tartok szükségesnek megjegyezni, hogy a felek közötti surlódás kiegyenlitésének egyik részről sem történt helyet tesltés. —

Sopron, márczius 19-én 1868. V.

Vasmegyei-hirek.

Balozsai, (Vasmegye) marcz. 8. 1868.

Midőn tollamat a papirral ezennel érintkezésbe teszem, mi elzarkózott szerény rábaparti lakosok nem a legkellemesebb helyzetben vagyunk; mert a furfangos Rába vizének már négy hét óta tartó folytonos dagálya, viz alatt tartja legelőinknek, rétjeinknek legnagyobb és földjeinknek is nagy részét — nem kis károkat szenvedvén ez által már csak annyiból is: hogy legelőink és földjeink viz boritotta részeinek használhatására talán april végéig sem leend kilátásunk; pedig a t. gazda közönségnek vajmi csekély része dicsekedhetik — barmainak májusig tartó istallóztathatásával!

Fájdalom! hogy a Rába vizével ily barátságtalan viszonyban élünk, mikor könnyü szerével jó lábon is állhatnánk; és még is mi békés balozsaiak, ugy a közel szomszéd rumiak, megyesiek — kik leginkább alája vetvék a kellemetlen vendég látogatásainak, békével szenvedjük egy negyedik szomszédunknak felettünk gyakorolt kényét — söt elősegitjük ön károsításunkkal annak roppant hasznát.

Nem irok ujságot — csak a már számosak által elejtett fonalat emelem ujra fel, midőn az előttünk fél órai távolságban fekvő ikervári nyolcz kerekü nagyszerü malom még nagyobbszerü gátjának reánk nézve káros voltát emlitem fel. Büszkén áll helyén e zsarnok, s karörvendve tekint vissza hozzánk: hogy neki jutott a hatalom, minket zsarnok palezája alatt tarthatni!

De nem elég: hogy emlitett malomnak partok szinéig emelkedő gátja kegyetlenül nyomja a vizet a háttérben terülő birtokoknak vissza; a gátnak izmos válai ölnél magasabb esését okozván a viznek, egész „Niagarai" zubatagot tüntetve elő — még lábánál csak rendes apalyszerü minőségében száguld tova az. Meg ebben nem lelte elegendő gyönyörét a tek. ikervári uradalom, hanem méltóztatott — a Rábának „Rum" mező-város határában kiszakadó Eszther nevet viselő ágán — Ikervárhoz közeleső ugynevezett kórosi malomnál, hasonlólag partokig hátó gátat emeltetni, melynél az előbbivel ugyanazt tapasztalja a szemlélő. Ki nem csodál ennyi béketürő kitartást egy nagy befolyásu Cziráky grófban, egy Rumy Miklósban és többekben, mint érdekelt birtoktulajdonos urakban?! kiknek egyetemleges erélyes fellépése az ikervári malom gát ellen, véget vethetne az eddigi káros vizöntéseknek és be lennének gyógyitva az eddig szenvedett sebek. — Vajmi kivánatos lenne, hogy támadna e megyének egy erélyes férfia, k nem nyugodnék meg addig még ernyedetlen buzgalmával a megyét a Rába szabályozása által, minket három szomszédot az ikervári hires gátnak mihamarábbi eltörlése áltál boldogitana!!

A nagy böjt majdnem önkéntes illominátioval köszöntött be a szomszéd Megyesben egy szélső zsuppos fedélzetü uriházban, melynek kéménye gyuladott ki, — de sikerült gyors oltás által a nagyobb veszélyt megelőzhetni. A kivül különben tisztán őrzött lak belső kényességének nem nagy előnyére válik!

Tavaszi vetegetéseinket többen már febr. 28-án megkezdvén; azonban az alkalmatlan időjárás egy hét óta tiltva tartja tőlünk földjeinket.

Rumnál a Rábán általi közlekedés meg van akadva — a februáriusi jégjárás magába ölelvén a rozzant hidat. Szégyen! a vámi roppant jövedelmet hozó megyei hidnak jókarban tartására nem sok figyelem forditatott, de még nagyobb szégyen: hogy a hidnak felépitése csak nagy keservesen rendeltetett el, és ha ily rák módon készül, aligha a már négy hét óta tartó közlekedési szünetelés még egyszer négy hétre nem nyulik!

Hegedüs Imre.

— Veszprémmegye bizottmányi gyülésében e hó elején szőnyegre jött a Buda-Fehérvár-Veszprém-Molnári vasut ügye, melyben elhatároztatott, hogy Jánosháza és Nagy-Szöllős érdekei Veszprémmegye érdekeivel azonosak levén, egész erővel pártolják. A jelen volt jánosházi érdekeltek elismerték az együttmüködés helyességét s a fuziv megtörtént.

° Folyó marczius hó 30-án reggeli 9 órakor fog a megyeház teremében a megyekatonak számára készitendő ruhaneműek készitése iránt az árlejtés megtörténni, — melyre minden vállalkozó meghivatik.

° A mult napokban Vép közsegben egy földmüves, fiaval az erdőn fát vágott, s a vigyázatlanokat a ledülőfa agyon ütötte, az apa rögtön meghalt, de a fiu életéhez sincs remény.

TÁRCZA.

Tudom én . . .

Tudom én, hogy szép vagy
Mindig az is voltál
Arczod napjaiban a
Tavaszi rózsánál.

Szeme, az est-csillag
Áttündöklő sugára,
Gyönyörüen ragyog az
A szív éjszakára.

Ajkad a reménynek
Bűvös csalogánya.
Te vagy a szerelem
Mosolygó leánya.

Szeretőbb vagy minden
Forró szerelemnél.
Csalfa, — oh csak immár
Engem is szeretnél!

Virágos a Zala partja . . .

Virágos a Zala partja,
Mert a viza [illegible]gatja;
Hervadt [illegible] arczom, szinem,
Mert könnyemmel öntözgetem.

Barna kis lány, tekints reám
Segits immár szivem baján:
Add kezedet a kezembe —
S induljunk az esküvőre!

Hajgató Sándor. *)

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alatt levő „Kikelet" czimü költemény füzetéből. E könyv Wajdits József könyvnyomdájából jelenend meg igen diszes kiállitásban; az előfizetési határidő f. hó 20-án lejárván, alkalmat veszünk magunknak kijelenteni, hogy t. munkatársunk e kedves müveért előfizetéseket 80 krjával folyton elfogadunk. Szerk.

ISTEN KEZE.

(Történeti beszély.)

Egyházasbükki Dervarics Kálmántól.

(Folytatás.)

E két ifju az alexandriai iskolában ismerkedett meg egymással, ismeretségök első percze óta a barátság elszakadhatatlan köteléke fonta őket össze; az öröm és fájdalom közös volt náluk; a gyermekkor örömperczeit együtt viselték.

Ki e két ifjut történeti régiségek után sóvárgó lelkeikkel az egyptomi gulák iszonyu magasságu tetejére felvezető veszélyes fokokon, vagy az óriási Memnon szobron botorkálni látta, önkéntelenül is azon meggyőződés támadt keblében, hogy e két ifju, nemcsak, hogy szereti egymást, hanem határtalanul szerelmesek egymásban, egyik a másikának minden lépésére figyelt, minden lépten figyelmeztették egymást az esetleg történhető veszélyre, melynek közös erővel mindenkor szerencsésen elejét vették.

Kik közelebbről ismerték ezen ifjakat, azt a megjegyzést tették róluk, hogy ismeretségök két rokon lélek találkozása; tehát bizonyára már a teremtés perczében elhatározva lön, hogy e két ifju legbensőbb vonzalommal legyen egymás irányában.

Ha egymás körében folytak le perczeik, ugy pillanatra elfeledék mindazon keserveket, melyeket minden gyermekkor szülni szokott, és minden, mi e kedves együttlét körvonalan kivül esett, érdektelenné lön előttök, szóval ők, mintha csak külön nembeliek lettek volna, egy lélekké forrtak össze.

Mindketten Kisázsiában szolgálták a török hadsereget, mint agák; Rustán is csak atyja látogatására volt több hetekig Rhoduson, honnan azonban visszatérnie kellett csapatához, mely Magyarhon ellen szinte kirendeltetett.

Sásvár és Rustán egymás karjaikból kibontakozván a kanyargó ösvényen felsétáltak a domb ismert pontjára, hol egy terebélyes platan árnya alatt a smaragd zománczu gyönge fübe dőltek.

Néhány perczig vidám csevegés folyt közöttök, Rustán elbeszélte azon örömet, melyet Rhodusonni megjelenésével szülőinek és testvéreinek szerzett, azután nyilgyorsasággal kalandozta be tekintetök a háborgó tenger fölött a végtelenségbe elnyuló óriási láthatárt, melynek széleit az éppen leáldozó nap aranyos csipkével szegte be.

Rustán szemébe Rhodus gyönyörü ligetei ötlöttek, Sásvár pedig a távolban féktelen képzelete által alkotott tengerpartban Egyptomot vélte látni s kebleikből akaratlanul nem egy tört sóhaj szakadt fel.

Még néhány perczig időztek, tekintetök szabadon kalandozta be a kedves tájt, és a balról gyönyörüen viruló erdőség bokrai közzé tüntek el.

(Folytatása következik.)

Nyilt Posta.

— Sz. A. Még nem olvastuk.

— S. G. Tamási. F. K. J. Füred és D. K. A. Lendván baráti köszönet a szives megemlékezésért.

— Hőgyészre. Felvilágositó levelünket nem vette?

ÜZLETI HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, márcz. 20. 1868. A gabona üzlet még mindig lassan megy előre, a küzdés még nem érte végét. A közel jövő mutatja meg, melyik vélemény volt igaz. Az árak egy kevéssé visszaestek, mégis jelenthetjük, hogy kilátásba van helyezve, miszerint egy nagyobb-márvü üzletkötés létesittetik.

Az árakat következőleg jegyezhetjük:

Piaczi hetivásár és heti árok.

NAGY-KANIZSÁN, márczius 20-án, 1868-ban.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Terménynek: Buza 83—85 fontos 5 frt. 20—— kr. 85—86 fnt. 5 fr. 40—60 kr. 87—88 fnt. 6 fr. 76—— kr. Rozs 78—79 fnt. 3 fr. 80kr. 79—80 fnt. 4 ft. — kr. Árpa sertésnek 70—71 fnt. 2 fr. 40—— kr. 71—72 — 2 frt 60 kr. Árpa közönséges 65—66 fns. 2 fr. 80 kr. [illegible] Kukoricza 2 frt. 80 kr. [illegible] (cinquantin) 2 frt 10 kr. [illegible]ab 45—47 fns. 1 frt. 50 kr. 47—48 fns. 1 frt. 60 kr. [illegible]ohank[illegible] 66—68 fns. [illegible] kr. 68—70 fontos [illegible] frt. 90 kr. Paszuly fehér 4 frt. 70 kr. Paszuly tarka 3 frt. 70 kr. Gubó elsőrendü 15 frt. — kr. **Lisztek:** mázs. Királyliszt 0. szám 15 frt. — kr. Lángliszt mázs. 1 sz. 14 frt. 25 kr. Lángliszt mázs. 2 sz. 13 frt. 75 kr. Zsemleliszt 3 szám 13 fr. 25 kr. Zsemleliszt 4 sz. 13 frt. — kr. Kenyérliszt 5 sz. 11 frt. 75 kr. Kenyérliszt 6 sz. 10 frt. 75 kr. Keny.-l. m. 7 sz. 10 frt. — kr. Keny.-l. m. 8 sz. 8 frt. 25 kr. Rozsláng m. 1. szám 9 frt. 50 kr. Rozsláng mázsája 2. szám 8 frt. 50 kr. Kukoriczaliszt m. 4 frt. 50 kr.

Különfélék. Méz mázsája 20 frt. — kr. Viasz m. 110 frt. — kr. Faggyú nyers m. 16 forint 20 kraj. Faggyú száraz m. 18 frt. 20 kr. Gyapjú finom m. 95—100 frt. kr. Gyapjú határőrvidéki m. 50 52frt kr. Fehérrongy m. 9 frt. 50 kr. Tarkarongy m. 5 frt. 25 kr. Szalma m. — frt. 80 kr. Széna m. 1 frt. — kr. Egy kéve zsup 12 kr. Burgonya mérője 1 frt. — kr. Marhabőr száraz, nehéz mázs. 60—70 frt. — kr. Marhabőr száraz, könnyü mázsája 58 60frt. kr. Borjubőr fejjel 120—25 frt. — kr. Borjubőr fej nélkül 126—130 frt kr.

Gyümölcsök: Alma mérője — frt. — kr. Dió mázs. 6 frt 50 kr. Aszalt gyümölcs mér. 6 frt. 50 kr.

Borok: Vidékünkbeli újbor 1867-diki, fehér vagy schiller akója 3 frt 5 fr. Vidékünkbeli ó-bor 1860. 1865-beli fehér vagy schiller ak. 8-12 frt. kr. Balaton-melléki 1867-beli fehér ak. 4—6frt, kr. Balaton-melléki 1863—65-beli feh. v. schil. ak. 10 forint — kr. Somlay 1863—65-beli ak. 14 frt. — kr. Somlay 1867-beli — frt. — kr. Badacsonyi 1863—65-beli akója 12frt. — kr. Badacsonyi 1867-beli ak. 14 frnt. — kr. Villányi és szekszárdi fekete 1867-ki akója 8 frt — kr.

Spiritus (per grad) fokonkint — frt. 50 kr. Szilvapálinka hordóval 20 foku 22 frt. 50 kr. Törkölypálinka hordóval 20 foku 19 frt. — kr.

Kisplaczi árak: Marhahus fontja 22 kr. Sertéshus fontja 26 kr. Szalona fnt. 44 kr. Borjuhus fnt. 24 kr. Júhhus fnt. — kr. Zsirmak fnt. 48 kr. Faolaj fontja 80 kr. Lenmagolaj fnt. 35 kr. Repczeolaj fontja 28 k. Petroleum fntj. 22 kr. Czukor finom fntj. 32 kr. Kávé fntj. 85 kr. Konyhasó fntj. 10 kr. Marhasó fn. 4 kr. Faggyúgyertya fontja 38 kr. Szappan fontja 24 kr. Rizskása itczéje 18 kr. Köleskása itczj. 9 kr. Hajdina itczj. 10 kr. Fehér bab (paszuj) itczj. 7 kr. Tarka bab (paszuj) itczj. 6 kr. Árpadara fntj. 11 kr. Borsó bab it. 12 kr. kr. Lud, sovány 2 frt — kr. Lud hizott 3 frt. 60 kr. Kacsa párja 1 frt. 50 kr. Pujka párja 2. frt 50 kr. Tyúk-tojás 6 darab 10 kr. Sertés 1 mázsás 25 frt. Sertés 2 mázsás 60 forint. Újbor itczéje 10 kr. Ó-bor itcz. 10 kr. Pesi sör itczj. 14 kr. Kanizsai sör itczj. 10 kr. Szilva-pálinka itczj. 75 kr. Keményfa öle száraz 9 frt — kr. Nyersfa öle 7 frt. — kr. Fa-szén mérője 30 kr. Nyulnak párja — frt. — kr. o. 6

Sopron, marcz. 16. 1868. Mai hetivásárunk meglehetősen látogatott volt, mégis kevés vetélkedés uralkodott és az árak egy kissé visszaestek. Buza feltünően sok volt, de az első osztálybeli mégis hiányzott. Árak:

Buza 83—84 fontos 5 frt. 20—50 kr. 84—85 fnts 5 fr. 60—80 kr., 86—87 font. 6 frt. 6 frt. 30 kr., 88—89 font. 7 ftig. Rozs 78—80 fontos 4 frt. 40—50 kr., 81—82 font. 4 frt. 60—65 kr. Kukoricza 78—80 fntos 2 frt. 80 kr. 81—82 fnto. 2 frt 90 kr. Árpa 70—71 fntos 2 frt 50—55 kr. 72—73 fntos 2 frt 70 80 kr. Zab 44—46 fntos 1 frt. 60—80 kr. 47—48 fntos 1 frt. 90 kr.

Bécsi pénzárfolyam, márcz. 21.

5% metaliques 57.—; 5% nemz. kölcsön 64.85; 1860-ki álladalmi kölcsön 82.90; bankrészvények 7.11; hitelintézeti részvének 190 40; London 115.40; ezüst ágio 112.75; arany darabja 5.54 kr.

Heti naptár.

Márczius 22-től 28-ig 1868.

Hó- és hetinap		Katholikus napt.	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták napt.		Hold utja
Kath. és prot. Év. Jézus 5000 embert megvendégel. János VI, 1—15. Gör. ev. Böjtről és alamizsnáról. Máté VI, 34—21.							
[illegible]	Vasárnap	D. 4. Oktavián	D. 4. Ocul.	10 F 7. IV böj.	28	Ant. rend	[illegible]
[illegible]	Hétfő	Victoria	Fidel. Hő	11 Sophron	29	[illegible] viasszavét	[illegible]
[illegible]	Kedd	Gábor főan.	Gábor	12 Theophan	1	Nizán R.	[illegible]
25	Szerda	Gy. szüz B. A.	Gy. ó. b. a.	13 Nicephor.	2	Áron gyer.	[illegible]
26	Csütörtök	Jenő, Manó	Jenő	14 Benedek	3	[illegible] hal.	[illegible]
27	Péntek	Rupert püsp.	Rupert	15 Agapius	4		[illegible]
[illegible]	[illegible]	Sixtus pápa	Virágy	16 Sabinus	5	S. Vajikra.	[illegible]

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé:	délután 1 óra 32 perczkor.	
"	" "	estve 9 órakor	
"	Bécs "	reggel 7 óra 15 perczkor	
"	" "	délu. 3 óra 30 "	
"	Triest "	délu. 1 óra 50 "	
"	" "	estve 9 óra 25 "	
Érkezik N.-Kanizsára	Buda felől:	reggel 5 óra 8 perczkor	
"	" "	délután 1 " 20 "	
"	Bécs "	délben 12 " 31 "	
"	" "	estve 7 " 28 "	
"	Triest "	reggel 5 " 21 "	
"	"	délben 12 " 52 "	

Országos vásárok

márcz. hóban.

25-án Hőgyész, Letenye, Zala-Apáti, Szent-Gróth.

26-án Loós, Körmend, Duna-Földvár, Kaposvár, Marczali és Pápán.

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Építészeti árlejtési hirdetés

Nagy-Kanizsa város részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a folyó évi építészeti idény alatt, az itten már létező gymnasiumi épület nagyitás alá fog vétetni, és pedig oly módon, hogy a jelenleg álló iskolaépület egy új emelettel 16° hosszú és 5½° széles terjedelemben fog épittetni; — továbbá egy egészen alapjából újon épitendő 29° hosszú és 5½° széles hasonló emeletes magasságú kivántatik épités alá vétetni. Az épitésre vállalkozók f. évi april 1-én, reggeli 9 órakor, a nagy-kanizsai városi tanácsteremben tartandó árlejtési hirdetmény foganatositása végetti megjelenésre felhivatnak.

Az épitészeti terv előlegesen f. évi márczius 12-étől kezdve a polgármesteri hivatalban a szokott hivatalos órákban meg lehet tekinteni.

(72—3, 2.) A POLGÁRMESTERI HIVATAL.

Alulirott tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy uj

VARRÓ-GÉP

érkezett meg, melylyel oly helyezetbe jöttem, hogy nemcsak fehérrubanemüeket, hanem a gépnek erősége folytán a legrövidebb idő alatt ezer szám lehet

GABONA és efféle ZSÁKOKAT

elkészíteni, ezenkivül a tüzögető kivarrást nyereg-jártónak, czipész és sajtósnak, úgy kalapos és szabóknak gyorsan és jutányosan állitja elő. A czin, olcsóság és gyorsaság oly ajánlatossá teszi, hogy számos megrendelést remenylek, mire nézve a n. é. közönség becses használmát esedezem.

N.-Kanizsán, főuteza, Vlasicsház.

(82—1) MÓZES SAROLTA.

Nagybani és részletes eladás.

A pest-budai

BUTOR-KÉZMŰZETI-

részvény-társulat

a téli idény alatt oly nagy számu butorokat állitott elő, és oly nagy mennyiségben, hogy mi e birodalomban létező efféle legnagyobb

butor-raktárunkat

a t. czimü közönség szives figyelmébe PESTEN, nádor-utcza 9. sz. a. berendezett rakhelyünkön bizton ajánlhatjuk.

A butorok kitünő minősége és a rendkivüli olcsóra szabott árak számos látogatásra kecsegtetnek.

(73—6-3) Az igazgatóság.

Legolcsóbb árak!

Ismeretes pontos és hiteles szolgálat!

Franczia, Magyar, Réti, Svéd, Stiriai, Pej v. zöldő, Kék — luczerna here	Czukorrépa magvak.
Tarlórépa magvak, fehér, gömbölyü,	Franczia, Angol, Olasz — üreczlö magvak,
Burgundi takarmányrépa magvak,	Német, Thimotó fűmag, Muhar,
Klumps répamagvak,	Bükköny,
Valódi angol turnips répa-magvak,	Braunsweigi, Tullni — káposztamagvak.
	Mindennemü ugorka magvak.
	Sárgarépa magvak,
	Fűmag keverék,

legjobb minőségben kaphatók

IFJ. WALZEL AUGUST magkereskedésében

(76—3, 2.) Bécsben, Kärntner-Strasse Nr. 11.

Bécsben, belváros, Bornergasse 2. sz.

J. G. Popp tr. és gyakorló orvos által

készitett

Anatherin-szájvíz

kitünő hatását

ujra megerősiti e bizonyitvány.

Igen tisztelt orvos ur!

Kedves kötelességemnek ismerem az Ön által feltalált, a szenvedő emberiségnek irt nyujtó: Anatherin szájvizének legczizintébb hálámat kifejezhetni. E ezer félévi használata ültal meggyőztem meg: a mélyen gyökerezett fogfájdalmaktól; igy bátran fogalmu mint ép oly jól használhatom, mint az egészségeseket. Uraságod kitünő essentiája egyuttal minden fog-indaganatés ínvérzéstől megszabaditott. — Legyen Ön meggyőződve, hogy ezere ajánlatára mindent felhasználok, mi tehetségemben áll. Magamat hajlamaiba ajánlva maradtam

Berlin, Anna-ut 47.

Lobeck T., hadnagy.

Az „Anatherin-szájvíz", valamint az „Anatherin-fogpaszta Kapható Nagy-Kanizsán: Belák József gyógyszerész, Rosenberg, Rosenfeld A., Wajdits J., Wellach, Fesselhofer és Schwarz A. urak kereskedéseiben Pécsen: Tschepen J., Stampfl G. és Löwy I. uraknál, Keszthelyen: Singer M. Tata-Szentgyörgyen: Antal F. gyógyszerész és Hendler H. — Kaproncza: Wach gyógyszerész. — Varasdon: Halter gyógyszerész. — Szt.-Györgyön: Nédl gyógyszerész. — Budapesten: Popper Kajetan és Stamboroszky L. gyógyszerész uraknál.

(54—5)

BROMUS SCHRADERI

tartós fűmem,

elvetve, mint takarmány-növény.

Ezen növény a legelőnkelő fűmemek közé tartozik, melyek eddig elő ismeretesek. Hazája Délamerika, és magától nő a Klatt és Letwis folyók partjain. — Dr. Schrader, ki (1820 Index Seminum czimü munkájában ezen nevezet alatt Ceratochloa Pendula ismertette meg. Kunt által azonban a Bromusok osztályába, melyhez valóban tartozik is, sorozatott és az eddi ismertetett szánt hodelatból a „Bromus Schraderi" nevezetet is megtartotta.

Ilyen Bromus kitünő mezei növény és azáron fekvésű földben is folytonosan diszlik a szétagazó gyökereinél fogva elnyom minden körülötte sarjadzó növényt és azért oly helyeken, hol a Bromus elvettetik és más fűmem virhiány miatt kiszárad, az, mint a Cypresse fűmel tövei áll.

Ezen növény különös gondot nem igényel, mert minden talajú földön diszlik; a föld, melybe elvettetik mélyen fölásandó vagy felszántandó, továbbá oly tartós természetű, hogy évek után is, ugyanazon egy földben tápereje és termékenysége meg nem fogy.

Ha elvettetett, a föld kemélyen meghengergetendő, azért, hogy magva gyorsan csiráznasson, ily bánásmódot igényel; az elvetés utánt 10—15 napra csiráznj kezd, két hónap után ha márczius vagy april havában elvettetik, már kaszálható, az utóbbi kaszálásnak ideje a tenyészéshez alkalmazandó, hapedig őszszel vettetik el, már márczius és april havakban kaszálható, mert ezen növény imely még télben is nő, már februar hó elején megindul. Ezen Bromus, a franczia gazdasági egyesület tapasztalata szerint felette zsiros és tejes természetü növény és ha föld takarmanyul használtatik: évenként 4—5-ször is (márczius tól novemberig) kaszálható, ha t. i. már az őszszel elvettetik.

Szárogatva igen kiadó takarmány nyerhető belőle, és megtartja magában azon tulajdonságait, melyek nyers állapotában benne föltalálhatók. Minden hasi állat, (a sertések és lovak is ide értve) akár száraz, akár nyers állapotban kivánja ösrik.

Az állatok, melyek ezen növénynyel táplálkoznak folytonosan egészségesek, mert bőségesen tartalmazza magában azon éltető részeket, melyek az állatok épségére nagy befolyással vannak úgy hogy tápanyag P. P. Dahnerain tanár szerint sokszor 1. 14 számhoz aránylik.

Levallée népgazdász szerint ezen Bromus Schraderi kitünő hatással van a fejős tehenekre, mert az ezekkel élők 10 %-el több tejet adnak az irónyaj nyáron keményebb, könnyebben eltartható és igen izletes.

(A mailandi gazdasági egyesület 1865 évi 20. sz.) Ezen növénynyel magva árultatik; éspedig egy kilogramm vagyis bécsi 23 latlal 7 forint minden megrendelésre, mely 10 kilogrammon vagyis 10 bécsi fontonfölül tétetik 5 percent díj adatik.

A szives megrendelések utánvét mellett gyorsan teljesittetnek.

Észrevétel.

A Bromus Schraderi az ér minden hónapjában elvethető márczius tól kezdve egész novemberig, és mivel tartós takarmányt ád, a marha tartóknak igen előnyös növénynyetkép ajánlható

500 □ meter (138 bécsi □ öl) kiterjedésü földbe 2 kilogramm (bécsi font) mag szükségeltetik.

Bérmentes megrendelésekre készségét ajánlja

Antonio Tamburini,

(77—3, 2.) Rovereto 101. Corso Nuovo Tridentino.

---

109 szám. —1868. Kapornaki járás főszolgabirságától.

ÁRVEREZÉSI HIRDETMÉNY.

Tekintetes Zalamegye árva törvényszékének folyó évi febr. hó 8-án 310/1868 számu végzése folytán kapornaki járás főszolgabirósága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Nagy-Récsén elhalt Farkas Ferencz ha gyatékához tartozó a 1600 frta becsülti kázn 3/4 telek és épületekkel együtt marcz. hó 28-án d. e. 9 órakor ugyanannak a Mária leányon levő pincen szüleje, mely 500 frtra becsültetett az nap délutáni 3 órakor, szükség esetében folyó évi april 28-án a kitüzött órákban a helyszinén nyilvános árverezés utján eladatni fognak.

Miről a venni szándékozók azon hozzáadással értesittetnek; miszerint a kitüzött időben és helyen megjelenve, magukat a becsár 10%-nyi bánatpénzzel lássák el.

Az árverezési feltételek naponta a kapornaki járás főszolgabiróság irodájában alólirt kikülditnél az árverezési napon pedig a helyszinén betekinthetők.

NAGY-KANIZSÁN, 1868. febr. 20.

Szigethy Károly.

eskütt sz. kiküldött árverez ő.

Friss csiraképes vetőmagvak.

Ugy:

Franczia luczerna eredeti mag.
Belföldi luczerna, Stájer veres lóhere.
Fehér virágú réti here. — Török baltaczim.
Burgundi répa tiszta sárga.
„ „ tiszta veres.
Czukor répa fehér.

Angol ALACSONY fűmag, franczia, olasz.
Fűmagvegyület SZÁRAZRÉT elkészitéséhez } legjobb
„ „ NEDVESRÉT elkészitéséhez } takarmánynak

és valamennyi gazdasági fűmag fajok:

TAVASZI REPCZE, bükköny, muhar,

stb. nagy mennyiségben tisztán és jutányos áron kapható:

Földessy Lajos magkereskedésében

Pesten,

al-dunasor 1. sz. a.

72—4

Jelentés.

Alulirott tisztelettel jelentem a nagyérdemü közönségnek, hogy Szombathelyen a piaczon fennalló kereskedésem mellett uri utczában egy ősk

fűszer-, anyag- és festék-

KERESKEDÉST

a „Magyar Király"-hoz

czimezve nyitottam, kereskedésem czikkeit a legelső raktárakból szerezvén be, azok minőségre a legkitünőbbek. — Egyuttal kijelentem, hogy árucikkeimet sürü keresettségük folytán a legjutányosabb áron adhatom.

Szombathely, novemb. hó 1867.

(46—13-10) tisztelettel

Tobis József.

ÜGYVÉDI ÜGYNÖKI IRODA.

Vidéki ügyvédtársaimtól, egyletek, társulatok, közügyek és magánzókétól sat. elfogadok minden megbizásokat, melyek törvényszéki vagy küzigazgatási ügyekben a Buda-Pesten székelő kir. ministeriumok, kir. Curia, váltó- és városi törvényszékek, társulatok és egyletekben közbenjárást, megszorgalmazást, értesitéseket sat. igényelnek.

Czélja ügyvédi irodámnak a vidéki ügyesbajosokat a jövés menési, utánjárási, időtöltési terhes-költségektől megmenteni, gyors, kimeritő, alapos tudósitásokkal szolgálni és hol akadályosra lámnének, képviseltetni sat.

A díjak legmérsékeltebben számittatnak fel, egy félnapi időnél többet nem igénylő eljárásért 1—5 frt.

Irodám helye Pest, Lövészutcza 8 sz. Ensel-ház.

Rső Ensel Sándor,

köz- és vám-ügyvéd.

(78—3, 2.)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 13. szám, márcz. 2[illegible]. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre : 6 frt. — kr.
Fél évre : 3 „ — „
Évnegyedre : 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M.
Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA.

Előfizetési felhivás

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"

kiterjedve

SOPRON- VAS-megyékre

czimü vegyes tartalmu hetilap második évnegyedi (april—juniusi) folyamára.

Lapunk előbbi számával küldöttük szét előfizetési felhivásunkat, melyben kijelentettük, hogy hét éves pályafutásu lapunknál rendszeres programmot nincs szükségünk ismételni, hivatkoztunk csupán tisztelt munkatársaink névsora- s s becses igéretükre, hogy feladatunkban hazafias támogatással leendenek.

Mint eddig, ugy ezentul is főfeladatunk e négy szomszéd s testvérmegye viszonyaira irányadólag hatni, anélkül, hogy politikai szinezetü pártorganum lennénk, a közérdeket képviselve a tényezőket lelkesitön buzditani.

Akik feladatunkat félremagyarázzák, lapunk czikkeit balul értik, sajnáljuk, de nem kötelességünk magyarul tanitani, hanem függetlenül s elfogulatlanul küzdve bár, előbbre mennünk.

Felkérjük tehát lelkes hazánkfiait, hogy szilárd s férfias törekvésünk minél sikeresb elérése érdekében szellemileg közreműködni s lapunkat körükben lehetőleg terjeszteni sziveskedjenek.

Előfizetési árak az eddigi:
aprilis—junius ¼ év 1 frt. 50 kr.
aprilis—szept. ½ „ 3 „ — „
aprilis—márcz 1869. 6 „ — „

A szerkesztőség.

A n.-kanizsai realgymnasiumnak részint alaptőkéje, részint épitkezési költségei fedezésére ujabban adakoztak.

(Folytatás.)

Gutmann S. H. ur adott 5% statuskötvényekben 400 frtot.

Tóth Lajos ügyvéd ur 200 frt.

Plosszer Ignácz mérnök, Axenti György, Matulnik Antal, és Tóth József urak egyenkint magyar orsz. földtehermentesitési kötvényekben 100-100 frtot.

Készpénzben ismét Guttmann S. H. ur az épitéshez 100 frt. Ngos és Főt. Gózony György székesfehérvári kanonok ur 20 frt.

Ngos Chernel Ignacz ur Csák-Rendekről 10 frtot.

Főt. Wirth Mihály kapornaki esperes ur 5 frtot.

Zala-Egerszegről: Hideg József és Méltényi urak 2—2 frtot. Rusits K. ur 1 fr.

Dénes Károly fittyeházi ker. jegyző ur gyüjteménye: Mura-Keresztur és Kollátszeg 1 frt. 79 kr., Sormási 5 frt. 46 kr. Szepetnek 11 frt. 52 kr. összesen: 21 frt. 54 krajczár.

Nagykanizsai takarékpénztár 100 frtot. Valamint a kegyes adományozók, ugy a gyüjtök fogadják nemesszivü jótetteikért legőszintébb köszönetünket. Kegyes adományok valamint az épitkezési költségek fedezésére — ugy az iskolai alap növelésére folyton elfogadtatnak s hálás elismeréssel nyilvánosságra hozatnak.

A tanügyi bizottmány nevében:
TÁRNOK ALAJOS m. k.
alelnök.

(Folytatása következik.)

A megyerendezés kérdéséhez.

Hazánk számos megoldatlan kérdésének föbb fontossága egyikét a nemsokára napirendre jövendő, megyék és községek rendezésének kérdése képezi. Ezen kérdésbeni véleményadással nálunk Somogymegyében egy választmány bizatott meg, mely munkálódásának gyümölcsét márcz. 23-ra hihetőleg az ekkorra összehivott bizottmányi gyülésnek bemutatandja.

Hogy ezen választmány a neki feltett kérdéshez szakavatottan szólhat, arról biztosit bennünket az e czélra megválasztott férfiak sok oldalu tapasztalata mind a megyei, mind a községi ügyekben.

Azonban ugy hiszem, hogy ezen kérdéshez szólni és véleményt adni nemcsak a választmány, vagy bizottmányi tagnak, hanem minden, a hazája sorsát szivén hordozó polgárnak kötelessége; porszemekből alakúl a hegy, s ha alkotmányunk bérczének szilárditásához egy porszemmel járulunk hazafiui kötelmünknek egy bizonyos részét betöltöttük.

Ezen lap megyei közlöny s mint ilyen kiválóan arra van rendeltetve, hogy a megye közönségének tolmácsául szolgáljon, s illőnek tartanám, hogy a megyék rendezése kérdésében szakismeretöknél fogva hivatott egyének közölnék nézetöket ezen, a minket oly közelről érdeklő, nagy fontosságu tárgyban, mielött még az országgyülése által elővétetnék s belőle törvény formuláztatnék.

Jól tudom, hogy azon vélemény, melyet egyes, s az is, melyet a választmány és megye ád, az országgyülésre nézve zsinormértékül nem szolgálhat; valamint az ezen hasábokon megjelenő e tárgyu czikk sem a választmánynak.

Mégis, miként az egyes megyék által beadandó véleményeknek az országgyülés, ugy az egyesek által közlötteknek a megye némely részinen hasznát veheti.

Azon ősi intézményünkről van szó, melyet századokon át az alkotmány bástyájának nevezték! — már akár az volt, akár nem, ezt megvitatni politikai lapban lenne helye, annyi igaz, hogy fontos szerepet játszott a magyar politikai életben, és hogy még most is igen fontos, mutatja azon óvatosság, melyet e kérdés megpenditésénél, mind a kormány, mind az országos képviselő testület, mind pedig a hon egyes polgárai tanusitanak.

Bármely pártbeli emberrel találkozzunk, mindegyik elismeri a megye és a községi ügyek rendezésének szükségét kisebb nagyobb mértékben, amint saját pártállásánál fogva ezt szükségesnek véli. Mindamellett, ha a „hogyan" és „miként"-re kerül a kérdés, mindegyik vállvonogatva huzódik vissza tőle, mintegy „ne nyulj hozzám virágtól."

Én ezen semmit sem csodálkozom. Minden polgár érzi azt, hogy valami még hiányzik, a megye és községi rendezés óhajtása. . és testé válása között(?). Érzi azt, hogy még azon hézag betöltve nincs, addig a megyék rendezése kérdésében a legnagyobb óvatosság és körültekintés igényeltetik.

Nézetem szerint bármely államférfiunak is fejtörést okozna az, miként egyeztessék meg a parlamenti kormány egy oly megye rendszerrel, melynek az országos teendőkbe beleszólása, hogy ugy mondjuk interpellálási, s a kormány-rendeletek végre hajtása kérdésében tagadólagos felirási joga van, vagy ezen jogokat gyakorolni akarja. — És mégis gyors kormány igazgatásra szükség van! — Most minden a vasut sebességével halad. A közigazgatás és egyesek érdekei sürgős elintézést igényelnek, minek az eddigi nehézkes megyei eljárás megnem felelhet.

Viszont a honpolgárait a közügyek vezetéséből szintén kizárni nem lehet, ha nem akarjuk azt, hogy a megyék egy léleknélküli, mindegy sodronyon mozgatható géppé aljasuljanak, s a polgár az eddig a megyei téren elveszett jogának kárpótlásul más, tán az államra nézve veszélyes irányban érvényesitse képességét; mi B. Eötvös XIX. százada szerint is csak ugy érhető el, ha a polgárnak elegendő tér hagyatik, melyen bizonyos korlátok között tehetségeit az államjavára kifejtheti, s magát saját kicsinkörében mintegy az állammal azonosithatja.

Alig is hiszem, hogy egy tapintatos országlár ez utóbbi körülményt egészen eltekintve, a megye képesitett polgárait minden térről leszoritani, s a megyék gyüléseinek puszta formalitasi mintába öntését megkisérteni óhajtaná; ez egyelőre helyrehozhatatlan hibás lépés volna, mely magát hova hamarább hazánk kárára megboszulná. Mert a mi államszerkezetünk nem egy év szüleménye, s megvannak az ő nemzeti sajátságai, melyek a népben már vérré váltak, s oly kérdések, melyek az osztrák örökös tartományokban tán csekély fontossággal birnának, nálunk főfontosságunak tekintethetnék.

Egyebekre nézve a megyék és községek rendezésénél, (ha ez komolyan szándékoltatik és a mennyiben ez még a jövő követválasztási időszak előtti kivitele kabinet-kérdés is komolyan szándékoltatni és keresztül vitetnie is kell) szerény nézetem szerint egy politikai pártra se lehet fötekintettel lenni; a mennyiben minden párt a szélsőségeket elfogadni hajlandó.

Nekünk a megyék rendezésénél nem lehet tekintettel nem lennünk azon sajátságos viszonyra, melyen alkotmányunk legujabban alapul az osztrák örökös tartományokkal szemben, valamint azt sem, hogy parlamenti formával bir.

Valamint szükséges, hogy oly megyei jogok birásáról lemondjunk, melyeknek csak az egykori cancellári igazgatás alatt volt értelme, épen oly szükseges a magyar és parlamanti kormányok közötti nagyfontosságu, sajátságos s a maga nemében páratlan különbségnek is belátása.

A görögök- és chinaiakról irják, hogy valamint az idegeneket, ugy az ezektől kölcsönözött intézményeket is, ugy magokba tudták olvasztani, s nemzeti mezbe öltöztetni, miszerint a jelenkornak csak fáradsággal sikerült egynémelyikét ezeknek megkülönböztetni. — Nem leszünk tehát elsők a történelemben, ha miis ezt cselekedjük.

Tanuljuk meg más nemzetektől a mi jó, de öltöztessük ezt magunk mezébe s alkalmazzuk saját nemzetünk szokása és sajátságaihoz, hogy vérré válhasson. Ne kövessük majomilag az idegen államokat, sem azokat, kik az osztrák, angol, franczia, s. t. b. rendszereket magasztalják. Azoknak mind jó lehet az ö rendszerük. Nekünk semmi állam és nemzet intézményéhez nem hasonlitható ezred évek folytán fejlesztett kormányrendszerünk van, melyet csak ugy tökéletesithetünk sikeresen, ha a történelem, államviszonyunk s hazánk szokásai és nemzeti sajátságai iránti figyelmet folytonosan fenntartjuk.

A mi e kérdésben még mondani valóm leend, jövő levelemben elmondom.

Szigetvár, márcz. 20. 1868.

PIJÁNOVITS.

Magyar tudós társaság

Pest, márczius 23. 1868.

Jelen alkalommal egyszerre három tudományos gyülésről van szerencsém tudósitani a szerkesztőséget, az egyik f. hó 19-én tartott összejövetel, a másik az évi közgyülés és a harmadik a szokott hétfői osztálygyülés.

F. hó 19-én azaz: csütörtökön Szász Károly sok oldalu tudósunk foglalta el az értekezők helyét s a Teleki pályázat eredményéről tudósitotta az akademiát, melyre, örömét fejezvén ki, hogy nem minden hivatlan igyekszik magát a Pegasusra föltolni, csak négyen pályáztak, azonban sajnos, hogy ezek közül is csak egy érdemli ki a szinirói nevet, s ez a „Bajusz" czimü vigjáték szerzője.

Felolvasó eltérve a jelen pályázati kérdés teréről, gyönyörü szavakban fejezé ki ide vágólag a jelen irodalmi szinvonal állását, a többi között föltüntetö, hogy nem cselekednék a művészi joggal, ha például a drámai irodalom szinvonalát oda helyezné, mely ponton Katona „Bánkbán"-ja foglal állást, vagy ha a szinmü-irodalom szinvonalát ott keresné, hol Szigligeti sikerült darabjai állanak; felhozzá továbbá hogy a kritikának ugyan nem szabad középszerü költői tehetséget ismernie, mindazonáltal bárminit iparkodjék is a műitélet, tehetségeket soha sem teremthet, legfölebb fejleszthet, és ha a nap sugaraiban nem gyönyörködhetik, meg kell biz annak elégednie a lámpaolaj pislogó világával is.

Ennélfogva az irodalmi szinvonalat sohasem lehet azon állásra helyeznünk, melyet a legjobbak, mint például hazai költészeti irodalmunkban a négy laureatus költő: Vörösmarty, Petőfi, Arany János, Tompa Mihály foglalnak el, mert ezek a szinvonalon felül emelkedtek és kiváló irodalmi tehetségek.

Ezek után felolvasó áttért a „Bajusz" czimü vigjáték birálatára, melyről ez alkalommal csak azt mondom, hogy belbecse ugyan a darabnak nincs, de könyüsége, szabályszerüsége és azon körülmény, hogy ment minden idegenségektől, az irodalom szinvonalára emelék, s ezekért felolvasó kéri a birálók nevében az akadémiát, hogy a „Győzzön a jobb" jeligével ellátott levelet fölbontani s a 100 arany jutalmat kiadni méltóztassék.

Fölbontatván a jeliges levél, kitünt, hogy szerzó Szigligeti Ede, ki már nem tudom hányadszor nyerte el a Teleki diját, de mint Szász Károly mondja nem csoda, hisz a másik három mü t. i. Az „Önkénytes", „Irigy", „Csalárd féltékenyek" még iskolás gyermeki dolgozatoknál is roszabbak.

Ezek után az ülés föloszlott.

F. hó 21-ke elérkezvén t. i. a magyar tudományos akademia évi közgyülése, csoportosan haladtunk az akademia felé.

Az ülés diszteremben tartatott, hol oly nagy mérvben volt a tudományos hallgatóság képviselve, hogy 10$^1/_2$ óra után jövők csak a tornáczon hallgathatták szerencsétlenségükre az elnok megnyitó-beszédét, melynek tárgya a tudomány jelenkori haladása volt. B. Eötvös József eme remek beszédére egyebet nem szólhatok, mint azt, hogy szerzője ugyanaz volt, ki a remek „Karthausi"-t megalkotta mély philosophiát tartalmazó tömör stylusával.

Másodizben a szószéket a nagy költő Arany János akademiai titoknok foglalá el, ki jelentést tőn az akademia munkálkodásáról az 1867. január 31-diki közülés óta.

Harmadik értekező Toldy Ferencz rendes tag volt, ki emlékbeszédet tartott Czuczor Gergely elhunyt rendes tag, jeles lyrikus s a nyelvészet egyik előbajnoka fölött. Az emlékbeszéd mélyebb birálatába nem bocsátkozhatom a hely szüke miatt, hanem annyit mégis megjegyezhetek, hogy elég lett volna kisebb koszoru borostyánból, mint olyan nagy rózsa, szegfü, liliomból, mit a nagy Czuczor homlokára füzött az emlitett szónok.

Toldy eltünt és csakhamar a nagy történettudós Horváth Mihály lépett fel; mindenünk szem, fül volt, mig egyszerre megszólalt érczhangján a nagy férfiu és mély kimeritő történeti értekezést tartott ily czim alatt: „A megyék szereplése nemzetünk életében" hogy mily nagyszerü volt ez, nem szükséges ecsetelnem, mert a ki Horváth Mihályt ismeri, jól tudja, hogy nagyszerü férfiu ő, és nagyszerüsége csak nagyszerüt alkothat.

Ezek után Rónay Jáczint akad. jegyző tőn jelentést a lefolyt pályázatok eredményéről és uj jutalmak kihirdetéséről, mire az elnöki zárszó után az évi közülés föloszlott.

A f. h. 23-án tartott heti ülésen megható jelenetnek valánk tanui, Szász Károly l. t. lépett fel a szószékre és a következőképen szólott: Tompa Mihály koszorus költőnk, már rég leakará róni háláját a m. t. akademia iránt egy nagyobbszerü époszal vagy ódával, de minthogy betegsége ezek megalkotásában szüntelenül akadályozá, haldokló ágyán sem feledkezett meg a m. akademiáról és három költeményt küldött be hozzám, hogy kérjem a t. akademiát, hogy a haldokló költő székfoglalójául méltóztassék ezt tekinteni.

A három költemény felolvastatott s ezek mindegyikét oly mély elegiai hangulat, oly óda szerü szin jellemzi, hogy Tompa Mihály laureatus költői szelleméről fönhangon tanuskodnak. Midőn czikkem vége felé járok, és röviden megemlékeztem a nagy költő felől is, utoljára nem szólhatok másképen, mint kérve a költők istenét, hogy ha már a költő testét a márdos enyészet fuvalma járja is körül, legalább szelleme maradjon meg közöttünk és más emberi testben munkálkodjék azon a pályán s oly erővel, milyen s mivel vitte pályafutását a nagy Tompa Mihályban.

OLÁHFI GYULA.

Heti szemle.

Márczius 26. 1868.

— Az angolok egy tüzoltószert találtak fel, melylyel egy percz alatt iszonyú lángot lehet oltani. — Böszörményi veszélyesen beteg. — Állitólag Szegeden 8 fegyverzett egyén a vaspályán megérkezett utasokat kifosztogatták, egy percz alatt eloltván minden lámpát. — A katonai aerarium azon ökröket, melyek Königgrätznél futás alkalmával elszaladtak, folyton keresteti hivatalos levelekkel, ha nincsenek-e a községben cs. kir. marhák? — A „Magyar Ujság"-nak ismét sajtópere van, egy privát egyén inditotta ellene. — Egy franczia hajó Brandom sziget közelében hajótörést szenvedett A legénység egy nagy sajkán és kis csolnakon megmenekült. Egy éjjel a kis csolnak elmerült. 13 nap eveztek Madagaskarba, de élelmi szerük nem levén sorsot vetettek, melyik társukat eszik meg elevenen. A sors egy utasra esett, ki ima után nyugodtan átengedte magát szomoru sorsának, de senki sem merte éhségök daczára az első csapást megtenni, végre erre nézve is koczkát vetettek. A sors egy ácsra esett, ki az áldozat nyakára egy csapást tett, mire meghalt. A matrózok a holttetemre rohantak s midőn már első éhségöket csillapiták, a testet darabokra vagdalták s napon szárítva reggelenkint egy egy darabot osztottak ki maguk között, mire Madagaskarba érkeztek a tetemnek csak egy része volt még meg. — A magyar korona országaiban az idén megjelenik 205 hirlap, 53 politikai, nyelv szerint 111 magyar, 53 német, 2 cseh, 10 szerb, 12 horvát, 6 román, 4 olasz, 3 tót, 2 héber, 1 illyr és 1 orosz. 1863-ban 76 magyar lap volt. A magyar delegatio márcz. 24-én tartotta utolsó ülését, mely alkalommal a határozatokat szentesitő királyi leirat felolvastatott. — A Vezuv lávafolyama nagyobbodott. — Vratizlaw tábornagy Bécsben rokonai kizárásával egy hölgynek 3 millió forintot hagyott végrendeletileg. — Az akademiai Telekyféle 100 arany jutalmat Szigligeti „Bajusza" nyerte el. — 70 karinthiai német vándorolt hazánkba, az alduna vidékén akarnak letelepedni. — Szerbiában jelentékeny a fegyverkezés. — I. Lajos bajor király végrendeletileg meghagyta, hogy jegygyürüjét holttestére, a sziv helyére tegyék. — Az országos dalünnepély ez évi szept. 18-án tartatik meg, Debreczenben; előleges bejelentések már majus 15-kéig történjenek. — 1867-ben Ausztriából Amerikába 15,203-an vándoroltak ki — A pestvárosi főtörvényszék Mészáros Károlyt mint a „Nép szava" felelős szerkesztőjét felmenté a cautio letétele alól és a kir. fiscust a perköltségekben elmarasztalta. — Az oroszok egész Turkestant elfoglalták és a kaschgati és yankandi szorosok birtokába jutottak. — Mahomed emir, Ázsia khánja, agyonlövetett.

Zala-megyei hirek.

— Van szerencsénk t. olvasóinknak jelenteni, hogy lapunk számára az uj betük nagy mennyiségben megérkeztek s valamint jelen számunk már külszinre nézve is diszesb, ugy az ezutáni számaink teljesen az uj betükkel fognak szedetni, miáltal ez érdemben is kiálljuk a versenyt bárkivel. Tényekre hivatkozva, még ellenségeink is beismerik, hogy lapunk kül és beltartalma emelése tekintetéből költséget nem kimélünk; szabadjon tehát reménylenünk, hogy a müvelt közönség kiváló figyelme és pártfogásában részesitend bennünket. Hazafias bizalommal kérjük lapunk terjesztését.

— Föt. Somhegyi Xav. Ferencz kegyesrendi kormányfőnök ur f. hó 24-én N.-Kanizsára szerencsésen megérkezvén a gymnasium előtti téren az összes ifjuság nemzeti zászló alatt várta; a lépcső alján pedig fehérbe öltözött kis leánykák koszorut nyujtottak át az érdemekben tündöklő jeles tanférfiunak. Ezután a tanári és tanitói kar tisztelkedését fogadta. 26-án diszebéd tartatván a megye és városi előbbkelőbbek közül mintegy 24-én valának hivatalosak, mely alkalommal hazafias felköszöntések mondattak el. A többi közt nem mulaszthatjuk el megemliteni azon szép toasztot, melyet Vlassich Antal ur mondott: hogy a jeles kegyesrendi tanári kar mily ügybuzgalom, kitartás és ernyedetlen szorgalommal müködik a nevelés nehéz pályáján, hány kitünő férfi foglal jelenleg is helyet a hongyülés termében, kiknek ifju szivökben ők fejleszték a honszerelem szikráját és most kebelökben lánggal ég. Ebéd alatt föt. Könnye Alajos igazgató ur bevezető szózata után a tanuló ifjusági küldöttség nemzeti magyar öltönyben kardosan jelenvén meg, szónokuk lelkesitő s kegyeletteljes érzülettel üdvözlé a mély tudományu rendfőnököt, mire ő buzditólag válaszolt, szivökre kötvén az ifjuságnak, hogy szemök előtt tartsák a mit tőlök a sokat szenvedett haza kiván s ezerint lelkesen megfelelni törekedjenek tanulói kötelmeiknek. Erre a tanuló ifjusági dal-kör 4-es hangban öszhangzóan s lelkes hévvel zengé a szózatot s utánna több alkalmi darabot. 27-én a nagy tanférfiu meggyőződni óhajtván a tanulók előmeneteléről, délelőtt és délután a gymn. V. osztályát jelenlétével tisztelé meg, szigorubb kisérlet alá vette az ifjakat s tapasztalatai folytán a tanulmányokban tett előmenetelök felett, megelégedését nyilváníta. Ugyanez nap déli órákban az izr. küldöttség tisztelgését fogadta a helybeli főrabbi szónoklata mellett. Szombaton pedig az elemi osztályokat vette szemle alá. A nevelészet iránti lángbuzgalmának adta jelét, midőn Piringer Róza nőnöveldéjét is látogatásával megtisztelni méltóztatott.

— Vásár. A nagy-kanizsai husvéti országos vásár april s 6-án leend.

— A nagykanizsai takarékpénztár f. h. 23-án tartott közgyülése alkalmával több határozata közt jótékony czélokra következő adományozások tétettek:

Különféle kitételekre	444	frt.
Főgymnasiumi alapra	100	„
Helybeli ker. közkorház segélyezésére	80	„
Az izr. kórházra	60	„
Házi szegényeknek	150	„
Kath. leányiskola javára	100	„
Evang. iskola javára	75	„
Izraelita „ „	75	„
Összesen	1084	frt.

— A cs. kir. szab. déli vaspálya társulat Pragerhof Buda, Ujszöny-Sz.-Fehérvár, Sopron Kanizsa, Steinbrück-Sziszek és Zágráb-Károlyváros vonalainak hossza 98,80 mértföld. Az engedély tartama 1968-ig. Befektetett tőke 68,571,925 ft. Az állam 1866 évben az egész déli vaspálya-hálózatnál 91 ezer ft nyers bevételt biztositott mértföldenkint. Ezen biztositási összeg az emlitett évtől kezdve minden évben 1000 frttal növekszik, mindaddig, mig 100 ezer frt. magasságot el nem ért. Az engedély tartamnak ezentul fenmaradó részére az utóbb emlitett összeg lesz a biztositott nyers bevétel.

— Lapunk egyik számában közöltük, hogy az anglo-magyar bank üzletét N.-Kanizsára is kiterjeszteni akarja, azonban az általunk figyelmeztetett leszámitoló (escompt) bank részvényesei már főbb hatóságilag kieszközlött engedélyük alapján jogukhoz ragaszkodva oly eleven mozgást vittek véghez, hogy az anglo-magyar bank tervétől visszavonulva az egyesülést az itteni bankkal (escompt) létre hozni jobbnak találta. Az egyesülés egyik föltétele volt, hogy az anglo-magyar banknak részvényei közül 500 db. átengedtetett, a többinek aláégyzése N.-Kanizsa és vidéke számára tartatott fenn. Egy részvény 200 frt. Az alapszabályok még ugyan kihirdetve nincsenek, azonban egyelőre tudomásunkra esett, hogy az igazgató tanácsban csak részvényesek választathatnak meg, kik legalább 5 részvény felett rendelkezhetnek. Azért figyelmeztetjük olvasó közönségünket, hogy a kik tehetik, igyekezzenek a nyereményes üzlet részvényeiből maguknak néhányat beszerezni és egyuttal jó eleve arról is gondoskodni, hogy a szükséges üzleti hitel részükre megnyittassék. Ezekből tehát láthatja az olvasó közönség, hogy nagyban virágzó kereskedelmünk élénkitésének előmozditása tekintetéből mint fontos vállalat van ismét készülőben itt, hol már ugyis a fenálló takarékpénztár és a segély-egylet nevezetes tőke összegekről rendelkezik és a kereskedőkre s iparosokra, ugy a vidék egyéb lakosaira, kik ezen intézetek jótékonyságát igénybe veszik, üdvös hatást gyakorolnak.

— A városi képviselőség a nagy-kanizsai gymnasium épitését, illetőleg nagyobbitását egy a kegyes tanitórend kormánytanácsával közlött terv alapján meghatározta és az épitkezésre az árlejtést már kiírta, de minthogy az épitkezésre a begyült kegyes adakozás összege korántsem elégséges, azért a helybeli takarékpénztár egy 15 ezer forintból álló külcsön megnyitására felszólittatott, mely intézet, daczára annak, hogy a tanári pénzalaphoz szép összeggel járult, ezen vállalatot még azon kedvezésben is részesité, hogy a szokásos irodai dijakat, melyeket a kölcsönöktől megvesz, elengedte. Ezekből tehát az oskolaügy baráti meggyőződhetnek N.-Kanizsa város lakóinak nagy buzgósággal vezetett vállalatuknak valósitásáról, és minthogy mind az épitkezés, mind pedig a tan-, torna- és rajztermek felszerelésére, ugy a tanári lakszobák butorozása is még tetemes költségeket igényelnek, sziveskedjenek ezen közhasznu vállalatnak fölsegélyezésére emberbaráti segédkezeket nyujtani.

— Emlitve volt e lapokban, hogy a keszthelyi balatonfürdő ügyét egy részvénytársulat akarja felkarolni. Most már mint vidékünkre nézve fontos eseményt tudatom, hogy a társulat megalakult és a fürdőt átvette. — Magában egy ily, nálunk szokatlan társulat alakulása, igen örvendetes dolog, de másrészt a társulat kitüzött czélja, Keszthelynek jól rendezett fürdőhelylyé alakitása, nem csak a városra, de egész környékére nézve üdvös és jótékony. A társulat eredetileg 150 db. 40 frtos részvényre volt tervezve, azonban várakozáson felül 200 db. részvény iratott alá. A Balaton parti jogot um. gr. Festetics Tasziló urtól 30 évre kinyervén, s a régi fürdői épületeket 4000 frtért megvásárolván, a társulat már is egész erélylyel a fürdő gyökeres átalakitásához fogott; mindenek előtt a leendő sétatéren 500 db. fa lett elültetve: azután tánczterem, borpincze, utak és kerités munkába vétettek s a Balaton fenekének mélyitése az iszapnak porondali eltöltése, sőt a női fürdőnek deszkapadlóval ellátása is legközelebb megtörténik. Gondoskodni akar továbbá a társaság, lakások-, zene-, szinészet-, közkocsikról, szóval az ujabb kor igényeinek megfelelő minden fürdői kényelemről. A fürdőház még az idén a régi marad ugyan, mert az idő rövidsége és a Balaton vizszinének változandósága miatt ujat épiteni most bajos lett volna, azonban teendő tapasztalatok és kisérletek alapján jövő évben uj fürdő is fog létre jönni; addig a régi épület kicsinosittatik, s minthogy a Balaton viztükre a tél folytán már sokat emelkedett elég alkalmatos lesz a fürdésre. Most már tehát csak a fürdő közönség részvététől függ, hogy Keszthely régi jó hire és élénksége mily arányban fog megujulni és növekedni; a hévvizi csodás erejü gyógyforrás közelléte, a városi és falusi életmód együtt feltalálható előnyei, a gazdász-tanintézeti ifjuság jelenléte, a vidék szépsége és az aránylag olcsó fürdés és életmód, oly vonzerejü tényezők, melyek alapján Keszthely legszebb reményekkel nézhet a jövőbe. H.

△ A n.-kanizsai tak.-pénztár e hó 23. tartá közgyülését, mindenek előtt az üzlet eredménye olvastatott fel, és ennek alapján kitünt, hogy a jótékony czélokra ajánlott összegeken felül ez év a részvényeseknek befizetett tőkéik kamatai, s nyeremény fejében 15 frt. gyümölcsöt hozott.

Az igazgatói állomásra ideiglenesen, mig t. i. vagy a megerősités végett felterjesztett alapszabályok visszaérkezte egy rendkivüli közgyülés tartását szükségessé teendi, vagy pedig a rendes tisztujitás korszaka — a jövő év — elérkezend, boldogult Szép Károly igazgató halála óta e tisztet viselő Tárnok Alajos ur felkiáltás utján megválasztatott.

A gyülés meglehetős zajos volt, abban különösen a szükséges tanácskozás rendjét nélkülöztük, és igen feltünt, hogy a midőn a szerte ágazó és némelyeknek talán kellemetlen inditványok rendes kerékvágásba — hogy ne mondjuk mellőzésére — egy részvényes által a napi rend, és programmra történt az utalás, kitünt, hogy a közgyülés legtöbb tagja előtt az ismeretlen, és velök tudatva sem lett.

Egész általánosságban szólva, annyit észleltünk, hogy bizon a takarékpénztárnál több és nagy reformra lenne szükség, miszerint fontos hivatásának megfeleljen, a részletekbe ezuttal nem szándokunk bocsájtkozni, még is egy pár felmerült ferdeségre az illetőket figyelmeztetjük.

Az alapszabályok igen sok részvényes előtt ismeretlenek, és azokat több interpellatio daczára felmutattatni nem sikerült, sőt még azt is hallánk felemliteni, hogy nincsenek alapszabályok! nehezen gondolták meg ezen urak azon állitás jogi következményét, mert ha alapszabályok nem léteznének, ugy az intézet nem müködhetnék s be kellene zárni! vagy talán ezáltal csak azon inditványt akarta egy némely ur paralizálni, hogy az alapszabályok szerint a választmány $^1/_3$ része évenkint kilépni tartozik, és uj választás alá esik, mert habár ennek eszközlése inditványoztatott, mind a mellett találkozott oly választmányi tag, ki ezzel ellenkezőleg két év előtt történt választását három esztendei időre szólónak állitván, az inditványt vissza utasitotta. Meglehet, hogy a választás az alapszabályokba ütközőleg hibásan történt, az is igaz, hogy azt a mult évi közgyülés elhallgatta, de mindenesetre opportunus lett volna az inditványt nem ily okokból megtámadni, mert hol az alap hibás, arra épiteni, vagy is jogokat árrogálni nem lehet, általában ugy láttuk, hogy egy két választmányi tag a közgyülés jogkörét sem ismeri, s azt véli, hogy az igazgató választmány annak felette áll, pedig uraim csak ennek mandatariusa a választmány!

Egy részvényes több inditványnyal akart még előállni, s azokat elő is akarta adni, de a déli óra elmulván, a részvényesek nagy része eltávozott, azt pedig, hogy a gyülés délután vagy másnap folytattassék, kivinni nem lehetett, — már bocsánat uraim, ily eljárást egy moralis testületnél se ismerünk, hogy a gyülés két óránál tovább ne tarthasson, és azt máskor folytatni ne lehessen, sőt minden részvényes társulatnál az ellenkező gyakorlatot tapasztaljuk, senkit jogaiban ily uton korlátolni, vagy legalább azok érvényesitésében egy évre visszataszitani nem lehet, ez már nem loyalis tett. — Volna ugyan még több megjegyzésünk, de hisszük ez is elegendő a nyilvános téren, hogy némely ur átlássa, miszerint egy intézetnél is csak az alapszabályok kerete között kell maradni, s prärogativát arrogálni nem lehet.

— Albert főherczeg f. h. 23. miként már sopron- és vasmegyei hireink közt olvasható, a nagykanizsai indóházhoz érve, két órai megállapodás utan Buda felé utazott. A

helyben állomásozó ezred katonai diszünnepélyességgel fogadta.

— Fadrágaság s e mellett még fahiány is nagyban érezhető a nagykanizsai piaczon.

— Willmers Rudolf hangversenye f. h. 21. megtartatott, nem nagy számu közönség előtt. Willmers oly tünemény a classicai zenészet terén, kit megsértenénk, ha a darabok birálatába bocsátkoznánk. Általában, ki a zene bármely hangszerét művészileg kezeli, annak magas ihlettsége s érzést lehelő daljátéka előtt minden nemes érzésü egyén meghajol és pótolhatlan élvezetet talál jelenléte alkalmával.

— Sertésatolvajokat csiptek el derék és éber pandurjaink. E veszedelmes két egyén balta és duplacsövű erősen töltött pisztolylyal valának fölfegyverkezve. Slavoniából hajtottak 13 hizott sertést; egyik somogymegyei vizvári lakos, másik krajnai származásu.

— A „Rajta fiuk, vigadjunk!" czimű dalkönyv II-dik kiadása érdekében értesittetnek a nagyszámu előfizetők, hogy husvéti piros tojás helyett a diszesen kiállitott mű minden bizonynyal meg fog küldetni.

Somogy-megyei hirek.

— A belügyminiszterium fölhivta a hazai törvényhatóságokat, hogy a külföldi hatóságokkal ne közvetlenül, hanem az ő Felsége oldala melletti miniszterium utján közlekedjenek.

— A pécs-barcsi vasut munkálatai oly gyorsan haladnak, hogy három hét alatt befejeztetnek. Mozdonyok és kocsik már érkeztek s igy a közlekedés nem sokára megnyittatik.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, márcz. 25. 1868.

(Márczius 22.) A szép és kellemes idő, mely az elmult vasárnap mindenkit a szabadba csalt, első tavaszi szép napunk volt és sokan a közel fekvő wandorfi Brauhaus-restauratióba rándultak ki, azonban csalódva kelle visszatérniök Sopronba. Ezen restauratio minden tekintetben irgalmatlan állapotban van. Az italok rosszak, az ételek tisztátalanok, a helyiségek rablóknak való kinézésüek. Valóban szégyen, hogy Sopronnak e legközelebb fekvő kies mulató helyén létező vendéglőre semmi gond sem fordittatik.

(Hidépités). Legközelebb megkezdetik az evang. seminarium melletti hidépités és a wandorfi tó szabályozása.

(Szépitészeti bizottmány) csekély eszközzel rövid működése alatt már is jelentékenyen hatott és tett, miről a város jobb oldalán emelkedett szép épületek elég bizonyságul szolgálnak. Valóban kivánatos volna, hogy ezen életrevaló tevékeny társaság fennebb is hatna és városunk szépitészetére erőteljesen működnék.

(Albert főherczeg.) Hétfőn délelőtt érkezett városunkba Albert főherczeg N.-Kanizsa felé utazandó. Az itten állomásozó ezred felett szemlét tartva délután fél három órakor tovább utazott. A pályafőnél a megye és a városi tisztikar hódolólag fogadta.

(Népnevelési egylet.) F. hó 16-ikán tartotta a kath. népnevelési egylet gyülését a megyeház teremében, mely alkalommal felirat határoztatott a vallás-és közoktatásügyi-miniszterium és a primáshoz.

(Katonai zenekar.) Az itt állomásozó uhlán regement zenekara már feloszlattatott és a legénység az ezredbe osztatott be.

(Jámbor kivánat.) Mint beszélik a báró John féle gyalogság regementstabja idehelyeztetnék Klagenfurtból. Mennyi igaz van e dologban, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy inkább a jámbor óhajtások közé sorozható, mivel ezredi zenekar, mint fentebb emlitők, nálunk már nincs.

(Magyar kör.) Mint tapasztaljuk Sopronban egy magyar kör alakul. (Óhajtandó! Sz.)

(Kedélyes társaság.) Szombaton, e hó 21-dikén az ugynevezett kedélyes társaság (gemüthliche Gesellschaft) egy szokáson felüli egyleti estélyt rendezett, mely igen látogatott volt. Különben is e társaság kellemes mulatságai miatt általánosan kedvelt.

(Katonai szemlészet.) Albert főherczegnek f. h. 23-án történt Sopronbani időzése alkalmával tartott katonai szemlészetnél hadgyakorlat is tartatván, árkon bokron keresztül rohantak. A greilingeri malomnak rohammali bevétele czélul tüzetett ki s egész Wandorfig nyomultak előre, a főparancsnok teljes megelégedését fejezte ki; de mit mondanak a mezei gazdák, hogy a vetések oly annyira összetapostattak? Valjon nem nyujtanak-e be kártéritési folyamodást?

Vasmegyei-hirek.

Szombathely, márcz. 25. 1868.

* Márczius 23-án, délután 4 órakor Albert főherczeg érkezett pályaudvarunkba, s 20 perczig tartó időzése alatt szemlét tartott a teljes diszben felállitott helyőrség felett, a zászló kibontva a fenség előtt meghajlott, s pár szót váltott egy a sorból kilépő őrmesterrel. — a kint lévő polgári osztály üdvözlését is szivesen viszonozta. — azután néhány perczre az elrobogott vonattal Kanizsa felé vette utját.

* A napokban egy helybeli lakatos mester műhelyében egy ott inasi minőségben lévő fiut az egyik lakatos segéd vasvesszővel annyira megvert, hogy a fiu rémületében ott hagyta helyét, s mai napig sincs hollétéről senkinek is tudomása, — az ily zsarnokság meggátlására az illető mesterek figyelmüket kiterjeszthetnék.

* Kegyetlen molnár. Farkas János ikervári molnármester, ő állásának elhagyása végett Mojszer Soma segédjével szóvitába keveredvén, ez utóbbit gazdája főbe ütötte, mely ütés következtében lerogyott, azonban kevés szünet mulva magához jövén gazdája ingerültségét kikerülendő futásnak eredt, azonban ismét el esett, gazdája utol érvén s az egészet tettetésnek vélvén ütlegekkel akarta felkölteni, — s végre fején több rugást is tőn, — midőn azonban a helyzet veszélyességéről meggyőződött, s vizzeli öntözgetéssel akarta őt az életnek vissza adni, — két napi kinos küzdelem után agyszélhüdésben kiadta lelkét. — Az itélet kimondása nem késend sokáig.

— A vasmegyei születlen s vagyontalan árvák gyámolója, melyet a szombathelyi Gizellaegylet 1857-ben alapitott, 1867-ik évi számadását hozzánk beküldvén, ebből kitünik, hogy évenkint hat árvát tart, ruház és nevel s jelenlegi vagyona 75 ft $13^1/_2$ krt tesz.

— Kis-Czellben april 2-án a „Korona" vendéglőben d. e. 9 órakor lesz a kemenesi demokratakör alakuló gyülése, melyre a rokonelvü polgárokat tisztelettel meghivja Vidos János.

TÁRCZA.

Főtisztelendő s Tudós

Somhegyi Xav. Ferencz urhoz

Nagy-Kanizsán, tavaszelő hó 24-én, 1868.

Reánk derült a várt tavasz
Üditő korszaka,
Új élet árad mindenütt
Szelid fuvalmira.

Enyelgve lejt a csermelyárj,
Zöldell liget, virány,
Vigan hallatja bájdalát
A hisdod csattogány:

* * *

Leszállt közénk, mint üdvsugár,
Rendünk Fényoszlopa,
Vezértüzén ihlett szivünk,
Szent lángra gyulada.

Emlékfüzérré fejle ki
Keblünk virányzata,
Míg a fiúi vonzalom
Dicsdalba olvada.

* * *

Hozott az ég, légy üdvözölt
E tanfalak között,
Hová tanári hajnalod
Édesdeden fűzött!

Az üdv szavát itt hirdeték
Először ajkaid,
Híven fejlesztve szent hazánk
Remény-virágait.

Többi mennyi diszlést ada
Magasztos szellemed
Tanczarnokink viráginak?
Tanú: Pest, Szeged.

A mult, ádáz s halvégzetü
Szabadság-harcz után
Levertség s honfi-bánat ült
E földnek szép hazán

A honban hontalan lett
Az üldözött magyar,
Zilált a föld, mely annyi sok
Elvérzett hőst takar.

Keservünk gyász borulatán
Vezérzászlód [illegible].
Fennen lobogtatván szerzed
Isten, hon és Királyt.

Irányt adál a tanmezőn
Hon szebb jövőjeért
Úgy küzdni, hogy [illegible] az
Igaz polgárbabért.

Kormányvezérré tőn a Rend
Nagy érdemid nyomán.
Hogy szende bék ölén Kez
[illegible] üdvkorány

* * *

Légy üdvöz, élj soká, fejed
Dicsőség fonja át,
Szeretve boldogitsd ezen
Imádott szent hazát!

KÖNNYE ALAJOS.

ISTEN KEZE.

[Történeti beszély.]

Egyházasbükki Dervarics Kálmántól.

(Folytatás.)

II.

Hagyjuk el a gyöngéden viruló vidéket s a képzelet szárnyain repüljünk át Magyarországba.

Szegény, szegény Magyarország!

Legvéresebb korszakodnak történetirása hever szemeim előtt, melynek minden egyes lapján vérfolt sötétlik, minden egyes betüjében rejlik valami nyomasztó, mi óriási sulylyal nehezedik keblemre; lelkemet kinos fájdalom tépi, ha a képzelet szárnyain s a történet irás nyomán visszarepülök az enyészet tengerébe merült harczias multba s önkénytelenül is e kinos sohaj tör ki ajkimon: egy egész nemzedék szenvedései parányiak e nemzetéhez mérve.

Valljon, hogyan merészelték bántani e békés nemzetet honában, hova őt ősi istenének szelleme vezette Ázsia pusztáiról?

Nemzetnek ugy, mint egyes embernek sorsa születni, virulni s megsemmisülni, vagy is letöröltetni a földről; sorsa épen olyan, mint a virágé, mely bimbajából fakad, virul és az enyészet sirjába dől, ily csapás fenyegette a magyar nemzetet is.

Azt mondják a bölcsek, hogy a nemzetek sorsa megirva van a csillagokban, mint minden embernek, ugy minden nemzetnek is megvan a maga csillaga, mely ha az égről lehull, ugy azon ember vagy nemzet, kié e csillag volt, menthetetlenül utánna vész.

Isten! népek hatalmas Istene! adj e szegény nemzetnek hosszu életet, engedd, hogy örök tavasz viruljon határán és ne engedd, hogy lehulljon csillaga, hisz te vagy Istene!

Az 1584-ik év viharosan köszöntött be Magyarországon, a vérengző török hadak feldulták legvirágzóbb tájait s rabigába verték a szegény magyar népet, a merre csak szétnézett az ember e szegény országon, mindenfelé sötét romok, elpusztult, felgyujtott házak, tömérdek uj sir s légázolt temetők zárták be a láthatárt.

Szivtelennek kellene lennem, hogy képes legyek e szomoru látványt leirni.

Csak a legvadabb vidékek, s a durva félelmes erdei tájak, hol madár is alig járt, menekedhetett meg a dulástól.

Ily erdei tájon, járatlan utakon, vagy inkább a természet alkotta ösvényen százados bükk és cserjek által árnyékolt hegytetőre felérve az ezen tul elterülő katlanszerü völgy kebelében egy kisded falu házai fehérlenek eléuk.

Közepén e falunak egy a többi házaktól eltérő régi mórstylben, bizonyára valamely jeles épitész terve szerint finom izléssel emelt épület állt történetünk korában, mely épületnek azonban ma már csak helyére emlékeznek.

E falu Koppány volt Somogymegyében, mely ma már mezőváros, és Török-Koppány nevet visel, az épület pedig az ott szállásoló törökhad kaszárnyája és parancsnokának szállása volt.

Éjfél körül járt az Idő, az egész faluban, az egész völgyben oly rettenetes csend uralkodott, mintha minden kihalt volna belőle, csak a hegyekben és erdőn hallatszott a faluból elriasztott egy egy ebnek kinos csaholása.

A hold már lehajlóban volt s a falu hosszant elnyuló egyetlen széles utczán itt ott busuló kutgémek hosszu hieroglyphszerü árnyékot vetettek a földre.

Néhány percz mulva azonban zavarva lőn a csend, az utczán hosszu sorban nehéz szekerek mozogtak egymásután, mig végre a török laktanya elé értek s ott megis állitak.

Lépjünk közelebb e szekerekhez s tartsunk vizsgát fölöttük.

Az első szekérről egy karcsu nyulánk mintegy 35 éves tiszt lépett le, fejét turban helyett most véres ruha fődte, mi mindenesetre azt a hiedelmet taplálja bennünk, hogy a férfiu s e szekerek csatából térnek vissza; hiedelmünk nem is csalt meg, mert az éji homály daczára is láthatjuk, hogy e végtelen soru szekereken sebesültek fetrengenek, a menetet végre törött kerekü s haszontalanná vált ágyuk zárták be, melyek után bekötött fejü és megcsonkitott tüzérek ballagtak erejökből kifogyva s kinosan nyögve.

(Folyt. köv.)

Nyilt Pósta.

— N. K. Sopron. Nem teljesithetjük.

— D. D. Pécs. Megkaptuk, rendben van minden. Üdvözlet!

— Borongásnak. Mind megüti a mértéket és fel is használjuk sorba, csak türelem.

— A tolnai leveleket nem használhatjuk. Jót nevettünk rajta, de ha kiadnók, a közönség meg mi rajtunk nevetne.

— Sz. A. Egy nappal előbb kérjük beküldeni, mert nyomdai fennakadás történik az elkésés miatt. Általában kérjük t. munkatársainkat, hogy becses közleményeiket ugy intézzék hozzánk, hogy csütörtökön megkaphassuk, különben kénytelenek vagyunk lapunk jövő számára hagyni.

— O. G. Pest. Akademiáróli tudósitásának tömöttsége és élénksége felett örvendve, üdvözöljük!

— Galambokra. Bocsánat! Jövő számunk hozza.

ÜZLETI HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, márcz. 27. 1868. A kedvezőtlen időjárásban lefolyt héten a gabna üzlet szembetünő pangásnak indult, mindamellett piaczunkon csak igen csekély befolyással volt; innen következtetve azt hihetjük, hogy a fentebbi vidékeken a gabnaár legszilárdabb pontját érte el. A forgalom igen gyenge, de egészen fennakadva nincs. A legalacsonyabb agio, mely adandó alkalommal ismét emelkedni fog, biztos jelöje annak, hogy az üzlet egyáltalában pang.

Piaczi hetivásár és kelettárak.

NAGY-KANIZSÁN, márczius 27-én, 1868-ban.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Terménvek: Buza 83—85 fontos 4,80 5 frt. 20 kr. 85—86 fnt. 5 fr. 30—60 kr. 87—88 fnt. 5 fr. 70—90 kr. Rozs 78—79 fnt. 3 fr. 60kr. 79—80 fnt. 3 ft. 80 kr. Árpa serfőzőnek 70—71 fnt. 2 fr. 60 —— kr. 71—72 — 2 frt. 70 kr. Árpa közönséges 65—66 fnt. 2 fr. 40 kr. 67—68 fnt. 2 frt. 50 kr. Kukoricza 2 frt. 80 kr. 3 ft. — kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 3 frt 10 kr. Zab 45—47 fnt. 1 frt. 50 kr. 47—48 fnt. 1 frt. 55 kr. Pohanka 66—68 fnt. 2 frt. 60 kr. 68—70 fontos 2 frt. 70 kr. Paszuly fehér 4 frt. 60 kr. Paszuly tarka 3 frt. 60 kr. Gubó elsőrendü 16 frt. — kr.

SZOMBATHELYEN, martius 24-én elkelt gabna árak jegyzéke: Buza 1-ső rendü 6 ft 30, 2. r. 5 frt 90, 3. r. 4 ft 55 kr. — Rozs 1. r. 4 frt 30, 2. r. 4 ft — kr. — Árpa 1. r. 2 75, 2. r. 2 55 kr. — Zab 1. r. 1 ft 80, 2. r. 1 ft 50 kr. — Kukoricza 1. r. 2 ft 60, 2. r. 2 ft 55 kr.

Sopron, marcz. 26. 1868. A gabonaüzletben tartós pangás állott be és az árak lassu csökkenést mutatnak. A buza minőségre nézve keresett. Az árak következőleg alakulnak:

Buza 82—83 fontos 5 frt. 20 kr. 84—85 fntos 5 fr 40—70 kr. 86—87 5 frt. 90 6 frt. 20 kr. 88—89 fnt. 6 frt 40 kr. 7 frt. Rozs 78—80 fontos 4 frt 20—30 kr. 81—82 font. 4 frt. 40 kr. Kukoricza 78—80 fnt. 2 ft 70—80 kr., 81—82 fnt. 3 frt 80—90 kr. Árpa 70—71 fnt. 2 frt. 50—60 kr., 72—73 fnt. 2 frt 80—3 frt. Zab 44—46 fnts 1 frt 80—90 kr., 47—48 fnt. 1 frt 90—2 frt mérőnként.

Heti naptár.

Márczius 29-től april 4-ig 1868.

Hó- és hetinap		Katholikus napt.	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták napt.	Hold utja
Kath. és prot. Ev. A zsidók meg akarák Jézust kövezni. János VII, 46—59 — Gör. Ev. Zebedeus fiairól, Márk X. 32—45.						
29	Vasárnap	D. 5. Fek. vas.	D. 5. Jes.	17 F, 8. V. hét.	6	
30	Hétfő	Angyela szüz	Angyalka	18 Cyril	7	
31	Kedd	Kornelia	Kornelia	19 Chrisanth	8	
1	Szerda	Hugó püspök	Hugo	20 Joh. Ser.	9 Metqual.	
2	Csütörtök	Paul Parcha	P. Fer.	21 Jakab ap	10	
3	Péntek	Fájdalmas szüz	Rozamun.	22 Vasul	11 Manasses	
4	Szombat	Izidor, Ambr.	Ambrus	23 Artem	12 Sab. Hagad	

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról Buda felé: délután 1 óra 22 perczkor.
" " " " estve 9 órakor
" " Bécs " reggel 7 óra 15 perczkor
" " " " délu. 3 óra 30 "
" " Triest " délu. 1 óra 50 "
" " " " estve 9 óra 25 "
Érkezik N.-Kanizsára Buda felől: reggel 5 óra 6 perczkor
" " " délután 1 " 20 "
" " Bécs " délben 12 " 31 "
" " " estve 7 " 29 "
" " Triest " reggel 5 " 21 "
" " " délben 12 " 52 "

Bécsi pénzárfolyam, márcz. 27.

5% metaliques 56.90; 5% nemz. kölcsön 63.70; 1860-ki álladalmi kölcsön 82.60; bankrészvények 7.05; hitelintézeti részvények 189.30; London 115.40; ezüst ágio 113.25; arany darabja 5.64 5/10 kr.

Felelős szerkesztő: Wajdits József.

H I R D E T É S E K :

Épitészeti árlejtési hirdetés

Nagy-Kanizsa város részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a folyó évi épitészeti idény alatt, az itten már létező gymnasiumi épület nagyitás alá fog vétetni, és pedig oly módon, hogy a jelenleg álló iskolaépület egy uj emelettel 16 ~ hosszu és 5½ ° széles terjedelemben fog épittetni; — továbbá egy egészen alapjából ujon épitendő 29 ~ hosszú és 5½ ° széles hasonló emeletes magasságú kivántatik épités alá vétetni. Az épitésre vállalkozók f. évi april 1-én, reggeli 9 órakor, a nagy-kanizsai városi tanácsteremben tartandó árlejtési hirdetmény foganatositása végetti megjelenésre felhivatnak.

Az épitészeti terv előlegesen f. évi márczius 12-étől kezdve a polgármesteri hivatalban a szokott hivatalos órákban meg lehet tekinteni.

(79—3, 3.) A POLGÁRMESTERI HIVATAL.

Hirdetmény.

Nagy Kanizsa városa törvényszéke részéről közhirré tétetik, hogy néhai Szép Károly hagyatékához tartozó a Nagy Kanizsán 25 sz. tjkönyvben 3. 4. 5 és 6sor számok alatt felvett vasut dűlői hosszu földekbeni, s fecske partdűlői 3 db szántó földnek és a város réten felüli fekvő 2 k dűlőbeni rétnek 1868 év a pril 20-á n., s ha akkor a becsár meg nem igértetnek f évi junius 20-án mindenkor délutáni 3 órakor a helyszinén meg kezdendő nyilvános árverés utján leendő eladatása elrendeltetett. Melyre a venni kivánok 10% a bánat pénzzel ellátva oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy a becslési okiratot, és az árverési feltételeket eleve a biróságnál is megtekinthetik.

A városi törvényszék.

Nagy-Kanizsán 1868 Marcz. 21. (83—3.)

Nagybani és részletes eladás.

A pest-budai

BUTOR-KÉZMUZETI-

részvény-társulat

a téli idény alatt oly nagy számu butorokat állitott elő, és oly nagy mennyiségben, hogy mi e birodalomban létező efféle legnagyobb

butor-raktárunkat

a t. czimü közönség szives figyelmébe PESTEN, nádor-utcza 9. sz. a. berendezett rakhelyünkön bizton ajánlhatjuk.

A butorok kitünő minősége és a rendkivül olcsóra szabott árak számos látogatással kecsegtetnek.

(73—6-4) Az igazgatóság.

MISEMONDÓ RUHÁK,

pluviálék, dalmatikák, albák, rochettek, velumok, oltárpárnák és teritők stb.

China ezüst és tüzaranyzott

Monstranzok, kelyhek, ciboriumok, pacifical gyertyatartók, füstölők töménytartóval, szentelő-viztartó aspersoriummal, lámpák stb.

Egyházi-, czéh- és iskolai-lobogók,

BALDICHINUMOK ÉS PANTIFICAL ESZKÖZ, KÉSZTYŰ INFULA, PASTORAL, GREMIAL, HARISNYA, CZIPŐ STB.

s a leggazdagabban kiállitott

ORNÁTOK, és minden EGYHÁZI SZEREK

legjutányosabb árán kaphatók:

Oberbauer Alajos

gyárraktárában, váczi utcza 15. szám a. PESTEN.

ÁRJEGYZÉKEK és UTASITÁSOK KIVÁNATRA BEKÜLDETNEK. (69—26.20)

Különleges hathatósága az

ANATHERIN-SZÁJVIZ-nek

dr. Popp J. G. gyakorló fogorvostól Bécsben,

elénavá Jane Gyula gyakorló orvos stb. által, dr. professor Oppolzer Rector, magnif. kir. szász udvari tanácsos, dr Kletzinski, dr. Brauts, dr. Heller stb. által rendelve a cs. k. kórházban, Bécsben.

A fogak tisztitására szükséglő egyébiránt.

Vegyjeni tulajdonságainál fogva feloldja a nyálkát a fogak közt és fogakon.

Különösen ajánlható annak használata az evés után, mert a fogak közt visszamaradt húsrészecskék a rothadásban lévő élelemtörmelékek a fog ártalmas szétrágását az oly helyeken tisztán tartják.

Ugy azon esetben is, hogy ha a borkő a fogakon illegszi kezd, vagy elsőnyerő sikmarkatás; a megkaméyodést gátolja s az ellen nagyban működik. Még akkor is, hogy ha a fognak legkisebb pontja csorbiva van, a szabadon álló fog a csontszövet által megtámadtatik, sőt ilyen elvész s az egészséges fogakat is megrongálja.

Alkalmazása szép a természetes szinű mázzalája, minthogy azoknak utána idegenszerű, hirekjait vagy sötétszürke szine jő a fehérbőrbe.

A hiányzó helyeknek jár a műfogak tisztántartásával, fentartja azokat az eredeti tisztaságban, élénkben, s a borkő lerakódási gátolja, s az oly kellemetlen szagtól megóvja.

Egyébiránt mosnak szoa fájdalmakat, midőn ha az ínyt vagy a kőd fogakat megrongálnák. Ennek azonkívül továbbterjedése is meggátolja.

Az anatherin-szájvizet az fogkuse rothadása ellen, biztos szer azon fájdalmak eltávolitására, melyek az üres fogakról erednek, valamint czáfos fogfájdalmak ellen.

Az anatherin-szájvizet az fogkuse rothadása ellen, biztos szer azon fájdalmak eltávolitására, melyek az üres fogakról erednek, valamint czáfos fogfájdalmak ellen.

Az anatherin-szájvíz csillapitja kínyen, biztosan, anélkül, hogy valamely káros következésétől tartania kellene a fájdalmat a legrövidebb idő alatt.

Megbecsülhetlen legkiválóbb az anatherin-szájvíz a lélekzet kellemes illatbani tartására, ugyszintén a megjelő kellemetlen büzü lélekzet emelésére s annak eltávolitására, melyre gyakran elégséges, hogy ha szájá e vizzel naponkint többször kiöblitteik.

Nem utóljára ajánlható az, tapló fogbeszéd. Az anatherin szájvizet alig 4 héten át utasitás szerint használva a beteg fogharól a halavány ág elenyészik, és kellemes piros szin lép helyébe.

Épen ugy jelesnek bizonyult be az anatherin szájvíz lugás fekvő fogaknál, ezrely baj melyben szántatlan akrufiliszok szenvedni szokta, valamint oly esetekben, hogy ha az szörbalasdott korban a foghus elenyészése kezdődik.

Sőtsem ezer dz anatherin szájvíz kösnyű vérző fognusnál, mely a fogszélnek gyengeségében keresendő. Midőn pedig az ezen kívül kevésbbb fogkuse kassználandó, mintha a fochust karcolja, mely által fertőzőgesség idéztatik elő.

Az anatherin-szájvizet, valamint az „Anatherin-fogpaszta Kapható: Nagy-Kanizsán: Belne József gyógyszerész, Rosenburg, Rosenfeld A., Wajdits J., Wellach, Fesselhofer és Schwarz A. urak-kereskedésében Pápán: Zenkepen J., Stampfl G. és Löwy L. uraknál, Keszthelyen: Singer M. Zala-Egerszegen: Antal P. gyógyszerész és Haudler H. — Kaposvárott: Kyrcl gyógyszerész. — Varasdon: Halter gyógyszerész. — Szt.-Györgyön: Kajet. és Stamborszky L. gyógyszerész urak-nál. (64—8)

Sóraktár.

A cs. k. szab. oszt. hitel intézet magyar só üzletének só raktára NAGY-KANIZSÁN a vasuti állomás közelében a GUTTMANN-féle raktárakban a t. közönség részére márczius 23-án megnyittatott. (85—3.1)

HIRDETMÉNY.

Alólirott bátorkodik a t. cz. Gombos Bertalan ur által feltalált

„erősitő italt"

a tisztelt közönség becses figyelmébe ajánlani. Ezen erősitő-ital előmozditja a jó étvágyat, könnyíti a jó emésztést és meghűtés ellen megóv, és általában az egész idegrendszerre melegitőleg és erősitőleg hat. Ugy szintén ajánltatik mindazoknak, kik hideg lég befolyásának kitévannak téve, továbbá a lábadozóknak, kik a kiállott betegségek után erejüket visszanyerni nem képesek; végre a tengerre utazóknak, miután a tengeri ut ismert kellemetlenségeitől megóvja az utazót.

Ezen erősitő-ital megbizás utján a tulajdonos nr. pecsétjével ellátott üvegekben az utasitással együtt alulirtnál kaphatók.

E vidéken egyedüli raktár alulirtnál levén tisztelettel ajánlja e kitüntő s nagy hatásu szert.

Ára használati utasitással együtt 1 frt.

(84—1) Wajdits József, Nagy-Kanizsán.

SOMMER JÓZSEF (68—2)

Nagy-Kanizsán Korház-utczában

különösen figyelmezteti a n. é. közönséget,

hogy NORINBERGI és RÖVIDÁRU

nagybani és kicsinybeni eladása mellett nála folytonosan,

a legnagyobb mértékben,

VALÓSÁGOS Pottendorfi KÖTŐPAMUT,

a legjobb FEHÉRITETT és FEHÉRITETTLEN SZÖVŐPAMUT és GÉPFONAL és minden czimü terülő vetemény- féleképen káposzta savanyitani.

KEL-KÁPOSZTA, KARALÁBÉ, RÉPA, kolnapos és téli pikle UBORKA, ugorka-, salata-, kaellub-, paréj-, czeller- és petrezselyem-magvak,

és azon kellemes helyzetben van,

HOGY A LEGJUTÁNYOSABB ÁRON SZOLGÁLHAT.

Ezenfelül 8 mázsa utolsó termésü SPARGOTA MAG, mázsája 12 frtért kapható.

Legolcsóbb árak!

Ismeretes pontos és hiteles szolgálat!

Franczia, Magyar, Réti, Svéd, Stirjai lucerna here	Czukorrépa magvak, Franczia, Angol, Olasz, Német, Thimoté fűmag, Muhar, Bükköny, Braunsweigi, Tullai, Mindennemű ugorka magvak, Sárgarépa magvak, Fűmag keverék, káposzta magvak
Pej v. zöldő hero	
Kék	
Tarlórépa magvak, fehér, gömbölyű,	
Burgundi tákarmányrépa magvak,	
Klumpa répamagvak,	
Valódi angol turnips répa magvak,	

legjobb minőségben kaphatók

IFJ. WALZEL AUGUST magkereskedésében Bécsben, Kärntner Strasse No. 17.

(76—3, 3.)

ÜGYVÉDI ÜGYNÖKI IRODA.

Valódi ügyvédiszinű egyletek, társulatok, hitelezők és magánosoktól stb. ollegenbe utalt ügyek, melyek a törvényszéki vagy közigazgatási ügyekben, a Belés Pesten és egyébkir. minisztériumok, kir. Curia, váltó- és városi törvényszékek, táblák és egyházmegyei kőhenjárati, megszorgalmazási, árlejtési stb. ügyeinek.

Czéljai ügyvédi irodáinak a vidéki ügyeinbejeiket a jövőre nézve, nálunkat, bizalmi teljes kölletgekül megmentení, gyors, biztos, olcsóan tudvalévőkkel szolgálni és hol szükséges, tanácsokat adni.

A díjak legmérsékeltebben számitatnak fel, egy évnapi igazgatási szünet nem igénylő eljárásért 1—3 frt.

Irodám helye Pest, Lövészutcza 8 sz. Ennel-ház.

Réső Ensel Sándor, ügyvédi-ügynök.

(78—3, 3.)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.